מֵאִשֵּׁי יְהוָה וְאֻכְלוּהָ מַצּוֹת אֵצֶל
הַמִּזְבֵּחַ כִּי קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הוּא:
ג וַאֲכַלְתֶּם אֹתָהּ בְּמָקוֹם קָדוֹשׁ כִּי
חָקְךָ וְחָק־בָּנֶיךָ הִוא מֵאִשֵּׁי יְהוָה כִּי־
כֵן צִוֵּיתִי: ד וְאֵת חֲזֵה הַתְּנוּפָה וְאֶת |
שׁוֹק הַתְּרוּמָה תֹּאכְלוּ בְּמָקוֹם טָהוֹר

דַּיָּן וְאִכְלוּהָ פַּטִּיר בְּכֹל־ מַדְכְּחָא
אֲרֵי קֹדֶשׁ קוּדְשִׁין הִיא: ג וְתֵיכְלוּן
יָתַהּ בְּאַתְר קַדִּישׁ אֲרֵי חֻלְקָךְ
וְחֻלַּק בְּנָיךְ הִיא מִקָּרְבָּנַיָּא דַיְיָ אֲרֵי
כֵּן אִתְפַּקֶּדֶת: ד יָת חֲדֵיָא
דְּאַרְמוּתָא וְיָת שׁוֹקָא
דְּאַפְרְשׁוּתָא תֵּיכְלוּן בְּאַתְר דְּכִי

לקב בחיר

בעיס, ואינו כמו שכתב הס"ח בסימן גם ריבוי הוא ומרבה בעיס, אלא כן הוא, בחינת גם פירושו שלא רק בה אלא הכעיס, אלא גם בעד אהרן, ופשוט הוא: כה) המאמר הזה בכלל אינו מיותר, כי הרבה הלכות ישנם בה, הנומרת ולא כולה, מלות ולא ממן, במקום קדש ולא חוץ לעזרה, חק בניך ולא בנותיך, ומנחה זו מנחת נסיך היא גם קדשי שעה ואין למדין לותה ממנחת יחיד וקדשי דורות, (וכמו שכתב רש"י בד"ה והאכלה מצות) והוכחת רבינו הוא, אפשר רק לומדים הלכותיה בא ולא להבינם שאפילו בתנועות, א"כ מה זה שאמר קחו את המנחה, הי"ל המנחה הנומרת אכלוהו מצות וגו', אלא ודאי אמר להם קחו למעכה ולא רק להלחה, קחי את המנחה זאת אע"פ שהיא קדשי קדשים, ובתה מקחו אותה אע"פ שאתם עדיין אונים (מ"ל), ובוד הוכחה ממה שנאמר אומר משה להם כי כן צויתי, דברים מיותרים הם, וכי יש דבר בעולם שאמר להם בלא צוי, ודאי בעבור זה נתן להם מפני הקרבת והמיתה ב"ש בעונן שהוא נגד הסנהדרן ונגד ההלכה הידועה שאונן יאכל קדשים, לזה אמר להם כי כן צויתי פי' הורתה בעבה היא ואל תתמהו (רא"ם): כו) ונמ"כ וז"ל: קחו את המנחה זו מנחת נסכון הנומרת זו מנחת יום השמיני עכ"ל, ופירושו שהרי כתיב לעיל (ט' י"ז) וימלא כפו ממנה ויקטר, א"כ היה לו לומר קחו את הנומרת מאשי ה' וגו' ובאומרו את המנחה נא לרמז: על מנחת אחרת שהוא של נסכון, ועוד יותר מזה, שבכל מקום נאמר הנומרת מן המנחה, וגם זה יותר הנאון, כי המנחה הנומרת פירושו שכל המנחה נוחר, וזה אינו, שאין כאן מנחה הנומרת אלא יש כאן נותר מן המנחה אחר הקומץ, לזה ודאי שהמנחה היא דבר א', הנומרת מאשי ה' היא דבר ב' (צל"ד), וכל זה הוא בא"כ, אבל דעת רבינו נראה שהוא שנתחם מחינת המנחה שהוא שם כולל לכל המנחות (שהם נסכה), והוא שם המין (רא"ם), ולא נראה לרש"י שיבא הא"כ לפי פשוטו, שהכתוב גומר המאמר בלשון יחיד „ואכלוה" קדש קדשים „היא" (מ"ל): כז) ומנחת נחשון היא הורתה שעה שהקב"ה הסכים ולוה נשיא א' ליום, גם אפשר שנחשב מנחת נסכון הנמצא לנוכח כל ישראל, נרש מה שנאמר אומר ואין כיוצא בה לדורות בזה שזה הוא למנחת שמיני: כח) מינה חק פירושו חלק וכמו שתרגמי אונקלוס ז"ל, לפי שהלק זה היא חק קבוע להנהן להם, אבל כאן אין לומר שאין לנשות חלק אבל מיכל יכולין לאכול, שהרי מנחה קדשי קדשים היא וכתיב כל זכר בכהנים וגו', אלא פירושו בהכרח שאין להם חלק כלל אפילו אם הנתן להם, משא"כ בפסיק הממון אבל הזה ושוק שהם קדשים קלים וכתיב בהדיא שהכנות יאכלו א"כ כשאמר הכתוב חקך וחק בניך שמשמע ולא חק לבנות פירושו שאין להן חלק בחלוקה (מ"ל), והגר"א מוושלא הביה בא"כ אל"ל כאן במנחה וחק בניך לבנים ולא לבנות, מעשה זה (ח"ח): כט) מפורש לעיל פסוק י"ב ד"ה קחו: ל) וכסה המוזכרים בפסוק (טו' ד') ושור ואיל לבלבים, ולזה דוקא חזה ושוק אלא כל בשר השלמים כדהוכיחו ז"ל בא"כ מאומרו מזבחי שלמי בני"ש שנאכלים בכל העיר בהם קדשים קלים (רא"ם), ומה שידוע לנו ממשנה שלימה בפרק איזהו מקומן, גם רש"י הביאו בפ' אמור (כ"ג כ') ששלמי ציבור דהיינו בבשר עגלת הבקר הדשים הם, זה דוקא בקדשי דורות, לא בהורתה שעה זו (סה"ז), ואפשר שזו טעמו של רש"י ז"ל בדיבור זה

שינוי נוסחאות • ואכלים שהדשים

אֹתָהּ וּבָנֶיךָ וּבְנֹתֶיךָ עִמָּךְ אֲשֶׁר־
חֻלְּקוּ וְחֻלַּק בָּנֶיךָ אִתְּךָהִי
מִנִּכְסַת קוּדְשֵׁיא דִבְנֵי יִשְׂרָאֵל:
ט שׁוֹקָא דְאַפְרְשׁוּתָא וְחֲדֵיָא
דְאַרְמוּתָא עַל קָרְבָּנֵי תַרְבָּא
יֵיתוּן לְאַרְמָא אַרְמָא קֳדָם יְיָ
וִיהֵי לָךְ וְלִבְנָיךְ עִמָּךְ לְקָבֵל אֲבָב
כְּמָא דִי פְקִיד יְיָ: ט וְיָת צִפִּירָא

אַתָּה וּבָנֶיךָ וּבְנֹתֶיךָ אִתָּךְ כִּי־חָקְךָ
וְחָק־בָּנֶיךָ נִתְּנוּ מִזִּבְחֵי שַׁלְמֵי בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל: ט שׁוֹק הַתְּרוּמָה וְחֲזֵה
הַתְּנוּפָה עַל אִשֵּׁי הַחֲלָבִים יָבִיאוּ
לְהָנִיף תְּנוּפָה לִפְנֵי יְהוָה וְהָיָה לְךָ
וּלְבָנֶיךָ אִתְּךָ לְחָק־עוֹלָם כַּאֲשֶׁר צִוָּה
יְהוָה: חמישי ט וְאֵת | שְׂעִיר הַחַטָּאת

לקב בחיר

טהור. וכי אם הרלשונים אכלו במקום עמלה, אלא הרלשונים שהם קדשי קדשים הוחקקו* אכילתם במקום קדוש, אבל הני אין לריכים הם לאכול תוך המלעים[יא], אבל לריכים הם לאכול אחר מעשה יכראל שהיא טהור מלוכים שם מלורעים, מכאן בקדשים קלים נאכלין בכל העיר (ה"ב - זבחים מ"ב): אתה ובניך ובנותיך. אתה יבניך בחלק אבל בנותיך לא בחלק, אלא אם תתני לבן מתנות רבות הן לאכול בחזה ובוקר[יב], לו אינו אלא אף הבנות בחלק, ת"ל כי חקך וחק בניך נתני, חק לבנים יאין חק לבנות (ה"ב): (טו) (שוק התרומה וחזה התנופה. לכון אמר הוקף ואמר ריבה (בחיה פ"ב כ"ז), תנופה מולך ימנה, תרומה מעגה ומוריד, אלמה חלקן בכתוב תרומה בשוק יתנופה בחזה, (לא ידענו)[יג]. לאודיעו בשביל בריבה ובנפה:) על אשי החלבים. (כמו על הגבי הלבים),[יד] המלאן בהחלבים לעבה בבעת הגיפה (ה"ב), יביא המקרבות בלא ובחיבו זה לא זה בבר פירבתי (לא) בלבתן בלו לא אהרן ה"ב: (לב) שעיר החטאת. בעיר מוספי* ר"ה"ר, ובלבה בעירי חטאות קרבו בו ביום, בעיר טוים* (ע"ב) ובעיר נהבון[יד] ובעיר ר"ה, ומכולן לא נברף אלא זה[יה],

שינוי נוסחאות • הוחקקה • מוספי • קחי שעיר עיים בחטאת ע"מ ב"ח

רש"י

בעת הביאה (ויקר' - תנא דתני ת"ל): קחי את המנחה. אע"פ שאתם אונים[יט] וקדשים* הבירים לאוכל: את המנחה. זו מנחת שמיני[כ] ומנחת נחשון (ה"ב): ואכלוה מצות. מה ת"ל, לפי שבאה מנחת לבור ומנחת בעבה[כא] יאין כיוצא בה לדורות, הילך לפרש בה דין בלר מנחות (יג) וחק בניך. אין לבנות חק[כב] בקדשים (ה"ב): כי כן צויתי. בתורות יאכלוה[כג] (ה"ב - זבחים ק"ח): (יד) ואת חזה התנופה. כל בלבי לבולו: תאכלו במקום

שינוי נוסחאות • ואנשים שהדשים

לקב בחיר

לומר המידות שאע"ג שבלבי לבור הן, קדשים קלים הם, ומה מיובב קודשים הלא"ם לומה לא הביא רש"י גם בלבי נחשון, לפי שאין בו איב מידות שהלא אלבי יחיד הם (ב"ב), משא"כ לעיל בחנוכה הביא גם מנחת נחשון בשם המדובר ביאכלוה הגם שהם אונים, ויש מידות גם בחנוכת נחשון, שגם מנחתו היא הורתה שעה וקדשי בעה נחשון (ג"א): לא) פירש"י בגמ' הרלשונים שנאמרו תחלה בענין כגון שעיריה ומנחה עכ"ל: לב) פי' דכתיב גבי מנחה והכלחם „אתה" במקום קדוש, נשמע מזה שיתה במקום קדוש (תוך עזרה) ולא חזה ושוק, הרי דתה הכתיב לותם למנחה לויה, וכאן נחנו עוד למנחה יבראל, ות"ל הגמ' וכי הלשונים בעומתה אכלוס אלא טהור מכלל אלא טמא טהור מעומתה מלירב ועמא עומתה זב ואיתה זי זו מחנה יבראל, ופירש"י מדלא כתיב קדש ס"מ טהור במקלה אמור ולא מן הכל הא כילד במחנה הטהור מעומתה מלירב שאין מלורב ונכנס לי ועמא מעומתה זב שהזבין נכנסין שם ואיתה זה זה ממנה יבראל במדבר כל דגל בתוך אפיפה דגלו ובית עולמים תוך ירושלים עכ"ל: לג) ואין נתחבים חדים שאמורים בו, ולמעלה בחנוכה נמעטו אפילו בתחילה שהם קדשי קדשים הנאכלים רק לזכרי כהונה דכתיב בהי כל זכר וגו' אבל קדשים קלים נמעטו רק בחלק, והוכחתה פשוט אחור לפרש בחלוקה חקך וחק בניך והשמיט בניהן (רא"ם): לד) פי' לומה נקרא בכתוב הטוב דוקא תרומה והחזה דוקא תנופה, אלא שהיה בהרמה ושהיה בתנופה, ובפ' בו ז' ל"ד הבאתי הרמב"ן הק' שנותן טוב טעם בדבר עיי"ש: לה) רש"י מהפכו כדי שיובן היטב חלבים הבאים על האש, אבל אין כוונתו שצריך להפכו, שהיא "אבי" הוא שם תואר שהחלבים (וכן כל דבר הנקבע) נקראו אבי החלבים, לפי שמוכנים ובאים על האש, כמו שוק התרומה לי חזה התנופה שהם תוארים, ונקראו כן שהם מוכנים להרמה (רמב"ן): לו) שהרי ר"מ ניבן היה, ובמוספי ר"מ יש שעיר עזים אחד לחטאת: לז) המוזכר בפ' בשה שהקריבו הנשיאים אחד ליום, והראשון היה נחשון בן עמינדב בר"ה: לח) לשון הת"כ: יכול שלשמן נשרפו ת"ל והנה שורף (לשון יחיד) אחד נשרף ולא נשרפו שלשתן עכ"ל, וההוכחה שהיה זה שעיר

R. Simon

(1)

(56)

בענין הנאת אור אצלות מעליות או מעבדן

דָּרֹשׁ דָּרַשׁ מֹשֶׁה וְהִנֵּה שָׂרֹף וַיִּקְצֹף דַּהֲוָאתָא מִתְּבַע תְּבָעֵי מֹשֶׁה

לקט בהיר

על ר"מ מביא ראיה לקמן בפסוק י"ז לשאם אם עון העדה, וכזו אין פלוגתא הכל מודים שנשרף על ר"מ לבדו: טל) אכתוב בקצרה מוכן פלוגתתם של ג' מנחים ר' נחמיה ר' שמעון ור' יהודה לפי הגמ' ורש"י דוגמים כדי להקל הכנת דברי ראיה בפסוקים הבאים: ר' נחמיה סבר מי שמת לו מת הרי הוא בדין אינות כל אותו יום וגם כל אותו לילה מן הטוהר, וכשלוה אותם משה לאכול המנחה היתה כוונתו מיד ביום ולא להמתין כל הלילה, כי אין נפ"מ, ומצוה לאכול קדשים במוקדם האפשר, והם אכלו גם בשר ב' שעירי חטאות שעיר שמיני ושעיר נחשון שהם קדשי שעה כמו המנחה וברפו שעיר ר"ח שלא יוותר עד הבקר, שכל הקרבנות היו אוכלים עד הבקר, ומשה קצף שהשם שיאכלו כל הקדשים אפילו קדשי דורות באין חילוק ודן אהרן לאלק ביניהם והודה לו, ור' יהודה ור' שמעון סוברים כאחד שלא מפני אינות נשרף רק משום שבשר כל הקדשים בלי אכילה כדי לאכלם בלילה וגעבה טומאה בשעיר של ר"ח (ומשה לא ידע מזה) לכן נשרף, אך בטעות משה והשונת אהרן יש חילוק ביניהם, ר' שמעון סובר אינות לילה אינו שייך מן התורה (רק מדרבנן) וכשאמר משה קחו את המנחה ואכלוה חשב משה שבזה התיר להם לאכול כל קדשים מיד שאין להם דין אינות בכלל, והם שרפו שעיר ר"ח וכשאל הקדשים המתינו עד הלילה, וטען משה ב' דרישות, למה שרפתם של ר"ח ולמה לא אכלתם השאר, היה לכם לאכול מיד את כולם באין חילוק, ודן אהרן שלא הותר לנו שום אינות, ומה שאמרת אתה משה בגווי מהקב"ה לאכול המנחה לא נאכלה מיד, ואין זוי זה שום שייכות עם אינות, אלא להשוות דין מנחת קדשי שעה לדין מנחת קדשי דורות שהבריים הוא באכילת הכהנים, אבל אינות לא הותר שהרי יש בריה לאכול הכל בלילה (ושעיר ר"ח נשרף מפני הטומאה), ור' יהודה סבר אינות לילה בכל מקום מן התורה, אבל כאן הותר להם אינות לילה ולא אינות יום, מאחר שאין כהנים אחרים בלית בריה נמות דבנא אחד, ואין חילוק בכל בין קדשי שעה או דורות, זה שהו הכל עד הלילה וגעבה של ר"ח ונשרף, אבל משה השב שהתיר לא בכלל גם לאינות יום לכל הקדשים, זה דרש דרש ב' דרישות ממ"ש ידעתם שהותר לכם אינות מה זו שהייה היה לכם לאכול הכל מיד כמלוחה ולא לשהות ולא היה טומאה, והתרשלות גרם הטומאה, ואם לא ידעתם שהותר לכם אינות מה יעשו. השהייה ועל מה אתכי ותמתיו היה לכם לשרוף הכל, והשיב אהרן ידענו שהותר האינות אבל רק אינות לילה והודה לו: מ) זו דעת ר' שמעון ור' יודע, שמעשה שהיה כך היה שנעבה טומאה בשל ר"ח ולא בשאר, דאל"כ מה נשתנה זו מאלו: מא) נשרף מיד שלא יבא לידי נותר, וזו שיטת ר' נחמיה, וסבר שאינות לילה מן התורה א"כ כל הכהנים יהיו אונים כל שיהיה נותר: מב) הגם שאתם אונים, והוא הדין לשעיר שמיני ושעיר נחשון שגם הם קדשי שעה, ואכלו אותם מיד בזריזות כמצות אכילת קדשים:

אור החיים

הנדיקים ובפרע כהני כי המכפרים בעד העם: **טז. דרש** דרש משה וגו'. אומר אני כי משה לא החליט בדעתו להחירו באכילה"), וכדאיתא ממה שלא אמר להם דינו כמו שאמר להם במנחה (פסוק י"ב) קחו את המנחה וגו', אלא היה בדעתו בפשיטות להתיר היה לו לומר קחו את הבהמות, מה תאמר שאמר דין המנחה והשב כי אין הפרש ביניהם כל עיקר ויריב פשיטות שהיה. לו הדבר לא הולרך לומר, אם כן לא היה לו לדרוש כי מנין נכנס לו המיתיב לדרוש עליו מה היה בו, אלא ודאי בלא אמר אלא הפשיט אלו בהיא המנחה שהיה קדשי שעה ומנחה נשעיר נחבין ובשעיר עזים שהיו קדשי שעה, אבל בשעיר היה הדבר עומד אלו שהוא קדשי דורות ודיין עדיין היה הדבר עומד אלו (בספק) והיה דורש בדעתו אם יתירנו כמו כן לא לא"), ודרש עליו מה היה בו, ומה כפל לומר דרש דרש אחת למכפניי"), יאתת נעלמו מה היה ביי"), והנה וגו' ויקצף על אבר עבי דבר מדעתם באפילו הוא

אור בהיר

עב) לא טעה מהפך לאפן. עג) ואחר שבשעת מעשה ישאלו אותו. עד) פי' דרש ומקר בדעתו מה משפטו. עה) לעצמו

וְהָא אִתּוּקַד וּרְגַז עַל אֶלְעָזָר וְעַל אִיתָמָר בְּנֵי אַהֲרֹן דְּאִשְׁתְּאַרוּ לְמֵימָר: ״ מְדַּיְן לָא אֲכַלְתּוּן יָתָ חַטָּאתָא בַּאֲתַר קַדִּישׁ אֲרֵי קֹדֶשׁ

עַל־אֶלְעָזָר וְעַל־אִיתָמָר בְּנֵי אַהֲרֹן הַנּוֹתָרִם לֵאמֹר: ״ מַדּוּעַ לֹא־אֲכַלְתֶּם אֶת־הַחַטָּאת בְּמְקוֹם הַקֹּדֶשׁ כִּי קֹדֶשׁ

רש"י

(הגלו), מפני מה נשרף זה"מ יתפני מה נאכלו* אלו, כך היא בת"כ"): **על אלעזר ועל איתמר.** כנגד כנדי כל אהרן הכף פניו כנגד הבנים וכמס מה ה"ס): **לאמר.** אמר להם הסיבוני על דבריו (ה"ס): (ח) **מדוע לא אכלתם את החטאת במקום הקדש.** וכי אין לקודש אכילה,

שיטי נוסחאות * בא נאכלו

נאכלו אלו, זה לפי שיטת ר' יודע ור' שמעון, והם נאמת ב' דרישות, הדא על בריפת שעיר ר"ח שלא ידע שנטמא, יהדא על שהיה שאר הקרבנות, שלפי סברתו היה להם לאכלם מיכף במצות אכילת קדשים ולא להשהותם, אבל לפי גירסת בלפיטו שהוא שיטת ר' נחמיה היא נאמת דרישה אחת, אלא נראה כי דרישה, דרישה הא' אם ידעתם שמה שאמרתי במנחה כי כן צויתי בחיות יאכלוה ולזה אכלתם שעיר בחיוו ומשון למה א"כ שרפתם את של ר"ח, ודרישה הב' אם לא כן הכנתם ולזה שרפתם את של ר"ח למה א"כ אכלתם הבאר, יאמ"פ בזה קלת דחוק שהוא באמת דרישה אחת נחר לו רש"י לפרש כאן כשיטת ר' נחמיה המתחיים יותר לפשוטו בב' הדרישות היא מכח שעיר ר"ח, ומשא"כ לדרך פירושא דרישה הב' אין לו שום שייכיה עם שעיר ר"ח, והכתוב אומר ולזה שעיר החטאת דרש דרש בלשון יחיד משמע בכל הדרישות היו על של ר"ח לבדו (ג"א): מה) פי' על אהרן כעס, וכן היא בפירוש בת"כ וז"ל: מלמד שאמן פניו כלפי בניו וכעס כנגד אהרן עכ"ל, וההכרח שהלא אל אהרן דיבר בין לפניו ובין לאחריו, ועוד איך שייך לכעוס על הבנים הלא כל מה שעבו עשו בדשות ופקודת אביהם, ובכל הפחות היה לו לכעוס על כולם (ר"א"ם), ועיד מיותר לומר בני אהרן, ודאי להבנים גלא שרק מבוים שהם בני אהרן שפך עליהם בעם המגיע לאביהם (מ"ל), ובהכרח שהפך את פניו, שאל"כ היאך בשמע שאל הבנים דיבר הלא גם אהרן היה לפניו (ג"א): מו) פי' הרשם לדבר יבאביו, כי לפעמים כשהרב כועס על תלמידי אי אב על בנו אי אחזון על עבדו כועס ומוכיח בלשון שאלה, ואין זה אומר שמחבה להשובה ממנו, אדרבה יש לו לידוש ולפתים פיו

אור החיים

מדין לא ידע לא אבר יאוה לכם עשות. והנה באמר לנכוף תאכלו אותה באבר נויתי, פירוש יותר היה לכם לדמותה למנחה אבר נויתי לאיכלה ולא לשרפה בלא עשה הפך מה שנויתי במנחה. ובתורה כהנים אמרו דרש דרש מפני מה נשרף, ומפני מה נאכלו אלו, ובביאור הכתוב הדברים הראיים. כי אחר הדרישות הוא בגלות הבריפה"), יאיך יהיה קודש למה נשרף. ויש לשבש"):

הנותרים לאמר. אומרו לאמר"), יתבאר על דרך אומרם ז"ל (ויק"ר פ"ג) הביתרים אמר ר' פנחס ואלו בלא נבאיהם ע"כ. יהיה אומרי המותרים לאמר פירוש הביתרים לאמר מין אהר"), והוא דברי ר' פנחס, ובתורה כהנים אמרו לאמר אמר להם הבינוני על דברי פירוש הרשם להבינו") בלא יאמנו ללד ראיתי בלקח עליהם. ויד ירלה על דרך אומרם ז"ל (ב"ר ע"ג)

אור בהיר

של שעיר. עו) שהרי אחר אומרו דרש דרש אחר והנה שורף, מזה נראה בקודש הדרישה לא ידע שנשרף. עז) אלפי ה"ל יהיה פי' והנה שורף שהדרישה היתה למה והנה שורף. עח) למי יאמרו. עט) הינה הנוטרים אחר ענין אחר. פ) דק"ל על הת"כ, למה להם למדרש מהפסוק, פשיטא שלריכים להביא, הלא שאל להם מבוש, ותירץ שלפעמים אדם קצף על תלמידי בלשון

קֹדָשִׁים הֻוא וְאַתֶּה | נָתַן לָכֶם לָשֵׂאת
אֶת־עֲוֹן הָעֵדָה לְכַפֵּר עֲלֵיהֶם לִפְנֵי
יְהוָה: יח הֵן לֹא־הוּבָא אֶת־דָּמָהּ אֶל־
הַקֹּדֶשׁ פְּנִימָה אָכוֹל תֹּאכְלוּ אֹתָהּ
בַּקֹּדֶשׁ כַּאֲשֶׁר צִוִּיתִי: יט וַיְדַבֵּר אַהֲרֹן

קוּדְשִׁין הִיא וְיָתָהּ יְהַב לְכוֹן
לְסַלָּקָא עַל חוֹבֵי . כְּנִשְׁתָּא
לְכַפָּרָא עֲלֵיהוֹן קֳדָם יְיָ: יח הָא
לָא אִתְעַל יָת דְּמָהּ לְגַוֵּ בֵית קֻדְשָׁא
גַּוָּאָה מִיכַּל תֵּכְלוּן יָתָהּ בְּקֻדְשָׁא
כְּמָא דִי פַּקֵּדִית: יט וּמַלֵּיל אַהֲרֹן

לקט בהיר

ממנה דרך ארץ, זה אמר להם משה שאל ימנעו מלהשיב (אהה"ח), והגם שאין זה הכרח גמור לדרוש מיגם לאמר, שיש לי פירוש על פי פשוטו שהוא אמירה פרטית, שחיגם ויקלף הוא ענין כללי, וכאילו אמר ויקלף עליהם ואמר להם, כלומר קלף ועקר וכעם ובאוך הלעקה שאל להם מדוע וגו', וכמו שהוא בכל מקום שנאמר וידבר ה' אל משה פי' דיבר אליו בכללי, לאמר פי' אמר לו כך וכך, אעפ"כ יתן לדרוש שפוף כל קוף מיותר הוא, וכבר אמרנו שאה"ל אפשר שבכל מקום שנאמר לאמר עצוותה לומר להם דברי כבושין מכין אותו ענין ומצוה, וכן כאן קרוב מאוד לפשוטו לומר שבוזאגו היה שחוץ ממה שכתב רלה לידע מדוע שרפו אותו: מז) פי' הלא ידע משה שנשרפה דכתיב דרש דרש משה והנה שרף, ועוד אם לא ידע שנשרפה מנין ידע שלא אכלוה (ב"ב): מח) פי' וכי כאן מקום שתלמד אותם לאכול מטאת במקום קדש, הלא כאן שאל אותם מדוע לא אכלו, ופשוט שהיה צריך להיות האכילה במקום קודש, הלא ודאי בשומרו מדוע לא אכלתם את המטאת נשלם השאלה, ואמר במקום הקדש כאילו היה אמר היאיל והיה במקום הקדש, ומנין ידע, פשוט ומובן ששאל אותם מקודם והם ענוהו, ומחינה טעם של „כי" קדש קדשים היה שייך על שאלה הנשלם הנשאר בין הסורות (ראה"ם): מט) וכאן המדובר משעיר ר"מ שהיא קרבן לבור לא"כ הנעלים הם כלל ישראל, לזה אמר הכתוב לשאת אם שין „הנעלה": נ) קלת קשה הלא גם בשעיר שמיני כתיב ועשה את קרבן העם וכפר בעדם, וכן בשעיר נחשון היה מכפר כל קבר המהוס, קושיא זו הובא בסה"ק ביאורי מהרי"א מנבל הרומה הדבן ז"ל, ומירץ וז"ל כיון דאיתה קבועה לדורות לא מיקרי כפרה אלא הכשר כמו וכפר עליה הכהן וטהרה (הנאמר אצל יולדה תזריע י"ב ח') וכיוצא בו מכל הקרבנות שבאו על הטומאה כתיב בהו וכפר עליה הכהן, ולפי פשוטו איתה אלא מיקון והכשר עכ"ל, ודברים קדושים הללו היה בריכים הסבר, שעיקר טעמו הוא בעבור שאינו לדורות, אלא שמביא ראיה מכל הטמאים ובפרט מיולדת שעל פי „פשטות" מה מטאה היולדת, ואעפ"כ אמר הכתוב לשון כפרה, הרי שיוכל להאמר לשון כפרה גם על קיומ ותיקון והכשר, ובב"ה הביא קשיא ומירץ הנ"ל והיא שאלה בדיקדוק דוכפר בעדך לא היה שייר רק עגל, גם החסיר לומר דלפי פשוטו היא אינו בהה לכפרה, גם מה שכתב וכי מה מטאת המלוכע ז"א דמלוכע בודאי מטאת כידוע יביין בו ותבמיון: נא) אפילו מטאת חיצונה בטעות: נב) פי' אינו מלוה להם שיאכלו אותה עתה כמשמעות פשוטו, ואמר אע"פ שאתם אונים, זהה פי' על מאמר הסמוך כאשר ציותי לכם במנחה הגם שידעתי שאתם אונים כמו כן היה לכם לכבות בשעיר זה של ר"ה: נג) אמר דוקא מנחה, ולא אמר חזה ושוק של שלמים הלא גם עליהם לזה אותם לאכלם בפסוק י"ד, משום שהם קדשים קלים ואפשר לדחות שדוקא קדשים קלים נאכלים בטהרה, לזה הוכיח אותם רק ממנחה שהיא קדשי קדשים (ראה"ם), עוד אפשר שהגם שלזה אותם גם על חזה ושוק, לא היתה הלווי רק מעצמו, שדן אותו ממנחה שנצטוה עליו מאת הקב"ה, לזה לא הביא לראיה

עם משה הא יומא דין קריבו ית אֶל־מֹשֶׁה הַן הַיּוֹם הִקְרִיבוּ אֶת־

רש"י

דיבור הלא נכון עז"ז, שנאמר (נחמ' ט"ו כ') וידבר העם יעי' וחיה, אפשר מעכם קלף על אהלוחר יעל אתמר ואחרון מדברי"ה, הא ידעת בלא כיתב הלא מדרך* כביה, אמרו אינו בדין שיהא אהיני יוכב ואני מדבריס נפני, ואינו בדין שיהא תגמיד מביא לת רביי"ה, יכיל (מפני) שלא היה באהנמר נהביב, ה"ל (נחמ' ט"ו כ') ויאמר אלעזר הכהן אל אנשי הצבא ועי', הרי כבראה דיבר"ה לפני מעכם ולפני הנביאים, זי מלאתי בספרי (כל פנים שנו)[נח] ויקרא הנפ"ה: הן היום הקריבו. מהי אומרים"ה, הלא אמר להם*

שינוי נוסחאות • ב"ר • מ

שבלא זה אדרבה יגיד בהמלך היה מתשבח ודינר אחם (רא"ם): נה) הגם שאמרני שבעבו ודינורו היה כנגד אהרן, אבל אם הפך פניי לגד הבנים, מ"מ ע"פ פשוטו להם היה הדיבור ואין להם לדרוש דרשות אלא להביב (רא"ם): נו) אמר ר' טעמים בעבב אחד אינו מספיק, טעם הא' אינו שאהרן בעצמו לא היה לו להביב, והיה צריך לתת רשות ומקום לבניו פישוטו מאמר אלהם שאל משה, וגם ידע שיש להם די חכמה ודעת להביב, ומן הסתם כבשבר השעיר אמר להם טעמו, אלא ודאי לא המתין מפני שאינו בדין שיהא תלמיד משיב אח רבו, לזה עבה היה במקומה, ועשה זה לבד אינו מספיק שלא ביין כאן דבר זה שהלא להם שאל ואמר להם השיבוני על דברי, אלא ודאי ר' טעמים ביחה, הם הממינו וחלקו כבוד לאביהם, ואביהם עבה שלא יהיו הם משיבים לרבם (מ"ל), ויש להחיב הענין בכל מה דאמרן אינו מספיק, שבמקום אחר צריך הנשאל להביב הגם שהוא לרבו והגם שאביו יושב שם, אאם רבו שואלו דבר צריך להביב בלי שום התחכמות, אבל שאני הכא שהלא מה שבדבר לא עבי על דעת עצמן אלא אביהם דן והכריע לבריך ואם הם יעבי נראה שהם היו הדנים ויהיה זה בעין שקר ופתיחות כבוד לאביהם, וכן לגבי רבם משה יהיה זה קלת עזות ביזלבי דעבו ויתפרסם שהם דנו להונן ורבם טבה, ועוד שלא היה להם לעשות מעשה הגם שמשה טעה בלי לבאלו ולהמוכה עמו ולהמתין הסכמתו, לזה הגם שאמר להם משה הפיבוני על דברי, התחכמו והרגישו וידעו שלא להם היתה השאלה והקבלות, מ"ב גם מה שאמר משה הפיבוני לא להם כיון הלא הפך פניי אליהם וכוונתו שאהרן ישב ושתקו מב' טעמים הנ"ל, משא"כ כשלוה לו משה לומר פר' געולי נכרים לא נשוג אחור מפני כבוד רבו שהלא לזהו: נז) אין הכוונה להגיע ראיה מבשר שהיה יודע ספר וא"ת, שהרי עתה בתחילת שנה היה אינו שומדים, ומעשה.גיעולי כלים של מדין היה בסוף מ' שנה, ואין מיבוש שהיה יודע ספר תלמיד אבל מימיני בל מבר משך ל"ט שנה יומם ולילה לא פסיק פומיה מגירסא, ומה ראיה יש לכאן, גם מה שאמר רבינו יכול שלא היה בהגיעו לבביב אין הפי' מפני מיעוט חכמה ובקיאות, שהלא מה חכמה עלהן לומר מה שבמע מאביו אינו דומה קדשי דורות לקדשי שנה, אלא הפי' יכול שהיה בייאן ולא היה לו מלה לבריס ראש ולהגור עוז לפתוח פיו לדבר בפני משה, ועל זה מביא ראיה שדיבר ודרש ברבים לפני משה ולפני הנביאים גדולי ישראל (ב"ב): נח) לא ידעתו ממדרש זה, ולא נמצא אצלינו ואבל על דאבדין, אבל דרוש זה הובא בילקוט: נט) פי' למה לאמירה זו, הלא ההתנצלות היה שקרה אותו

אור החיים

בפסיק לזה לבן בעיתריה שהוא לכון פחיתות, ויהיה יט. וידבר אהרן אל משה, רז"ל (תו"כ) אמרי אומרי הנביאים לאמר כאילו אמר לאמר הנביאים אין דיבור אלא לשון עז, יורה על פירוש קראם בתאריו נוקריס[סא] לשון פחיתות: דברים קשים. צריך לדעת איך יובדק ענין זה באהרן

אור בהיר

שאלה, ואינו מלבה לתשובה. אדרבה אינו רוצה בתשובתו, ע"כ אמר „לאמר" בלא כן הוא. בא) ר"ל לא שהכמוב קראם עתרים,

חַטָּאתָם וְאֶת־עֹלָתָם לִפְנֵי יְהוָה וַתִּקְרֶאנָה אֹתִי כָּאֵלֶּה וְאָכַלְתִּי חַטָּאתֵהוֹן וְיָת עֻלָּתְהוֹן קֳדָם יְיָ וּעְרָעָא יָתִי עָקוֹ כְּאִלֵּין וְאֶלוּפוּן

לקט בהיר

מיתה בגיו ולא היה יכול לאכלו, מ"כ מה זה אומר הן היום הקריבו (רא"ם): ס) פי' מן המידות שהשיב אהרן יכולנו לידע הקושיא שהקשה משה: סא) והגם שאין זה שייך כלל, שהלא כמו שהאחר לא המילה קדשים בתיעות הומר לא העבודה בתיעות דכתיב ומפנה אחר מיעד לא „תלאו" בלבין רגים, וזה ודאי שאין פירושי מתשבי אם כל היום, אלא פירושי שלא חפקקו מן העבודה, וכמו כפי אמור ומן המקדש לא יצא האמור בהכן גדול לדיות, אלא משה אמר שמא טעיתם בדבר זה ומשנתם בלא היתר לכם, כמו בעל מום שמותר לו לאכול ואסור לעבוד ואם עבד חילל, וכשבא משה שבתתם תעיתם ועשיתם עבודה ואחר שהקרבתם הרפתם, ועל זה השיב אהרן היאך יכול אתה להשוב דבר מה, הלא הם לא עשו את תעלתם ואת עולתם פי' שיש בעידה אלא היו שם עמדי ורלו, אבל כל העבודה אני עשיתים (רא"ם), והרבב"ן ז"ל הקשה, הלא עמדו כל העבודות, וכמדי נכלמים והמתינו שירא אליהם כבוד ה', ואחר שירדה אש היה מעשה על נדב ואביהוא, והיאך השב משה שעשו עבודה בתיעות, ואיכך הוא ז"ל שמשה טרוד היה ולא רצה מעכבים ואשב אולי יתפשר נשאר דם שעיר זה בלי שריקה וזרקוהו אחר מיתת נדב ואביהוא, והטור נשם אחיו הרא"ש ז"ל תירץ שמה שנאמר קידש ילידת האש היו קרבנות של אותו היום לא מיספי ר"ש, ואין לומר שמדיר קודש ור"ת מדיר הוא, כאן זה שיך אבל קרבנות היום היו קרבנות המיוחד ואין לעשות בים קרבן קודש (חוץ מתמיד של שחר) (ג"א): סב) אין רלוני לומר בחיבת „הן" הוא נמקום „הס", לא כן הוא, הן זה היא כמי אחר הן שבתורה, וכמו הן לא הוכה אם דמו, אלא יצא לרבינו יצ"ל חיבת „הס" מלשונו „הקרינו" בגיני הוא"ו שהוא לשון רגים ופירושו הקרינו הם, כלומר לא הקרינו אלא הקרבנות: סג) והם

אור החיים

עם משה"ם). ואולי כי לגד בחמר משה לבניו בעיתרים שהוא דיבר דומה לקבלה יהיה עדיין בחרדת לב על ד' בניו בשבר מתו בי ביום והשבון מקברב. ומה גם כשבמע מקימה בפתיו בל משה בדמיון הקבלה, לזה הדד לבי ודיבר בקול גדול לפני מבשר כי בגמרי רחמיי אל בניו:

הן היום. ר"ל דרבי (ובהיס ק"ה.) שרלונו לומר ובי ביום זה הקריבו לאנשר ולאיתמר"ם) בהסירים להקריב בתיעות בהתם לומר שמא הקרבתם לחוחו בתיעות יהיה שרפתם, אני הוא בהקרבתם יכהן גדול מקריב לוקן, יבשבר הכתוב"ם) היא על זה הדרך הן היום הקריבו פרים גדב והביאוה את חטאתם ואת עולתם לפני ה' יני', שביום בי היא לוקן בי בי ביום מתו, ואכלתי חטאת היום פרים חטאת בל יום"ם: בהיא בעיר הלב תידם, ובהן רמז לי בשתנה זה ממהרה בהיא קדבי בעם אבל חטאת היום היא קדבי דוחות, הייעב בעיני ה' לאוכלו. והיה נראה לרוביה מבהן ספק ה', אם מיתר לתלמיד לחרות נשלמי הוראה במקום רבו, בראיתי לרה"ש ז"ל ובריבנן פ' הדר

אור בהיר

אלא משה כמה שקלף עליהם קרבם מומרים, או אפשר שר"ל שנמקום לומר שמותם אמר עוברים. פב) פי' ב' תמיהות, אהרן בהיום אוהב ורודף שלום, ומה גם בם משה רבו מוכהק. פג) וכל הגזירה והדגב מוצא רק על אות וא"ו בל הקרינו. פד) בלפי הפשט למה אמר בדרך דיוק, הקרינו הם ולא אני, הי"ל בדרך ישר, אני הקרבתי, וגם פיעות הם היום מיוחדים. וגם מה זה ואת מילאם, והמדובר אינו אלא מתשלה, וגם לפני ה' מיוחד, אבל לדרבינו מדוייק ספיר, כאשר המתאונן מלבי לדרבינו יאמר בן עתה רק בעוות אחדים שעמדו ואיו והקריבו קרבנות לפני ה' עולה וחטאת, ואינם. פה) והה"ל בל היום אינו משורב הביאה, אלא שיעוב

אֲכֻלִּית חַטָּאתָא יוֹמָא דֵין הֲתִקְּנוּ קֳדָם יְיָ: וּשְׁמַע מֹשֶׁה וְטָב חַטָּאת הַיּוֹם הַיִּטַב בְּעֵינֵי יְהוָה: וַיִּשְׁמַע מֹשֶׁה וַיִּיטַב בְּעֵינָיו: פ שני

רש"י

ואכלתי (הטלה) בייטב עי': הייטב. אבל לגיעית ניעב מיתר"ה, בהן לוקן אלא ייס קבירה (ויק"ר - ובייטב בסמ): **הייטב בעיני ה'.** אם בחטת בקדבי בעם אין בך להקל בקדבי דייריה" (בב - בסמ): (כז) **ייטב בעיני.** ראהם יבא בים ניחר לא* בחטתיה" (בב - בסמ)(אלא בחטתי יבבתיו):

שיני ניפתחות - ב:

בהני אינן ביום משמ"ב בלילה, בהל"ב אלא פירוש היום ולא מבר מיותר אינ בהלא אחר ואכלתי ואוה לשון עבר אכלתי בבר יבא"ל בחות הקודש, ווי לשיטה ר' שמעון שבבר בן בחניעה לילה מדבנן, ייבר ברהה לרבינו בהן לפרש בר' שמעון הגם בלשון פירש בר' נחמיה, בי בם היה פשיטי בל מקרא מפייב ליה (עי"ב הה פשיטשו) משמ"ב בהן יותר בפוט בר' שמעון בחלי בר' נחמיה יהיה פי' היה חטאה הבא בבגיל היום שהיום גרם בחיא רהה מדב, בלומר החם ייטב בעיני ה' אם הייתי אוכל חטאה בל היום שהיא קדבי דיהוה: סז) זה ביטא ר' נחמיה. יאל יקבה לך מחוה הקודש בפירש שם רבינו בר' שמעון ור' יהודה, שבא פירש פירוש המלה, ובאן מפיים לפרש הענין גם לר' נחמיה, ובין בגיר הרי' (אחד מגדולי בעלי הקדוק) שהתריך לבאר בהה"ל בל הייטב הוא ה"א התמיה ולמה ל"ב נקוד בפת"ח ולא בחט"ף, והאמת אחי ודפה"ה: סז) דייק מדאמר וישמע משה, דבריס מיתרים, ולאי שבמע אלא אלי דיבר אהרן, אלא פירושי תיקף יישמע פי' מיד בשמע וייטב בעיניו והודה ולא פלפל (צל"ד), אז יהיה פירושי וישמע משה משוס שבמע (מן הקב"ה) מבוס זה וייטב בעיניו בלומר אמילתו בהודאתי ריבה בבן שמש, זו הודאה גמורה, והענין, שמרע"ה בחשר שמע האמת אז מתמה ריב בשמחתי והתפעלותי בל שזכה לאחה מן הטעות לא עלה בה מלאודות בפה מלא ולהבין טובה לאהרן שהדריבו בל דרך האמת, ואמר אבן שמעתי, הרי זה אומר בהין לחפש ולמלא בספרתי ביש מקיר יבוא אמת, ולא בן דרך בני אדם הבוטים מהמה בחיתם, שאפילו בהבדה לי לבדיה אומר בשפה רפה לא רציתי ולא שמעתי בבדבריך בן הוא דק רוחה אני שבבריתך טיב ומקובל ואין מה להשיב עליו, ולא בי היה בם אדיניו משה מקיר האמת והענוה (ר"ד), ופי' דברי רבינו הם עז"ה: שהלא אהרן שאל אחו שמעת נקדבי בעם האם שמעת גם נקדבי דוחות, יאם היה משה בוש היה לי להשיב לא שמעתי דין קדבי דיהוה, בלומר אפשר שהאדם עבר יבא אפלבל עבר, והוא ע"ה לא בן עשה אלא הוא בפה מלא, וכגמ' מסיק (גם ב גורסים בן ברב"ו בחלן) „אלא שמעתי ובבחתי". אין פירושו עשמע בפירוש בקדבי דוחות אסור ושבת, אלא פירוש שמעתי שמעבר שני אסור לאחון ושבחתי להעתיק ולדון בק"ו בחי שדנת אחה (ב"ב), ובהרגוס יוב"ב ז"ל ושמע משה וכפר קדמוי

איר החיים

ס"ב) בבתב לאסור"ם) זולת בר סבילה בלון קפידה בל בר. יהגה ממה בריאוי בבירה לאהרן הלבה ז לעלמון יבריפי התעלה מבמע בחיתה. יאון לך רב מיבבה בבמה לאהרן. יאולי יב לדיות, בי אין יריאה זו יריאה, בפי מה בחמרי בייחה (דף ה: ברב"ו, זבחים ק"ה) בהן אהרן הן יהיחר מחבבר סהל אמרים יריה לא הבלתי בלוי קדש חמיר לא בל בהן ב"ב. וכיון שאחמר לי אפי מבה דין מבבר בלוי אלא אמר לי מבה לבריף ולא בריה היה לעלמי בלוים. בי בבלל מבבר תעלה בהל יחיחר"ה), יבגון זה מיתר לתלמיד לבריות, יהל היה מבינתה בבותתה. ואיין בדברי בתוספת בם (עייריבן ס"ב:)

פירוש בירחה בינתה בבותתה:

ב. וישמע מבה ייטב וגו'. יב לדעת אין ותעלמה ממנו הלבה פבוטה בזו נתלה בין קדבי דיריה לקדבי בעם. יאם היה לי

אור בהיר

הוא, יאולי בבי היום מחמלינו, אלא בבי היה יבא ייפה. פז) ובריך לשאול מרבי. פח) שרלינו שאדם דן ק"ו מעלבי ובעבה

לקט בהיר

בבפפר ': בן ובה אב ואם אח ואחות והזיווג, והבן אל אביו הוא היותר קרוב יחביב מכולן, ולזה אמר בהלה ולא אלה אחפילו היו רק דומין לאלה: סד) בעבה מן הוא"ו מיבה „ואם" בזה פירבי בל הוא"ו בלן, ואיני ולא"ו המוסיף לי ולא"ו המהבן מן עבר לעתיד, בלומר אם הייתי אבלתי בבר בבי בחתה אומר אבל אבלתי אותה: סה) ר"ל בפירוש מיבה היום בזוב קדש הלילה, זה לא ייטב בעיני ה' לפי

בחלי אין ביום משמ"ב בלילה, בהל"ב אלא פירוש היום ולא מבר מיותר אינ בהלא אחר ואכלתי ואוה לשון עבר אכלתי בבר יבא"ל בחות הקודש, ווי לשיטה ר' שמעון שבבר בן בחניעה לילה מדבנן, ייבר ברהה לרבינו בהן לפרש בר' שמעון הגם בלשון פירש בר' נחמיה, בי בם היה פשיטי בל מקרא מפייב ליה (עי"ב הה פשיטשו) משמ"ב בהן יותר בפוט בר' שמעון בחלי בר' נחמיה יהיה פי' היה חטאה הבא בבגיל היום שהיום גרם בחיא רהה מדב, בלומר אם הייתי אוכל חטאה בל היום שהיא קדבי דיהוה: סז) זה ביטא ר' נחמיה. יאל יקבה לך מחוה הקודש בפירש שם רבינו בר' שמעון ור' יהודה, שבא פירש פירוש המלה, ובאן מפיים לפרש הענין גם לר' נחמיה, ובין בגיר הרי' (אחד מגדולי בעלי הקדוק) שהתריך לבאר בהה"ל בל הייטב הוא ה"א התמיה ולמה ל"ב נקוד בפת"ח ולא בחט"ף, והאמת אחי ודפה"ה: סז) דייק מדאמר וישמע משה, דבריס מיתרים, ולאי שבמע אלא אלי דיבר אהרן, אלא פירוש תיקף יישמע פי' מיד בשמע וייטב בעיניו והודה ולא פלפל (צל"ד), אז יהיה פירוש יישמע משה משוס שבמע (מן הקב"ה) מבוס זה וייטב בעיניו בלומר אמילתו בהודאתי ריבה בבן שמש, זו הודאה גמורה, והענין, שמרע"ה בחשר שמע האמת אז מתמה ריב בשמחתי והתפעלותי בל שזכה לאחה מן הטעות לא עלה בה מלאודות בפה מלא ובאיר טובה לאהרן שהדריבו בל דרך האמת, ואמר אבן שמעתי, הרי זה אומר בהין לחפש ולמלא בספרתי ביש מקיר יבוא אמת, ולא בן דרך בני אדם הבוטים מהמה בחיתם, שאפילו בהבדה לי לבדיה אומר בשפה רפה לא רציתי ולא שמעתי בבדבריך בן הוא דק רוחה אני שבבריתך טיב ומקובל ואין מה להשיב עליו, ולא בי היה בם אדיניו משה מקיר האמת והענוה (ר"ד), ופי' דברי רבינו הם עז"ה: שהלא אהרן שאל אחו שמעת נקדבי בעם האם שמעת גם נקדבי דוחות, יאם היה משה בוש היה לי להשיב לא שמעתי דין קדבי דיהוה, בלומר אפשר שהאדם עבר יבא אפלבל עבר, והוא ע"ה לא בן עשה אלא הוא בפה מלא, וכגמ' מסיק (גם ב גורסים בן ברב"ו בחלן) „אלא שמעתי ובבחתי". אין פירוש עשמע בפירוש בקדבי דוחות אסור ושבת, אלא פירוש שמעתי שמעבר שני אסור לאחון ושבחתי להעתיק ולדון בק"ו בחי שדנת אחה (ב"ב), ובהרגוס יוב"ב ז"ל ושמע משה וכפר קדמוי

איר החיים

ס"ב) בבתב לאסור"ם) זולת בר סבילה בלון קפידה בל בר. יהגה ממה בריאוי בבירה לאהרן הלבה ז לעלמון יבריפי התעלה מבמע בחיתה. יאון לך רב מיבבה בבמה לאהרן. יאולי יב לדיות, בי אין יריאה זו יריאה, בפי מה בחמרי בייחה (דף ה: ברב"ו, זבחים ק"ה) בהן אהרן הן יהיחר מחבבר סהל אמרים יריה לא הבלתי בלוי קדש חמיר לא בל בהן ב"ב. וכיון שאחמר לי אפי מבה דין מבבר בלוי אלא אמר לי מבה לבריף ולא בריה היה לעלמי בלוים. בי בבלל מבבר תעלה בהל יחיחר"ה), יבגון זה מיתר לתלמיד לבריות, יהל היה מבינתה בבותתה. ואיין בדברי בתוספת בם (עייריבן ס"ב:)

פירוש בירחה בינתה בבותתה:

ב. וישמע מבה ייטב וגו'. יב לדעת אין ותעלמה ממנו הלבה פבוטה בזו נתלה בין קדבי דיריה לקדבי בעם. יאם היה לי

אור בהיר

הוא, יאולי בבי היום מחמלינו, אלא בבי היה יבא ייפה. פז) ובריך לשאול מרבי. פח) שרלינו שאדם דן ק"ו מעלבי ובעבה

ולשון ספרי ובא בכל אות נפשו יכול לעולם תלמוד לומר באחד שעריך בשעה שכל ישראל נכנסין בשער אחד וזהו בשלש רגלים, יכול כל המשמרות שוות בקרבנות הרגל הבאים שלא מחמת הרגל תלמוד לומר לבד ממכריו על האבות מה מכרו אבות זה לזה אתה בשבתך ואני בשבתי, כלומר הסכמתם בכל סדור משמרות העבודה משמרה בכל שבוע. וכן פירש אונקלוס בר ממטרתא דייתי בשבתא דכן אתקינו אבהתא. וכבר בארו דיני מצוה זו בסוף גמרא סוכה.

(שופטים ושוטרים, כלי בית המקדש פ"ד):

המצוה לז היא שנצטוו הכהנים שיטמאו לקרובים הנזכרים בתורה, כי בעבור שמנעם הכתוב מלהטמא למת לכבודם והתיר להם להטמא לקרובים שטא יחשבו שהרשות בידם ואם רצו להטמא יטמאו ואם לא רצו לא יטמאו, גזר להם גזרה וחייב עליהם חיוב, והוא אמרו יתעלה ויתברך שמו לה יטמא כלומר לאחותו. ולשון ספרא לה יטמא מצוה לא רצה להטמא מטמאין אותו בעל כרחו ומעשה ביוסף הכהן שמתה אשתו בערב הפסח ולא רצה להטמא לה ודחוהו חכמים וטמאוהו בעל כרחו. וזה בעצמו הוא מצות אבל, כלומר כל איש מישראל חייב להתאבל על קרוביו כלומר ששה מתי מצוה. ולחזק חיוב זה באר אותו בכהן שהוא מוזהר על הטומאה שיטמא על כל פנים כשאר ישראל כדי שלא יתלש דין האבלות.

וכבר

ומה שאמר עוד (ה) שגם הגויים חלקו לכ"ד משמרות ולא בא בזה פסוק, הנה זה לא יזיק לאותם שבא בהם פסוק, ומה שחלקום לפי דעתו היה כי הם היו לריכים לברית לכהנים ולהקל מעליהם חלקו אותם גם כן. ומה שאמר עוד (ו) שיש מהכהנים שלא היו קבועים אותם כן נראה לו שאינה מצוה, כ"ל שאין זו קושיא שהרי הרב לא אמר שחלוק המשמרות יהיה מצוה רק העבודה דרך משמרות, ואם כן אינו מן ההכרח שכלם יחלקו למשמרות רק אותם הבאים לעבוד כדי שלא יעבדו בערבוביא, וזהו שאמר בזה המאמר שכל מי שאינו יודע שבמי אבותיו קבועים מוכר לשמות יין בזמן הזה לפי שאחר שהוא מסופק אם אבותיו היו מן הקבועים אינו ראוי להקריב. ומה שהביא עוד (ז) מן המוספתא שבראה שיש מהם שהיו באים להקריב במשמרות של אחרים לפי שלא היו קבועים, כ"ל דאחר שבבר יש שם משמרה קבועה אף אם יבאו אחרים להקריב עמהם אין זה דרך ערבוביא, כי הבאים הם פעלים לבני המשמרה הקבועה. ומה שאמר עוד (ח) למעות בזה הענין שלשה מעות, אינו נכון בעיני, אמנם בסוף הסכים אל האמת למעות הכל לאנשי אחת, אבל ההיה מן החולה:

נראה

ואני בשבתי לו אהה בהדשך ואני בחדשי אין הבא בחמר שאינו שלו זוכה בקרבנות ואינו חולק עמהם, ומכאן נתקנו המשמרות לא שיהיה עליהם מניעה שלא יעבדו כלם, אבל הענין כלו סדור במשפט הכהנים. (ה) וכן עשו עוד כ"ד משמרות בלוים ולא בא בהם בתוב לו מדבר שהפרשה הזו בכהנים בלבד היא כמו שבתב חלק בחלק יאכלו

ואין לגויים במקדש אכילה כלל. ולשון ספרי יכול בכן לוי הכתוב אדבר תלמוד לומר מאחד שעריך מי שלא נטלו שעריהם במקום אחד, ובית בלתי לברית יצאו לגויים שאין לגויים לברית. והנה זה ראיה שלא מן המצוה הוא הוקמו המשמרות. (ו) וראיה עוד על זה שלא היו הכהנים כלם נהלקים לאלו המשמרות, אבל יש מהם שאין להם משמר קבוע, כמו שאמרו בגמרא תענית (י"ז) ויודע שבמי אבותיו קבועים, ואינו יודע שבמי אבותיו קבועים. (ז) ומבואר בתוספתא יש מהן שקבעו עצמם לעולם, הבא בשבת בא בשבת לעולם, לאחר שבת לאחר שבת לעולם, יש מהם שמגדילין פעם אחת בחדש ויש מהן שמגדילין פעם אחת בשבוע ויש מהן שמגדילין פעם אחת בשבוע ויש מהן שמגדילין בכל משמר ומשמר, וענין ההגדלה הוא שלא קבעו לעצמם משמר אלא באים ומחייעים לעובדים שם ומגדילין המשמר ואין להם זמן אלא בלומם פעם אחת בשבוע, ויש בכל משמר ומשמר ביום שיתפלו בו שהם לא מכרו שבתם לאחרים ולא קנו מהם אחין ממכריו מצוה. ושוב מצאתי בריתא במשנת ר"א בנו של ר' יוסי הגלילי בל"ב מדות שהתורה נדרשת והיא שנויה שם בלשון הזה מדבר שאינו מחפבת במקומו ומתפבת במקום אחר כיצד ויעש ה' אלהים גן בעדן מקדם וגו' כיולא בו משפחות בני קהת יחנו וגו' משפחות בני הגרשוני יחנו על יד המשכן יחנו וגו'

ונשיא בית אב למשפחות מרכי על יד המשכן יחנו לפנה, אבל לא שמענו שלוה אהרן את בניו להיות ארבע ועשרים משמרות והיכן שמענו אלה לקודמים לעבודתם לבוא לבית ה' כמשפטם ביד אהרן אביהם וגו' למדנו שמצוה זו מימי משה ואהרן. ומסתא אהריגא מצאתי בה, אבל לא שמענו שלוה הקדוש ברוך הוא שיעשה את בניו ארבעה ועשרים משמרות למדנו שהיתה מצוה זו ביד משה ואהרן. והעיקר הראשה מכל מה שהזהירו במשמרות שהיא מצוה מקובלת ממשה מסיני ולא נכתבה בתורה, אבל הסדר הוא במשמרות בשני ענינים. שיעבדו כלם למשמרות חלוקות בין לוים בין כהנים שהיה כל משמרה ממנה על מקום מיוחד ועל עבודה מיוחדת בכל הענין שלוה בהם במשכן אים אים על עבודתו, והזהרו בתיתה לשעה ולדורות שלא יקרב אחד לעלתכם תביאו כמו שדרשו ולא יאמרו גם הם גם אתם, וכן הלקו במקדש בימי דוד ושמואל, ומפורש בכתוב וכן שנינו שקלים (פ"ה) ואלו הן המחנות שהיו במקדש יושבן בן פנחס על המחנות אחיה על הסלמות וכו', ונחלקו עוד למשמרות במקומות מן המקדש בלומו ענין שחלק אותם הכתוב במשכן משפחות בני קהת יחנו ומשפחות בני הגרשוני יחנו, וכן הכל מוהג לדורות, ומזה שינוי מדות (פ"ג) בג' מקומות הכהנים עומדים בבית המקדש והלוים באחד ועשרים. ובגמרא ממיד (כ"ו) למדוה מדכתיב והחונים קדמה לפני אהל מועד מזרחה משה ואהרן ובניו, ודרשו מה משה בחד מקום אף אהרן ובניו בל חד וחד מקום לחודיה ולמדו כ"ל מקומות של לוים מקראי דדוד כדאיתא התם. והענין הזה במשמרות הוא שיתכנו שבתם זה לזה ויעבדו משפחה אלוים שבת אחת ומשפחה אלוים שבת אחרת ולא נטוינו בו בתורה ולא הגה במשכן, אבל היתה בידם ממשה, ואחר שמתי מיעוטם לא נהגה בהם, ומשה רבינו ע"ה. תיקן ד' משמרות לוה בהן לימי שלמה ונבונו אלוה בהשלמת כ"ד לבית המקדש והוא לפי שיטתכם לאחת לעדי ישראל כדי שיהיו ריזין לבא לוים קבוע ולא יעבדו המועד ודוד ושמואל עשו המצוה אחר היתה קבלה בידם והוא שאמר (דה"א ט') המה יסד דויד ושמואל הרואה נאמונתם והם ובניהם על השערים לבית ה' לבית האהל לאחמרות לארבע רוחות יהיו השוטרים מזרח ומה לפונה ונגבה, וזהו ענין המשמרות במקומות, וכתיב ואחיהם באהליהם לבוא לשבעת הימים מעת אל עת עם אלה, וזה הוא אלוקת המשמרות לשבתות ושם כתיב להכין שבת שבת, ואחר תקון המשמרות לשבתות כתיב (שם כ"ד) אלה פקודתם לעבודתם לבוא לבית ה' כמשפטם ביד אהרן אביהם כאשר צוה ה' אלהי ישראל, יראה לומר לבית ה' שהם ילבו בכל ערי ישראל ויבואו לשבתות לעשות העבודה, וענין כמשפטם ביד אהרן אביהם [על העבודה בקרבנות], אבל בין שהעבודה בקרבנות מבוארת בתורה לא יאבלו אותן באהרן לפיכך ידונו רבותינו עוד בזה כי אהרן נלעוה בזה התיקון על המשמרות אבי משה מפי הקדש ולא תהבו הכהנים והלוים מעלתם אלא שאמרו קבלה (פ"א שבידם מבית אבי אביהם וזה הוא שאמרו שהיא מעות קבלה) הלבה למשה מסיני. (ח) והנה ראוי במנין המעות שנמנה מצוה עשה שיעבדו הכהנים במקדש, בכל אות נפשם תלבד מה שיסכימו במשמרות ונמנה מצות עשה שיהיו בוטש בין לוים בין בהנים ממונים אים אים על עבודה ידועה לו ונמנה מצוה עשה מהלבה למשה מסיני שיתכנו שבתותיהם זה לזה אחת בשבתך ואני בשבתי, ושמא יהיה בל הסדר בחקונו ונמנה מצוה אחת שהבל תשלום ענין:

כתב

לב שמה

בהבנים עובדים למשמרות כו' גם לשון המדרש שהוא מביא מספרי אינו מורה על זה וכמו שבתב בתמכ"ן. וע"ב ב"ל שגם בתאמר שזה בתאמר שלו שיהיו הבהנים עובדים כו' אלא שאינו דקתמר בתמכ"ן. ובמשנת עד הסוף שאמר ואלו בלבלים כו' לומר שלוה שבבלבלים יעבדו בשוה ויחלקו בשוה וז"ש עוד ולשון מצוה זו אמרו וכי יבא כו' שביאתו בספרי דבלבלים מייבי קבא וקמ"ל שאו יד בכל שוה ומלק בחלק יאכלו. וזהו בחלק יאכלו. ומה שאמרו ולשון מצוה זו כו' בורה שהוא ג"ב אינו מוהב אלא מצוה זו וס"ש

כתב

קנאת סופרים

הן אשתו אביו ואמו וכו' דמב"ל לרו"ל לאקושינהו אהדדי, אלא ודאי מבאן מוכח דחדא מבלל חברתה נפקא וזהו מאמר הרב שנצטוו הבהנים ליטמא לקרובים כדי שלא יחלש דין האבלות, ובאו דבריו ערר ביתרון ביאור בפ"ב מהל' אבל וו"ל בשה חמורה מצות אבלות שהרי הבהן נדחת לו הטומאה ספני קרוביו כדי שיתעסק עמהן ויתאבל עליהן שנאמר כי אם לשאריו הקרוב אליו לאמו וגו' לה' יטמא מ"ע שאם לא רצה להטמא מטמאין אותו בעל כרחו ע"כ. וחיינו נמי הא דתניא באבל רבתי ערר מתי מיטמא לחם ר"ש אומר כל אותו חיום ר"ש אומר ג' ימים ר"י אומר משום ר' טרפון ער שיסתם הגולל לפניו וכו' וקי"ל משיסתם הגולל כר"י בשם ר"ש דמוכח מינה טעם הרב כדי שיתעסק עמהן ויתאבל עליהן. ובהכי מתרצא לן שפיר תמיהת בעל כ"מ בפ"א מהל' אבל וז"ל וגם על ראיה זו יש לחמוה שטומאת ענין אחד ואבילות ענין אחר ואם צות שיטמא לקרוביו אין בהשמע זה שיתאבל עליהם ע"כ. דכיון דחיוב הטומאה אל הבהנים הוא לתכלית האבלות כדלעיל ודאי דיש בהשמע ג"כ חיוב האבלות כיון שלא באה זו אלא לזרז על זו ודמיא קצת שתיא לתכלית הן התכליות שהשריש לנו הרב

לעיל

המשמרות שוות בקרבנות הבאים מחמת הרגל ועם זה תבא חלק שוה ביניהן לזכות בעבודה וחלק בחלק יאכלו בחנותיהן מבלי שיארע קנאה ותחרות מחמת יתרון הקרבנות הבאים באותן הזמנים, וזהו ג"כ הנרצה אצל הרמב"ן ז"ל בסוף דבריו שיהא כל **וסדר** הנזכר בתיקונו נמנה למצוה אחת שהבל תשלום ענין, ע"כ:

המצוה שבע ושלשים

שיטמאו הבהנים לקרובים וזה בעצמו מצות איבול שחייב כל איש מישראל להתאבל על קרוביו ולחזוק חיוב זה באר אותו בבהן וכו':

הנה הרב ז"ל הוציא מצות אבלות מן הציווי חזה שנצטוו הבהנים לקרובים דבין שזו לתכלית חיזוק מצות אבלות נתקנה איבא למינר דמצות אבלות ג"כ מצטרפת עמה ונכללת בסגינה. וג"ל דנתבורר זה אל הרב ז"ל מטאי דגרסינן פ' אלו מגלחין דף כ' ע"ב ת"ר כל האמור בפ' כהנים שבהן מיטמא להם אבל מתאבל עליהם ואלו

וכבר התבאר שאכלות יום ראשון דאורייתא. ובבאור אמרו במועד קטן (דף י"ד:) אינו נוהג אכלות ברגל אי אכלות דמעיקרא היא אתי עשה דרבים ודחי עשה דיחיד. הנה כבר התבאר שחיוב אכילות הוא מצות עשה. אמנם ביום ראשון לבד והשאר דרבנן, ואפילו הכהן חייב לנהוג אכלות ביום ראשון וטמא לקרוביו והבן זה. וכבר התבארו משפטי מצוה זו במסכת מועד קטן ובמסכת ברכות ובכתובות ובספרא פרשת אמור אל הכהנים, והחיוב בזה שנתחייב בה להטמא לקרוביו אין הנשים חייבות בה, כי מי שהוזהר מהטמא לזולת הקרובים הוא נצטוה שיטמא לקרובים, אבל הכהנות שלא הוזהרו מטומאת מת, כמו שיתבאר במקומו, כן לא צוו להטמא, אבל תנהגנה אכלות וברשותן להטמא, ודע זה.

(מאור, הלכות אבל פ"ח):

מצוה לח היא שצוה כהן גדול שישא בתולה, והוא אמרו והוא אשה בבתוליה יקח. ובבאור אמרו (יבמות מ"ט) עושה היה רבי עקיבא ממזר אפילו מחייבי עשה, ובאור זה כשהיה כהן גדול בא על בלתי בתולה שהיא אסורה לו בעשה, שהשורש הזה אצלנו לאו הבא מכלל עשה עשה. והנה כבר התבארו משפטי מצוה זו ביבמות וקידושין וכתובות. (מאור, קדושין הלכות איסורי ביאה פי"ז):

מצוה לט היא שצונו להקריב במקדש שני כבשים בני שנה בכל יום, ואלו נקראין תמידין, והוא אמרו שנים

קנאת סופרים

לעיל שרש י' שאינה מצוה בפני עצמה ומכוון לכל מה שאמרנו הוא לשון הרב בחיבורו הגדול בפ"ב מהל' אבל שהבאנו לעיל דמלת ומטא נפקא לן עיקרא של מצות אכלות אמנם מדיוקא דקרא דואכלתי חטאת היום למדנו דיום ראשון בלבד דאורייתא הוא. וז"ל ברפ"א דהתם מ"ע להתאבל על הקרובים שנאמר ואכלתי חטאת היום הייטב בעיני ה' ואין אכלות מן התורה אלא יום ראשון בלבד וכו' דמשום הך סיפא נקט ליה להאי קרא התם וכמו שנראה שהעתיק כן מפעל ה"ג שכתב בהל' אבל בשם גאון דעיקר אכילות ביום ראשון הוא דכתיב ואכלתי חטאת היום היום אמור למחר טוהר וכ"כ הרי"ף ז"ל בפ' אלו מגלחין, נמצא דלא קשיא להתכא כלל דמייתי קרא דלא ומטא למ"ע דהיינו לפי כוונת המחבר להביא עיקרא של מצות הנכנסת במנין המצות גרידא אמנם בחיבור חיד הכוונה היא לבאר המצות ברינות ודקדוקות. זהו הנלע"ד ביישוב מה שהקשה הרב בעל כ"מ שם רפ"א מהל' אבל במה שהביא הרב ראיה מן הכתוב דואכלתי חטאת היום וכו' דלא נזכר בו חיוב האכילות אלא מכללא איתמר שלא ייסב בעיני ה' שיאכל חטאת באותו יום, ויתורץ זה דהכתוב שהביא הוא משום דיוקא דריה היום אמור למחר טוהר:

עוד הוסיף הרב ז"ל בענין המטא הכהנים לקרובים דאין הנשים חייבות בה כי מי שהוזהר מהטמא לזולת הקרובים הוא נצטוה שיטמא לקרובים אבל הכהנות שלא הוזהרו מטומאת מת כמו שיתבאר במקומו לא בא הציווי בהן להטמא אבל יהנהגו אכילות וברשותן להטמא ע"כ. וזהו הטעם עצמו שכתב רמב"ן ז"ל בפ' תורת האדם וז"ל ושמא הוא דורש בזה כל שישנו בלא ומטא ישנו ביטמא והני נשי כיון דליתנהו בלא ומטא ליתנהו במצות ומטא א"נ כי כתיב בני אהרן ולא בנות אהרן אכולית עניינא כתיב עכ"ל. ואע"פ שכתב לה הרמב"ן ז"ל בלשון שמא משום דאדברי הרב בחיבור חיד קאי בפ"ב מהל' אבל אמנם דברי הרב שבכאן יבררו לודאי ספקו של הרמב"ן ז"ל בטעמו של הרב ז"ל:

המצוה שמנה ושלשים

שישא כהן גדול בתולה וגו' עד שהשרש הזה לאו הבא מכלל עשה עשה:

נלע"ד דלפי שיטת הרב איבא למימר דלאו הבא מכלל עשה עשה לאו הייגו מכלל הן אתה שומע לאו ויהא כן במשמע אף בכל דיבור רשותיי כגון שבעת ימים מצות תאכלו כאלו יאמר שבעת ימים אחה ראשי לאכול מצה ולא חמץ כדי שיהא נחשב האוכלו לעובר באיסור עשה מלבד איסור לאו הנאסר בו אלא כי אטריגן לאו הבא מכלל עשה עשה הייגו מכלל עשה דוקא שיהא דיבור חיובי שיש בו קום עשה. ובהכי ניחא ליה להרב ז"ל להביא ראיה למנות בפ"ע שישא כ"ג בתולה ממה שאמרו דאיסורו בבעולה בלאו הבא מכלל עשה עשה דמכלל עשה דקאמר הייגו חיוב עשה דוקא בדיבור חיובי דקום עשה ונפקא לן מכללו ג"כ שיהא גם הוא נחשב לעשה עם העשה הנכתב וכולה חדא מצוה היא באילו האיסור הנלמד מכללו חלק הציווי המפורש להביא. ומכאן תשובה להרמב"ן ז"ל שרצה להכניס במנין לעצמו גם מה שהוציאו מכלל עשה כגון אכילת קרבן פסח בלילה ולא ביום משעת שחיטתו עד הערב ואם עבר ואכלו ביום עובר בעשה דבאטריגן בפ"ב דפסחים דמה שאמרו התם עובר בעשה הייגו אותו העשה עצמו של ואכלו את הבשר בלילה הזה אבל שימנו בזה לב' עשין שלא לאוכלה קודם הלילה מלבד הציווי דלאוכלה בלילה נראה דליתא אלא חדא מצוה היא והאוכלו ביום אינו אלא מבטל מ"ע שנצטוה לאוכלו בלילה והכא נמי נכי לישא כ"ג בתולה היא מצות אחת עם המניעה היוצאת מכללא דאותו הציווי עצמו שהאיסור בבעולה הוא עצמו ביטול עשה של לישא כ"ג בתולה ווהו מאי דאיתא בחורת בהנים מלמד שהוא מצווה על הבתולה שנכלל בזה האיסור בבעולה:

ולפי זאת השיטה בדעת הרב אין מקום לתוספת כמה מצות שרצה להוסיף ברשב"ץ במנין המ"ע כמו בפ' צ"ט לפרוש הכ"ג מן הבעולה מלבד הדיבור לישא בתולה וכן בפ' מ"ח לפרוש מאכילת חמץ כל ימי הפסח שיהיה זה העשה מלבד הל"ת הנאמר בו, דליתא דאין דיבור רשותיי בא ללמד על עשה הבא מכללו כי אם טחוך עשה שהוא קבוע בעצמו אנו למדין מכללו איסור אחר שלא נכתב שהוא נמשך מן העשה הנכתב וכמו חלק של אותה מצוה לא זולת ואפי' ניטא דגם מן הדיבור הרשותיי נדרוש בו בלאו הבא מכלל עשה כגון כל עוף טהור תאכלו ולא את הטמא ולאו הבא מכלל עשה עשה והאוכל עוף טמא עובר בעשה ול"ת היינו כדכתב הרב מזרחי בפ"ם דאה כשיש בו מיעוטא דומיא דאותה תאכלו ולא את בהמה טמאה או כשהעשה ההוא יתר שלא היה צריך לו כמו שנראה מכל עוף טהור תאכלו שלא היה צריך לו שכבר נכתבו בתורה כל העופות הטמאים וס"מ צריך שיהא בהם צד של קום עשה כדי למנותם למ"ע דבלאו הכי אינן נכנסות במנין כמו לנכרי חשיך דאע"ג דאין בו חיוב לענין החלואה כמו שכתבתי לעיל מ"מ אם יראה להלוותו חייב ליקח ממנו ריבית, וכמוהו לפע"ד ובשמו תשבץ כמבואר לעיל וכן מה שמנה הרב למ"ע לבדוק בסימני בהמה חיה ועופות ודגים מהמים כשירצה לאכול מהן או שבא הציווי למורי תחורה שידונו באותן סימנים להתיר או לאסור אכילתן כדלקמן סי' כ"ב וכמצות אחרות ג"כ עמד חרב בזה האופן מהביאור כמו במצות צ"ח שצונו לדון בהפרת נדרים וסי' צ"ח לדון בטומאת אוכלין ומשקין וכדומה. ונראה שנשמר חרב מלמנות למצות מה שהוא יוצא ממאמר רשותיי גמור כדלעיל ודלא בהרשב"ץ שלא הבחין בזה ולפיכך הקשה בפ' זהר הרקיע שלו סי' צ"ט למה לא מנו למצוה מיוחדת לכ"ג לפרוש מן הבעולה מלבד הציווי לישא בתולה, דממה שביארתי התירוץ ברור שפפני שלמדנו מניעה מהציווי המפורש להביא דהיינו ביטול המצות עצמה אין למנות בה אלא מצות אחת ואם נאמר כן בלאוין שיש מהן כוללים כמה ענינים בלאו אחד ולא יתנה אלא למצות אחת כ"ש בס"ע דמכללה נלמד האיסור בביטול אותה מצוה שלא תקבע מ"ע בפני עצמה, ומזה הטעם אינו נכון למנות למ"ע מיוחדת ההפרשה מלאכול בזית עלי של פסח מכע"י וכמו כן שלא נמנה המניעה מלבוא בקהל מצרי ואדומי בדור ראשון ושני:

ותו משמע מחרינא לא יכנסו במנין המצות מה שיצא מדיוקא דקרא ולא נכתב להביא בפי המוסכם אצל הרב לעיל, בשרשיו וכן משמע מסה שכתב בס"א מהל' אישות וז"ל ויש שאיסור ביאתן בעשה ואינו מחייבי לאוין ושלשה הן מצרי ואדומי דור ראשון ודור שני אחד זכרים ואחד נקבות ובעולה לכ"ג לפי שלא נאמר באלה לא יבא או לא יקח אלא מכלל שנאמר דור שלישי יבא להם בקהל ה' אתה למד שדור ראשון ושני לא יבא ומכלל שנאמר והוא אשה בבתוליה יקח אתה למד שאינה בתולה לא יקח ולאו הבא מכלל עשה הרי הוא כעשה עכ"ל, דייק לשון הרב למימר הרי היא כעשה הלומר דאיסור עשה אית בהו אבל עשה ממש למנייגא ליתנהו וקרא דדור שלישי יבא להם בקהל ה' קרי ליה עשה אע"ג דהוא דיבור רשותיי משום דלמעוטי דור ראשון ושני הוא דאתא דמלא תחעב הוה משמע שיבאו בקהל לגמרי אפילו דור ראשון ושני ואתא עד דור שלישי למעוטינהו כמו שחלקתי לעיל:

ולא הבנתי דברי הראב"ד ז"ל בהשגתו על הרב במנין המצות הקצר שהקדים לחיבורו הגדול מ"ע סי' ז' לישבע בשמו דכתב עלה אינה מן המנין אלא בא להוהיר שלא ישבע באל אחר ואולי אמר זה דלאו הבא מכלל עשה עשה ע"כ. ואם אמר כן על דברי הרב בס"ש הרב בס"מ שם קשיא לי טובא שהרי לא היתה זאת כוונת הרב כמו דמוכח להביא ממ"ש בפי"א מה' שבועות דמ"ע לישבע בשמו הגדול והקדוש מדרכי העבודה היא והיודע וקירוש גדול הוא לישבע בשמו ע"כ. ואיך יתכן ליתה אל הרב שמנאה כאן למ"ע משום לאו הבא מכלל עשה עשה. אלא יתכן יותר לומר שתפש על הרב שלא היה לו להכניסה במנין משום דאינה אלא לאו הבא מכלל עשה שהוא עשה לאיסורא אבל לא למנייגא כדלעיל, ועל מלת אולי שקשה לו להרב בעל כ"מ אמינא דאולי לא היתה כלשון הראב"ד ז"ל וטעות נפל במעתיקים:

ולפי מה שכתבתי לעיל ניהא נמי מה שלא הכניס בבנין מ"ע המקדיש חמימים לבדק הבית דאע"פ שנקרא עובר בעשה לא יתכן למנותה למ"ע כיון שלא בא הציווי על מעולה רקום עשה אלא מניעה לחודא מדיוקא דקרא דשור ושה שרוע וקלוט נדבה תעשה אותו אותו אתה עושה נדבה לבדק הבית ואין אתה עושה חמימים נדבה לבדק הבית כדאיתא בפ"א דתמורה וכתבה הרב ז"ל בפ"ה ריהל' ערכין וחרמין אבל לא להכניסה במנין והייגו נמי דדייק התם בלישניה למימר שהוא אסור מפני שלאו הבא מכלל עשה כעשה כלומר כעשה לענין איסורא אבל לא עשה ממש למנייגא, ועם זה אין מקום למה שתמה הרשב"ץ בסי' קל"א למה לא מנה מתפים חמימים לבדק הבית שהרי עובר בעשה ולא דמי למוסר זמן דלקמן מ"ע ס' מנאו הרב למ"ע דבהדיא אמר ביה קרא שבעת ימים יהיה עם אמו וגו' שהוא ציווי מפורש בכתוב ולאו מכללא הוא:

המצוה תשע ושלשים

להקריב שני תמידין בכל יום:

כבר קדם לנו מאמר הרב לעיל בשרש י"ג שהמצות לא ירבה מספרן כמספר הימים שתתחייב בהן המצוה ההיא כמו מוספי ר"ח ומוספי המועדים אע"פ שיתחייב בהן בימים רבים אינן נחשבין אלא למצוה אחת. וכזה הורה הרמב"ן ז"ל בשתיקתו מלמנות שם בשרש הנזכר, ולא הבנתי מה ראה הוא ז"ל כאן מה שצרצה למנות הקרבת תמידין בבקר ובין הערבים לשתי מצות וכמו כן ק"ש פעמים בכל יום והקטרת קטורת נמי כוותייהו כמ"ש לעיל בסוף השרש התשיעי ולקמן ג"כ בשלהי ההיבור וס"ש הפסק זמן של קצת שעות ביום אחד דהוא כדאי להרמב"ן לאחשוביהו לשתי מצות מהפסק המופל מיום אחד לחבירו שלא יגרום זה להרבותן במנין כפי מספר הימים של חיוב המצוה אלא ודאי כיון שהיא מצוה אחת בעצמותה ומיוחדת בפעולתה לא יחשב ההפסל בה בעתים שונות לריבוי מצות במספר ולא יעלה על הדעת לפי סברת ר' אליעזר בס"ב דסוכה י"ד פעודות חייב אדם לאכול בסוכה אחת ביום ואחת בלילה שמפני כן יחשבו הסעודות כל אחת מהן למצוה בפני עצמה ולא דמו לחפילין ביון שיש חלוק ביניהן בתארן ומקום הנחתן ומצורף ג"כ שאלו באו בתורה בציווי אחד כדכתיב שניה ליום עולה תמיד ובפ"ש ג"כ בשכבך ובקומך נמי דהילוף זמנים אינן אלא מדיני המצוה, וכבר הכריעו כדעת הרב סמ"ג וסמ"ק שמנאום למצוה אחת:

מצוה

תשובה קרוב אני בעיני לומר שאם ירדו להם בלילה שאינן אומרין הלל הגדול כלל. לפי שאין מתחילין להתענות אלא מעמוד השחר ואילך שזהו עיקר תעניות שבבבל. ואף על פי שקבלוהו מבערב וירדו להם הגשמים לאחר שקיעת החמה או לאחר צאת הכוכבים אין זו התחלה. ואם מפני שהכתוב אומר [דניאל י, יב] כי מן היום אשר נתת את לבך להבין ולהתענות לפני אלהיך נשמעו דבריך. אפילו כן אין זו התחלה שאם כן אפילו קבלוהו קודם ליום או יומים וירדו גשמים באמצעיתו אומרין כן. אלא לא אמרו אלא כשהתחילו ממש.

קנג

ולענין מה שאמרו בפרק הרואה [ברכות ס, כ] כי מיתער לימא הכי, וכי שמע קל תרנגולא לימא הכי וכן כולם. ושאלת אם צריך ליטול ידיו תחילה כיון שצריך להזכיר את השם בברכות אלו, או אפילו בלא נטילת ידים.

תשובה [תחילת התשובה חסרה וצ"ל: אומר קודם נטילת ידים, דבגמ' אמרו כי משי ידיה אומר בא"י אמ"ה אקב"ו על נטילת ידים] ואם איתא עובר לכולן היה לו ליטול ידיו ולברך כן. והיה להם לומר כי מתער משי ידיה ומברך אשר קדשנו וכו' והדר מברך המעביר חבלי שינה מעיני. אלא אין נטילת ידים עד לאחר כל אלו, שהדברים אמורים על הסדר ועל סדר מעשה האדם משהוא נעור וזוקף ולובש ונועל ונוטל מים לידיו ולהרחצת פניו. וסתם ידים אינם פסולות לברכה. ותדע לך שהם אמרו [חולין קו, א] הנוטל ידיו לפירות הרי זה מגסי הרוח ואף על פי שהוא צריך לברך על הפירות ברכת הנהנין וברכה אחרונה. ולא תקנו נטילה אלא לסעודה ורחיצה ונקיות לתפילה וקרית שמע.

ומכל מקום מסתבר ודאי שאדם ישן על מטתו ערום והידים עסקניות גרועות הן מסתם ידים. וחזקה מטונפות הן בנגיעת בית הסתרים ופסולות הן להזכרת השם, אלא שאינו צריך לנטילת ידים אבל מנקה ידיו ברחיצת מים או בצרורות או בכל דבר דמנקה ואחר כך עושה צריכין אלו ולבסוף נוטל את ידיו. והרב רבי יהודה בר ברזילי ברצלוני ז"ל כתב דלא למימרא שצריך לברך כל זמן שעושה כך אלא בעת שזמן העולם בכך. ואף על פי שלא נהנה בהן עכשיו זולתו נהנו ולדידיה נמי הגיע זמן חדוש זה. ולעולם הוא אסור לברך עד שירחץ ידיו משום שנאמר [עמוס ד, יב] הכון לקראת אלהיך ישראל.

קנד

שאלת צבור שטעו ביום המעונן והתפללו וברכו על ספירת העומר, לחזור ולהתפלל אינן צריכין משום טירחא דציבורא. ספירת העומר איכא טירחא ואינו חוזר או דילמא ספירה דבר מועט הוא וטירחא ליכא וחוזר.

תשובה לא מן השם הוא זה. דאפילו איכא טירחא חוזר. דהיכי לימא היום עשרה ימים לעומר ואינן אלא תשעה, כי אותו יום תשיעי הוא ולא עשירי עד צאת הכוכבים. והמדקדקים אינן סופרים בימי הספירה עד צאת הכוכבים וכן ראוי לעשות.

קנה

שאלת זה לשונך, הא דגרסינן במועד קטן יום מיתה ויום קבורה מדאורייתא. אי אמרינן תרווייהו כהדדי מדאורייתא או דילמא בחד מינייהו סגיא. ונפקא מינה למי שמת לו מת ביום טוב ראשון ונקבר ביום טוב שני, אי אמרינן תרווייהו כהדדי דאורייתא אינו דוחה אבלות יום טוב שני, ואי אמרינן בחדא מינייהו סגיא דוחה.

תשובה מה שאמר דגרסינן במועד קטן דיום מיתה ויום קבורה דאורייתא לא נאמר כן בשום מקום בגמרא אלא שהגאונים ז"ל אמרוה [ראה רי"ף מו"ק יא, ב]. וכמה מגדולי חכמי ישראל נחלקו עליהם ואמרו דאין שום אבלות דאוריתא ואנינות בלבד הוא דאוריתא מדכתב [ויקרא י, יט] ואכלתי חטאת היום וגו'. ויש להם בזה ראיות רבות על מה שיסמוכו ואין זה מקומן לפי שיאריך הענין. **ומכל** מקום לענין מה ששאלת אף לדעת הגאונים ז"ל דוקא יום מיתה וקבורה כהדדי הא זה בלא זה לא. ותדע לך מדגרסינן בריש פרק קמא דכתובות [נ, ב] היה טבחו טבוח ויינו מזוג ומת אביו של חתן או אמא של כלה, מכניסין את המת לחדר ואת החתן ואת הכלה לחופה ובועל בעילת מצוה ופורש ונוהג שבעת ימי משתה ואחר כך נוהג שבעת ימי אבלות. כלומר מכניסין את המת לחדר ואינו נקבר עד יום המחרת. אלמא מדבועל בעילת מצוה בעוד שהמת בחדר אלמא לא חל עליה אבלות דאוריתא. ואם איתא דיום מיתה לבד אפילו בלא קבורה דאוריתא אסור היה בתשמיש המטה. וכן יום קבורה דאוריתא לא היה נוהג לכשיקבר

שבעת ימי חופה שאין שבעת ימי חופה דאוריתא שידחו אבלות דאוריתא דלא עדיפי משמחת יום טוב שני. אלא שאפילו לדברי הגאונים ז"ל יום מיתה ויום קבורה דוקא אמרו. וגם כן תמצא לרב אלפסי ז"ל בפרק אלו מגלחין [שם] שאין יום קבורה לחוד דוחה יום טוב שני עד שיהא יום מיתה ויום קבורה. שכך כתב מאן דשכיב ליה שכבא ביום טוב שהוא יום טוב אחרון או ביום שני דעצרת נוהג בו אבלות דהוא יום מיתה ויום קבורה. עד כאן לשונו וזה פשוט.

קנו

ולענין ארבעת מינין שבלולב, שאמרת דקיימא לן [סוכה ל, ב] לולב אין צריך אגד ויכול ליטלן כל אחד ואחד לעצמו, וכדאמר רב חנן בר אבא [מנחות כז, א] דביש לו אין מעכבין זה את זה. מי מברך על כל אחד ואחד או לא.

תשובה אין מברך אלא ברכה אחת על כולן. דארבעתן מצוה אחת הן ואין מברכין על מצוה אחת על כל חלק וחלק ממנה ברכה בפני עצמה. ואפילו תפילין של ראש ושל יד שהן שתי מצות ואין מעכבות זו את זו, כיון שאפשר לכלול שתיהן בברכה אחת אף על פי שמניח את של יד ואחר כך מניח את של ראש, הסכימו קצת הגאונים ז"ל והרב אלפסי ז"ל [הל' תפילין ח, א כנדפס] מהם, שאין מברך על שתיהן אלא ברכה אחת. וכדבריהם אנו נוהגין כל שכן בארבע מינין אלו שהן מצוה אחת.

קנז

ומה ששאלת מפני מה אנו אומרין על נטילת לולב [ספחים ז, ב] ואין אנו אומרין על לקיחת לולב כלשון הכתוב [ויקרא כג, מ] ולקחתם לכם.

זו אינה שאלה, שאין מקפידין בלשון כל שאנו שומרין הענין. שאם כן שאל למה אנו אומרין על נטילת לולב ואין אנו אומרין על נטילת כפות תמרים כלשון הכתוב, וכן בתפילין ובתקיעת שופר ובכל המצות אין ההקפדה רק על שמירת הענין לא בלשון. וכל ברכות המצות והנהגין נאמרות בכל לשון.

קנח

ולענין מה שאמרת, ביחיד שהיה עומד בתפילה וכשהגיע לקדוש היו הצבור אומר קדושא דסדרא, אם יכול לומר קדוש עמהם או לא.

דבר ברור הוא שאינו אומר קדוש עמהם. חדא לפי שאין סדר הקדושות אחד. ועוד כי לולי שאמר הגאון ז"ל שהמתפלל בשעה ששליח צבור יורד לפני התיבה יכול לומר עמו מלה במלה לא היה בנו כח לומר כן. ואף הגאון לא אמר אלא בשעומד במקום אחד עם שליח צבור ואומר עמו מלה במלה, אבל בזמן שזה עומד בתפילתו וצבורא בסדרא דקדושא לא. וכל שכן שאין סדר הקדושות אחד.

קנט

שאלת מה ראו חכמים לברך על האור במוצאי שבת מטעם שהיה מתחלת ברייתו [פסחים נד, א] יותר משאר בריאות זה ביום פלוני וזה ביום פלוני. ואולי לפי שברית האש היתה על ידי אדם ויבא אדם ויברך עליו מה שאין כן בשאר הבריות.

תשובה יש טעם טוב מזה. לפי שנאסר בשבת וכל מוצאי שבת חזר להתירו וכאלו נתחדש עתה. ומשום כך מברכין עליו אף במוצאי יום הכפורים מפני שביום נאסר ועתה הותר וכאילו נתחדש עתה.

ראה בחידושי רבינו לברכות נג, ב ד"ה ארי"

קס

לרב שבאשטילה

שאלת אם נחתכו רגלי הבהמה מן הארכבה הנמכרת עם הראש כשרה או טריפה.

לפי שהר"מ במז"ל [שחיטה פ"ח הי"ג — ידן כתב שצומת הגידין היא באותו פרק בבהמה ובחיה למעלה מן העקב, וכן בעוף מן העקב של ממה מאצבע יתרה עד סוף הרגל שהוא עשוי קשקשים קשקשים.

(רבינו נסים) [נמוקי יוסף] ואלו מגלחין פרק שלישי מועד קטן

יום ז׳ להיות ערב הרגל מקלת יום ז׳ כטולו ומסכינן תני יום ז׳ להשלמת ז׳ ימי אבלות ותליו להתחלת ל׳ ותני רגל ומבטל גזירת ל׳ ואם לא בגת בערב הרגל מותר לגלח: וכתבו בתוס׳ דמה דאמרינן דמקלת היום כטולו דוקא מקלת יום בעי׳ ולא מן הלילה (והרמב״ם) [והרמב״ן] ז״ל סובר דאפילו מקלת הלילה נמי בכל היום: **אמר** רב הונא וכו׳. פירוש הכל מודים בשמת ל׳ וכו׳ ואפילו מגת דמתני׳ דבעי ל׳ ימים קודם הרגל לבטל ממנו גזירת ז׳ ואפילו ל״מ מקלת היום כטולו אעפ״כ אסור בריחוצה

הורה אור

ערב הערב ולא אמרינן בהא מקלת גר מצוה היום כטולו דכל גזירת ז׳ עליו עד שנכנס יו״ט ופרש״י ז״ל ולערב רוחץ בטנון לו ימתין עד חומ״מ ורוחץ בחמין וי״ל דהא דנקט רחיצה לאו דוקא אלא הוא הדין לשאר דיני אבלות ומרת מוציאיהו נקט וכתב הרלב״ד ז״ל דרחיצה אסורה ערב הרגל משום דאיסור ליה לרחוץ לאורחת משא״כ בחנלת ומכוסה שהרי אסור לגלח ולכבס ומשתחוה ואע״פ שמותר לכבס ערב הרגל מכל מקום אסור לגלחו שיכבס עד שתחשך דה״ל כרחיצה והכי אמרינן לקמן [דף כז.] בזקיפת המטה שוקפה ע״ש ואינו יוצא עליה עד שתחשך

וכתב הרי״ף ז״ל שני שמת לו מת ביו״ט שני נוהג בו אבלות וכו׳ והמפרשים נסתפקו אם מחיירין לו לקרוא כי היכי דמוחר בשאר עניני אבלות דכתוב שויה רבנן לגבי מת וקורא לו דילמא כיון דספק יו״ט הוא והקורא ביו״ט לוקה דמתקן גמור הוא ואסור: מפני שהמורו שבת עולה. יש אבלות על פרהסיא קא מיכבי ליה כגון נעילת הסנדל וכיולא בו: אמר ליה לין אבלות וכו׳ ואעפ״כ עולה לחשבון. כדקתני במתני׳ כיון דאבלות שבעה עולה ושוד שבת אינה נוהגת בו: אינו מגלח ברגל ואם לא יו״ט ברגל אינו מגלח ברגל דהא לא נגמר ואם תיסה עולה אין לך אבלות ז׳ וקי״ל דאבלות ז׳ כדאי לעיל: **פריעת** הראש. פירוש להסיר עטיפת האבלות בשבת: חזרת קרע. כדי שלא תראה הקריעה לפנינו בשבת: זקיפת המטה. שכפה מטתו מחמת אבל וחייב לזקפה בחקנה בשבת ואלו הג׳ הם חובה לאיסם שבשבעה: רחיצה. ירחצו ורגלים בחמין כגון שהיחמון מע״ם דחמון שהיחמו בשבת אסור לרחון בהם: דברים שבשבעה הם: לא שנו שפריעת הראש חובה. זו גרסת הרי״ף ז״ל ומשמע דמנעגלים ברגליו מוכיחים דלאו משום אבלות הוא ואינו מוכיח דלאו חובה הוא חזרת קרע לעולם חובה הוא ומיהו אבל אבל מיהו חייב לזקוף מטתו אבל תשמיש המטה ורחיצה וכיוצא. הן דברים של לעגה ונעתר לעהוא לחתם בשבת *) וכמבין ז״ל כהב שנעילת הסנדל בשבת חובה ולפי דברי הא דל״ר יוחנן ל״ם וכו׳ לדברי דשמואל דקתמר בגמ׳ נעילת הסנדל רשות הוא דקתמר אבל רבי יוחנן ס״ל דנעילת הסנדל מדברים של פרהסיא הוא וחייב לנעלה והך עטיפה שמואל בעי לה בגמרא כעטיפת הישמעאלים שהיא תחת המטפח ורבי לא בעי לה אלא שבעה דברים אלו אבל אבלות שבעה אינה נוהגת בו: אינו מגלח ברגל ואם לא יו״ט ברגל אינו מגלח ברגל דהא לא נגמר ואם תיסה עולה אין לך אבלות ז׳ וקי״ל דאבלות ז׳ כדאי לעיל: **פריעת** הראש. פירוש להסיר עטיפת האבלות בשבת: חזרת קרע. כדי שלא תראה הקריעה לפנינו בשבת: זקיפת המטה. שכפה מטתו מחמת אבל וחייב לזקפה בחקנה בשבת ואלו הג׳ הם חובה לאיסם שבשבעה: רחיצה. ירחצו ורגלים בחמין כגון שהיחמון מע״ם דחמון שהיחמו בשבת אסור לרחון בהם: דברים שבשבעה הם: לא שנו שפריעת הראש חובה זו גרסת הרי״ף ז״ל ומשמע דמנעגלים ברגליו מוכיחים דלאו משום אבלות הוא ואינו מוכיח דלאו חובה הוא חזרת קרע לעולם חובה הוא ומיהו אבל אבל מיהו חייב לזקוף מטתו אבל תשמיש המטה ורחיצה וכיוצא. הן דברים של לעגה ונעתר לעהוא לחתם בשבת *) וכמבין ז״ל כהב שנעילת הסנדל בשבת חובה ולפי דברי הא דל״ר יוחנן ל״ם וכו׳ לדברי דשמואל דקתמר בגמ׳ נעילת הסנדל רשות הוא דקתמר אבל רבי יוחנן ס״ל דנעילת הסנדל מדברים של פרהסיא הוא וחייב לנעלה והך עטיפה שמואל בעי לה בגמרא כעטיפת הישמעאלים שהיא תחת המטפח ורבי לא בעי לה אלא שבעה דברים אלו אבל אבלות שבעה אינה נוהגת בו

*) נס״ל סר יוחני

א ואם מל ג׳ שנים בשבת בערב הרגל אסור לגלח בע״ש ומותר לגלח אחר הרגל ובתוך הרגל כיון שלא היה יכול לגלח קודם הרגל ולא מל יום ז׳ לו יום לא שלא ערב הרגל מותר לו לכבס כיון שלא אסור לרחון עד לגלח ולא אפשר לו לרחון לגלח ותע״פ שמותר לכבס מכעוד יום אסור לגלחו עד הגלח וכיון שלא אסור לרחון כך אסור לכבס כל היום ומיהו בערב כשיבוא לגלחו מותר כשיבוא ולא יגלח אלא אחר הרגל ולא יכבס אלא אחר הרגל ולא לגלח ולא לרחון מלגלח עד שיבוא יו״ט ויו״ט מפסיק אלא כשבוא ולגלח יו״ט מצלים לי מיום המיתה ובגמרא לגמרא היא סנגת כתלמיד ולמה כפנים

רש״י

ליה מודים חכמים לגמרא שאסור בגמילה עד הערב. ולערב רוחץ בטנון לו ימתין עד חומ״מ ורוחץ בחמין: כל שבעה קרעו לפנינו ואם בא להחליף. לגמרא מנוק אחר מחליף וקורע אע״ג דאלולא שבת חמוס משום כבוד אביו ולא משום חיוב קריעה בשבת. מיתה. שמוך לפטירת המת: פריעת הראש. ולא גדול שבר אלא גילוי הראש שמסיר עטיפת האבלות מעליו בשבת: וכן להחזיר קרע לאחריו. שבת לאחר שלבסה היה מתוקן כדי שהוא יכול להפך תלוקו מה שלפניה לאחור: ולוקוף המטה. שהפכה מחמת אבלו חייב לזוקפה בחקנה בשבת: בחמין. כגון שהיחמו מערב שבת בחמין שהיחמו בשבת אסי׳ לכ״ע אסור: דקא פרים סודרא. אבל היה ולא גילה ראשו לכבוד שבת אלא שומר בעטיפת אבלותו: דברים שבלעגנא. כגון שאין אחר רואה: רבי עקיבא. רבי יעקב ברבלל ראש גולה בבבל: יום אחד לפני עצרת. מבבל גזירת שבעה אינה נוהגת דב״ה דאמרו לעיל בפרקין אפילו יום אחד אפילו שבת אחת בכל אבלות קודם הרגל רגל מסיקין ועצרת דהוי בתקום שבעת ימים הרי כאן תרגם עשר למנין שלשים דבא דקאמרינן רגלים אינם עולים הייגו היכא דבא להחמיל אבלות ברגל אבל לענין שלשים עולה לו כדאמר לעיל בפרקין: מגיע לעצרת. שאע״פ שאינו אלא יום אחד שיש לו הבלונין לקרבן כל ד׳ תלמוד לומר בהם המלות כו׳:

ר״ש

מפני ״שאמרו שבת עולה ואינה מפסקת:״ בעא מיניה *) ר׳ יוחנן משמואל יש אבלות בשבת או אין אבלות בשבת אמר ליה אין אבלות בשבת חניא כל שבעה קרעו לפניו ואם בא להחליף מחליף וקורע ובשבת קרעו לאחוריו ואם בא להחליף מחליף ואינו קורע ודוקא על אביו ועל אמו אבל על שאר קרובים אפי׳ תוך שבעה מחליף ואינו קורע שכל קרע שאינו בשעת חימום אינו קרע ואוותם קרעים אינן מתאחין אמר רב משרשיא בר חחליפא אמר רב כהנא אמר שמואל פת״ח חובה נת״ר רשות פת״ח פריעת הראש חזרת הקרע וקיפת המטה חובה נת״ר נעילת הסנדל תשמיש המטה רחיצה בחמין רשות אמר רבי יעקב אמר ר׳ יוחנן לא שנו פריעת הראש חובה אלא שאין לו מנעלים ברגליו אבל יש לו מנעלים ברגליו מנעליו מוכיחין עליו והויא פריעת הראש רשות ומסקנא דברים שבצנעה כגון בסוי הראש ורחיצה בחמין ותשמ״מ וכיוצא בהן נוהג בהן בצנעה דאמר אביי אשכחיה לרב יוסף דפריש ליה סודרא אריישיה וקא אזיל ואתי בביתיה אמר ליה לא סבר לה מר דאין אבילות בשבת אמר ליה הכי אמר ר׳ יוחנן ד דברים שבצנעה נוהג: ר׳ אליעזר אומר משחרב ביהמ״ק] עצרת בשבת: וקי״ל עצרת כרגלים דאמרינן *דרש רבי עגני בר ששון על פתחא דבי נשיאה יום אחד לפני עצרת ועצרת הרי כאן ארבעה עשר דאמר ר׳ אלעזר אמר ר׳ אושעיא מנין לעצרת שיש לו תשלומין כל

*) נס״ל סר יוחני

פירוש

פי׳ כיון שלמה ז״ל לכבוד תבו ולמה ולא משום חיוב קריעה: אבל על שאר קרובים אפי׳ תוך ז׳ מחליף ופיו אינו קורע. יש מי שהולה לומר כיון דבשאר קרובים אם בא להחליף מחליף ואינו קורע כמו כן אם בא להחליף קרעו לאחריו אפי׳ בתוך תוך ז׳ מחליף: ואוותם קרעים. שהוא קורע על אביו ועל אמו בגדים שייש שהוא מחליף אין מתאחין לעולם משום דהוה ליה כ׳ תשמישי מטה ואינו אחר אין מתאחין ומ״ד מתאחין הוא ליה חד ואין בכריו אל אחד נתקום שנים ואינו ודקי״ל כל מקום שאתה מוצא יחיד מיקל וכיון מתאחין כלבה כרבים מתאחין כלבה [אבל] נאמר תוך מתבלות שאע״פ שיחיד מיקל וכיון מתאחין כלבה כיחיד מיקל משום דקי״ל דרבים מתאחין כאבל [אבל] נאמר וקריעה לאחר ובלבלות הרב ר׳ יוסף אבן גיאות ז״ל מלאחי רבי אחרי׳ הלכה דרבים מתאחין כאבל ליים בשלבות דתנאי אבל בשלבות דאמוראי דקיקין כאבל דרבקיעון בעלמא והא דאחרי׳ כל ג׳ אם בא להחליף מחליף ובקרע כיון דלבבות אביו ואמו הוא ולא משום קריעה ביו בבבר שמעון וכן מצלה בשאבה לרבים אחרי נאמן ז״ל: פריעת הראש. שמסיר עטיפת האבלות בשבת וכן תגר הקרע לאחרי׳ ווזקף את מטתו משום דבבי מוכחת מלחת האבלות דבל עטיפה שאינם בעיפה ישמעאלים מיכה עטיפה: נעילת הסנדל השמיש בשבת רפיה בחמין רשות. אבל מוכחת מלחת אבלות דבל עטיפה שאינם בעיפה ישמעאלים מיכה עטיפה: נעילת הסנדל השמיש בשבת רפיה בחמין לא שנו אלא שאין לו מנעלים ברגליו אבל יש לו מנעלים ברגליו הוא כולי עלמא עדיפי דמשיימי מבחלי: הא דתמרת פריעת הראש מוכח. אבלות אבל יש לו מנעלים ברגליו אבל יש לו מנעלים ברגליו מנעליו מוכיחים עליו אלמא מוכח אבלות הוא ובוא פריעת הראש מי רשות אמר ר׳ יוחנן אמר ר׳ יוחנן דאמר דברי הרב ז״ל דבא לאחר ר׳ יוחנן דאמר דברים שבצנעה מוכח אבלות אבל אם בא לגלח בשבת אינו מוכח אבלות אבל אם בא לגלח בשבת אינו מוכח אבלות אבל אם בא לגלח בשבת אינו

דַּבְּרוּ־נָא בְּאָזְנֵי פַרְעֹה לֵאמֹר: ה אָבִי
הִשְׁבִּיעַנִי לֵאמֹר הִנֵּה אָנֹכִי מֵת
בְּקִבְרִי אֲשֶׁר כָּרִיתִי לִי בְּאֶרֶץ כְּנָעַן
שָׁמָּה תִּקְבְּרֵנִי וְעַתָּה אֶעֱלֶה־נָּא
וְאֶקְבְּרָה אֶת־אָבִי וְאָשׁוּבָה: ו וַיֹּאמֶר
פַּרְעֹה עֲלֵה וּקְבֹר אֶת־אָבִיךָ כַּאֲשֶׁר

פַּרְעֹה לְמֵימַר: ה אַבָּא קַיֵּם עָלַי
לְמֵימַר הָא אָנָא מְאִית בְּקִבְרִי
דְּאִתְקַנֵּית לִי בְּאַרְעָא דִּכְנָעַן תַּמָּן
תִּקְבְּרֻנִנִי וּכְעַן אֶסַּק כְּעַן וְאֶקְבַּר
יָת אַבָּא וְאֵיתוּב: ו וַאֲמַר פַּרְעֹה
סַק וּקְבוֹר יָת אֲבוּךְ כְּמָא דְּקַיֵּים

לקט בהיר

לומר מלמו (רא"ם): ב) כי כך היה מנהגם בזמנם קדמוניות לעשות לי יום של מנילות לבכי, ועשו הלי יום דוקא לבכי לבדו, לזה עשו לאומו מוך ממ' יום של מנילה, ובמך הכל בכו ע' יום (רא"ם), אבל אין לומר שאמר המ' יום בכו כ' וסך הכל ק"י ימים, שאין אדם יכול לפחות דמעות עינינו כשירלה, למנוע מ' יום מלבכות (מ"ל): ג) פי' לא מממש מהבה אמתית כי בידוע הוא שעשו שונא ליעקב, ובפרט המלריים כי דבר שניי הוא למלריים וכו' (רא"ם): ד) כי לפי פשוטו שהיא מפירה, וכי יעקב חפר את הקבר שלו, וגם אם נאמר שעשה שליח לחפור אין מברא שהיה חפור ועומד בחייו, לזה יומר נכון לפרשו שקנה חלקו של עשו, כי מן הסתם לא היה שם מקום לה' זוגים, והראיה שיוסף לא זוה לאת אומו בקבר אבותיו, ועל זה הפי' גם כן קשה, למה להודיע זאת לפרעה ולמה לא די לומר בקברי או בקברי אבותי, לזה הביא המדרש שאמן הון רב בעבור מלכו, וזה דבר שיוכן לפרעה כי בנפשו היה להקבר שם והראיה שבזכו כל כך ממון (מ"ל), ואם נבסי אולה לאדם אינם כדאי לו כ"ש להיות נקבר באולה לאדם ומה שאמר רש"י כדי דבור פירושו אל גבוה, כי גל בלשון ארמי גר:

אור החיים

דברי):

דברו נא.) פירוש עתה אבל ומיד כי היה ירא לאחר קיום השבועה:

באזני פרעה לאמר. עצם אומרו לאמר, מתכוון שהם יאמרו גם כן מעצמם) לרצות פרעה על הדבר לעשותו:

ה. השביעני לאמר. רז"ל דרשו (סוטה ל"ו) וא"ת נחיר שבועה גם שבועתך היא בהחרה, וכפי הפשט אומרו לאמר כי לא היתה השבועה בלשון עצמו האמור בדברי יוסף להם אלא כוונת השבועה, לזה אמר בשבועה היא וגו'. ובדרך דרש אפשר שמחכוון לשלול טענת פרעה כי יאמר אליו למה לא נמלך עמו קודם השבועה ועשה דבר חוץ מהמלכת המלך, לזה אמר לו כי לא היה לו זמן להמלך כי אמירת השבועה היתה סמוך למיתה אחיו, והוא אומרו השביעני לאמר הנה אנכי מת (יי) פירוש בשעה שהשביעני לא נתן לי זמן אלא אמר לי (יי) הנה אנכי וגו', וכן היה כמו שפירשתי בפסוק (מ"ז כ"ט) שים נא ידך וגו' שלא נתן לו זמן ארוך

אור בהיר

נקשה. רו) ורמז להם כי זה טובה יתרית שהוא מבקש מהם, ויוכלו עשותה. רז) הלא כבר אמר נא, ועוד הי"ל נא דברו. רח) חון ממה שיאמרו השליחות. רט) לשון הוה, ולא אמר אנכי אמות. ריי) זה פי' תיבת לאמר.

רש"י

לנכיה*[ב], לפי שבאה להם ברכה[ג] לרגלי* שבאה הרעב (תוספתא סוטה י') והיו מי נילוס מתברכין (תנחומא כפא כ"ו): (ה) **אשר כריתי לי.** כפשוטו, כמו (במדבר כ"ז ל"ג) כי יכרה איש, ומדרשו (ספרי ש"ג) עיד מתיפד על הלשון[ד] כמו אבר קניתי, אמר ר"ע בשבלכתי לכרכי הים היו קורין למכירה כירה, ועוד מדרשו (בר"ר - תנחומא ו') לשון כרי דגור, שנעל לו בכף חבב שבגיא מבית לבן ועשה לאותו כרי ואמר לעשו זה בשביל חלקך במערה: (ו) **כאשר השביעך.** ואם

שינוי נוסחאות * לנכיה. * ברגלי.

אונקלוס

לָךְ: ז וּסְלִיק יוֹסֵף לְמִקְבַּר יָת
אֲבוּהִי וּסְלִיקוּ עִמֵּהּ כָּל עַבְדֵי
פַרְעֹה סָבֵי בֵיתֵהּ וְכֹל סָבֵי אַרְעָא
דְּמִצְרָיִם: ח וְכֹל בֵּית יוֹסֵף
וַאֲחוֹהִי וּבֵית אֲבוּהִי לְחוֹד
טַפְּלְהוֹן וְעָנְהוֹן וְתוֹרֵיהוֹן שְׁבָקוּ
בְּאַרְעָא דְגֹשֶׁן: ט וּסְלִיקוּ עִמֵּהּ
אַף רְתִכִּין אַף פָּרָשִׁין וַהֲוָה
מַשְׁרִיתָא סַגִּיאָה לַחֲדָא: י וַאֲתוֹ
עַד בֵּית אִדְרֵי דְאָטָד דִּי בְּעֶבְרָא
דְיַרְדְּנָא וּסְפִדוּ תַּמָּן מִסְפַּד רַב
וְתַקִּיף לַחֲדָא וְעָבַד לַאֲבוּהִי
אֶבְלָא שַׁבְעָא יוֹמִין: יא וַחֲזָא
יָתֵב אַרְעָא כְּנַעֲנָאָה יָת אֶבְלָא
בְּבֵית אִדְרֵי דְאָטָד וַאֲמָרוּ אֶבֶל
תַּקִּיף דֵּין לְמִצְרָאֵי עַל כֵּן קְרָא
שְׁמֵהּ אֶבֶל מִצְרַיִם דִּי בְּעֶבְרָא
דְיַרְדְּנָא: יב וַעֲבָדוּ בְנוֹהִי לֵהּ כֵּן
כְּמָא דִּי פַקְּדוּנוּן: יג וּנְטָלוּ יָתֵהּ
בְּנוֹהִי לְאַרְעָא דִכְנָעַן וּקְבָרוּ יָתֵהּ

הַשְּׁבִיעֶךָ: ז וַיַּעַל יוֹסֵף לִקְבֹּר אֶת־אָבִיו
וַיַּעֲלוּ אִתּוֹ כָּל־עַבְדֵי פַרְעֹה זִקְנֵי בֵיתוֹ
וְכֹל זִקְנֵי אֶרֶץ־מִצְרָיִם: ח וְכֹל בֵּית
יוֹסֵף וְאֶחָיו וּבֵית אָבִיו רַק טַפָּם
וְצֹאנָם וּבְקָרָם עָזְבוּ בְּאֶרֶץ גֹּשֶׁן: ט וַיַּעַל
עִמּוֹ גַּם־רֶכֶב גַּם־פָּרָשִׁים וַיְהִי הַמַּחֲנֶה
כָּבֵד מְאֹד: י וַיָּבֹאוּ עַד־גֹּרֶן הָאָטָד
אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן וַיִּסְפְּדוּ־שָׁם מִסְפֵּד
גָּדוֹל וְכָבֵד מְאֹד וַיַּעַשׂ לְאָבִיו אֵבֶל
שִׁבְעַת יָמִים: יא וַיַּרְא יוֹשֵׁב הָאָרֶץ
הַכְּנַעֲנִי אֶת־הָאֵבֶל בְּגֹרֶן הָאָטָד
וַיֹּאמְרוּ אֵבֶל־כָּבֵד זֶה לְמִצְרַיִם עַל־כֵּן
קָרָא שְׁמָהּ אָבֵל מִצְרַיִם אֲשֶׁר בְּעֵבֶר
הַיַּרְדֵּן: יב וַיַּעֲשׂוּ בָנָיו לוֹ כֵּן כַּאֲשֶׁר
צִוָּם: יג וַיִּשְׂאוּ אֹתוֹ בָנָיו אַרְצָה כְּנַעַן

רש"י

לא בשביל השבועה לא הייתי מניחך[ה], אלא ירא לומר עבור על* השבועה, בלא יאמר א"כ לעבור על שבועה* שנשבעתי לך בלא אנלרי על לשון הקודש שהני מכיר עודף על מי לכון* ואתה מיך מכיר כי כדאיתא במסכת סופרים (י"ב): (ו) **גרן האטד.** מיקף אטדין היה, ורבותינו (תנחומא - סופרים י"ב) דרשו על שם המאורע, שבאו כל מלכי כנען וגבולי ישמעאל למלחמה וכיון שראו כתרי של יוסף תלוי בראשיהם של יעקב עמדו ביום והלי בו בתריהם והקפוהו כתרים כגורן המוקף סייג של קוצים: (יג) **כאשר צום.** מהו אשר לוסי": (יג) **וישאו**

שינוי נוסחאות * עליה לפי שיאמר לו יוסף - שאבר ט. * השבועה * לשונות.

לקט בהיר

ה) שאל"כ מיותר הוא: ו) אבל לדבר עם אביו ואחיו בלשון הקודש לא היה בכלל השבועה, כי הם ידעו פיכול הוא, והשבועה היתה שלא יגלה (מ"ל), והנה מקור דברי רבינו הם מגמ' סוטה ל"ו וכדמסיק, ושם הוסף בלופן אחר, ח"ל: א"ל (פרעה) זיל אתשיל אשבועתך א"ל ואתשיל נמי אדידך אע"ג דלא ניתא ליה א"ל עלה וקבור וכו' עכ"ל, ופירושו שנאמת אין לשאול ולהתיר שבועה כו שנשבע לאחיכו בשביל טובה שעשה לו (רק בפניו כשמתל), לזה אמר לו יוסף לפי דעתך שיוכל להתיר הגם דלא ניתא ליה לאחיכו א"כ גם שבועתך כן (אוה"ח), ולפי"ז אפשר לומר שדעת רבינו שאין הכוונה שפרעה אמר לו כן ויוסף השיבו כן, מפני כ' דברים, שאו"ש ליוסף אפי' לומר לעבור על השבועה אם לא האמר כדת וכדין, והשנית שפרעה ודאי לא יאמר כן ללמד ולהוראות ליוסף שים מלאות להתיר פו לעבור על השבועה, אלא כוונת חז"ל בגמרא „אמר ליה" אם היה אמר ליה (בד"א): ז) אטדין פירושו קוצים כן פירש הערוך, ולשון רש"י בסוטה וכי דרך לאסוף אטדין ולעשות מהם גורן עכ"ל פי' גורן עושים ממנואה ולא קוצים, לזה פירש כאן שלא בתוך הגורן היו הקוצים אלא מוקף היה בהם לגדר, וזה פשוטו, אבל קשה וכי גורן או מגר אחד יש שמוקף בקוצים ומה סימן הוא זאת לציין המקום, לזה הביא דרוש חז"ל (מהרש"א): ח) פי' היכן מלינו שום צוי, ואם היה ולא נכתב

שהוא מוסיף ימים. *הרי שבא ומצא אבל בתוך ביתו בשני ובשלישי משלים עמהן וברביעי מונה לעצמו ר' שמעון אומר אפילו ברביעי משלים עמהן. ר' יהושע בן לוי אמר ר' הלכה כר"ש בשאינו גדול משפחה אבל אם היה גדול משפחה מונה לעצמו כהדא ר' מנא הורי לרבי ארמנייא מכיון שאת גדול משפחה מנה לעצמך. בשלא הוראו לו רוב פנים אבל אם הוראו לו רוב פנים נוטלו למרחץ כהדא רב הונא הורי לאחיו דר' יהודה בר זבדי מכיון שהיראו לו רוב פנים נוטלו למרחץ. ג **הרי שמוליכין אותו ממקום למקום כגון אילין דקברין בבית שריי אית תניי תני אלו שכאן מונין משיצא המת ואלו ששם מונין משיסתם הגולל אלו ואלו משיסתם הגולל. ר' סימון בשם ר' יהושע בן לוי הכל הולך אחר גדול המשפחה. ר' יעקב בר אחא בשם רבי אסי לחומרין מהו חומרין אם היה גדול המשפחה כאן אלו שכאן מונין משיצא המת ואלו ששם מונין משיסתם הגולל. אם היה גדול המשפחה שם אלו ואלו מונין משיסתם הגולל כהדא גמליאל זוגא דמכת אחתיה סלק הילל אחוה עימיה. א"ל רבי מנא מכיון שאת גדול המשפחה כד תהא סלק גב אחוך הוי שלף סנדלך. ג הרי שמפנין אותו מקבר לקבר אית תניי תני משיסתום הגולל הראשון אית תניי תני משיסתם הגולל השני. ר' יונה הוה ליה עובדא שאל לר' חנניה חברון דרבנן א"ל משיסתם הגולל הראשון ר' ירמיה הוה ליה עובדא שאל לר' זעירה לר' אמי א"ל משיסתם הגולל השני. אתא לגביה אמר ליה לחומרא הורי לך. ר' יונה ור' יוסה. תריהון אמרין הדא דאת אמר בתוך שבעה אבל לאחר שבעה כבר עבר האבל. בשנתנו דעתן לפנותו אבל אם לא נתן דעתו לפנותו משיסתם הגולל הראשון. כהדא גמליאל דיקונתיה קברוניה בורסאיי גבון. בתר תלתא יומין אימלוכין מחזורא יתיה אתון ושאלון לר' סימון אמר ר' לון רבי סימון בשם ר' יהושע בן לוי מכיון שלא נתתם דעתכם לפנותו משיסתם הגולל הראשון. יישוע אחוי דדוריי הוה ליה עובדא אתא שאל לר' אבהו א"ל משיסתם הגולל השני. אמר ליה ר' יעקב בר אחא עמך הייתי ושאלתינה לר' אבודמא דמן חיפה אמר משיסתם הגולל הראשון. א"ל אנא לא שמעית אין שמעת פוק והורי. ד**מניין לאבל מן התורה שבעה יויעש לאביו אבל שבעת ימים. ד יולמידין דבר קודם למתן תורה. ר' יעקב בר אחא בשם ר' זעירה שטע לה מן הדא יופתח אהל מועד תשבו יומם ולילה שבעת ימים ושמרתם את משמרת משכן ה' כשם ששימר הקדוש ברוך הוא על עולמו שבעה כך

שהוא מוסיף ימים. היינו ר' יהודה ולא קאמר כתם הלכה כר"י דדוקא כמה שמוסיף ימים הלכתא כוותיה וסליקיה ורכיעית דין ת' להם הכל כמה שכובר שאינו יולא בשייה ליה הלכתא כוותיה: משלים עמהן. עם התכילים שבאותו המקום: מונה לעצמו. שבעה שלימין: בשאינו גדול המשפחה. זה שבא ממקום אלא שגדול המשפחה היה שם בשעת מיתה: אבל אם היה הולא דול המשפחה. והיינו שהבית סמוך עליו וגרירי כולהו אבהרי' ל"ש אם או בן קטן: מונה לעצמו. דלא תביב אבילות לעייר לאלטרופי גדול בהדיה: בשלא הוראו לו רוב פנים. שלא נחמו אותו רוב כבי העיר תוך שבעה ימי אבלו המוהרים מהרלשונים: נוטלו למרחץ. מוחר לרחון מיד לאחר שבלו שבעה ימי אבילות שלהם: בבית שריי. שם מקום: מונין משיצא המת. שלא מתחיל אבילות שלהם שאין מוטל עליהם לקוברו וה"ל כשתימת הגולל: דמכת אחתיה. מתה אחותו ועלה הלל אחיו עם המת לקוברו: ה"ג א"ל ר' מנא מכיון שיש גדול הבית וכו' וכ"ה בתוס'. וה"פ כיון שאחיך גדול הבית בבית בשתכת אלו אלו תלון סנדלך ותהא משלים עמו: הוא ליה עובדא. מיתרע ביה אבילות: אתא ר"י לגביה. דר' חנניה ואמר ליה רבי חנניה שלחומרא הורו ליה רבי זעירא ורבי אלעזר: הדא דתימר. לא אמרן דטהר אבילות משתימת הגולל השני אלא שפיטהו חוך שבעה: בשנתן דעתו לפנותו. ולא אמרן דאם פיטהו חוך שבעה שמונין משתימת הגולל השני אלא בשהיה דעתו מתחלה לפנותו: גמליאל דיקונתי'. כך שמו: קברוניה. אבוי בורסאי במקומו של ר' סימון לאחר ג' ימים נמלכו לחזור ולקברו במקומו: אתון ושאלון לר"ם. מאימתי יהבנו האבילות דיליי. שם אדם: אמת לא. שמעתי דבר זה מר' אבודימי ואם שמעת אתה לא והורי לרבי' משיסתום הגולל הראשון: מכיון לאבל מן התורה שבעה. ואף על גב דשבעה ימי אבילות דרבנן מכל מקום לא לאו דמלא מכמיס סמוך מן המקרא לא היו מהקנים: ופריך ולמדין דבר מקודם מהן תורה. בתמיה: כך

תורה אור

ג ויק' כ"ה ל"ה

ד ויק' כ"ה ל"ה

ה ויק' כ"ה ל"ה

ו ויק' כ"ה ל"ה

ז ויק' כ"ה ל"ה

ח ויק' כ"ה ל"ה

ט ויק' כ"ה ל"ה

י ויק' כ"ה ל"ה

יא ויק' כ"ה ל"ה

יב ויק' כ"ה ל"ה

יג ויק' כ"ה ל"ה

יד ויק' כ"ה ל"ה

טו ויק' כ"ה ל"ה

טז ויק' כ"ה ל"ה

יז ויק' כ"ה ל"ה

יח ויק' כ"ה ל"ה

יט ויק' כ"ה ל"ה

כ ויק' כ"ה ל"ה

כא ויק' כ"ה ל"ה

כב ויק' כ"ה ל"ה

כג ויק' כ"ה ל"ה

כד ויק' כ"ה ל"ה

כה ויק' כ"ה ל"ה

כו ויק' כ"ה ל"ה

כז ויק' כ"ה ל"ה

כח ויק' כ"ה ל"ה

כט ויק' כ"ה ל"ה

ל ויק' כ"ה ל"ה

לא ויק' כ"ה ל"ה

לב ויק' כ"ה ל"ה

לג ויק' כ"ה ל"ה

לד ויק' כ"ה ל"ה

לה ויק' כ"ה ל"ה

לו ויק' כ"ה ל"ה

לז ויק' כ"ה ל"ה

לח ויק' כ"ה ל"ה

לט ויק' כ"ה ל"ה

מ ויק' כ"ה ל"ה

מא ויק' כ"ה ל"ה

מב ויק' כ"ה ל"ה

מג ויק' כ"ה ל"ה

מד ויק' כ"ה ל"ה

מה ויק' כ"ה ל"ה

מו ויק' כ"ה ל"ה

מז ויק' כ"ה ל"ה

מח ויק' כ"ה ל"ה

מט ויק' כ"ה ל"ה

נ ויק' כ"ה ל"ה

נא ויק' כ"ה ל"ה

נב ויק' כ"ה ל"ה

נג ויק' כ"ה ל"ה

נד ויק' כ"ה ל"ה

נה ויק' כ"ה ל"ה

נו ויק' כ"ה ל"ה

נז ויק' כ"ה ל"ה

נח ויק' כ"ה ל"ה

נט ויק' כ"ה ל"ה

ס ויק' כ"ה ל"ה

סא ויק' כ"ה ל"ה

סב ויק' כ"ה ל"ה

סג ויק' כ"ה ל"ה

סד ויק' כ"ה ל"ה

סה ויק' כ"ה ל"ה

סו ויק' כ"ה ל"ה

סז ויק' כ"ה ל"ה

סח ויק' כ"ה ל"ה

סט ויק' כ"ה ל"ה

ע ויק' כ"ה ל"ה

עא ויק' כ"ה ל"ה

עב ויק' כ"ה ל"ה

עג ויק' כ"ה ל"ה

עד ויק' כ"ה ל"ה

עה ויק' כ"ה ל"ה

עו ויק' כ"ה ל"ה

עז ויק' כ"ה ל"ה

עח ויק' כ"ה ל"ה

עט ויק' כ"ה ל"ה

פ ויק' כ"ה ל"ה

פא ויק' כ"ה ל"ה

פב ויק' כ"ה ל"ה

פג ויק' כ"ה ל"ה

פד ויק' כ"ה ל"ה

פה ויק' כ"ה ל"ה

פו ויק' כ"ה ל"ה

פז ויק' כ"ה ל"ה

פח ויק' כ"ה ל"ה

פט ויק' כ"ה ל"ה

צ ויק' כ"ה ל"ה

צא ויק' כ"ה ל"ה

צב ויק' כ"ה ל"ה

צג ויק' כ"ה ל"ה

צד ויק' כ"ה ל"ה

צה ויק' כ"ה ל"ה

צו ויק' כ"ה ל"ה

צז ויק' כ"ה ל"ה

צח ויק' כ"ה ל"ה

צט ויק' כ"ה ל"ה

ק ויק' כ"ה ל"ה

קא ויק' כ"ה ל"ה

קב ויק' כ"ה ל"ה

קג ויק' כ"ה ל"ה

קד ויק' כ"ה ל"ה

קה ויק' כ"ה ל"ה

קו ויק' כ"ה ל"ה

קז ויק' כ"ה ל"ה

קח ויק' כ"ה ל"ה

קט ויק' כ"ה ל"ה

ר ויק' כ"ה ל"ה

רא ויק' כ"ה ל"ה

רב ויק' כ"ה ל"ה

רג ויק' כ"ה ל"ה

רד ויק' כ"ה ל"ה

רה ויק' כ"ה ל"ה

רו ויק' כ"ה ל"ה

רז ויק' כ"ה ל"ה

רח ויק' כ"ה ל"ה

רט ויק' כ"ה ל"ה

ש ויק' כ"ה ל"ה

שא ויק' כ"ה ל"ה

שב ויק' כ"ה ל"ה

שג ויק' כ"ה ל"ה

שד ויק' כ"ה ל"ה

שה ויק' כ"ה ל"ה

שו ויק' כ"ה ל"ה

שז ויק' כ"ה ל"ה

שח ויק' כ"ה ל"ה

שט ויק' כ"ה ל"ה

ת ויק' כ"ה ל"ה

תא ויק' כ"ה ל"ה

תב ויק' כ"ה ל"ה

תג ויק' כ"ה ל"ה

תד ויק' כ"ה ל"ה

תה ויק' כ"ה ל"ה

תו ויק' כ"ה ל"ה

תז ויק' כ"ה ל"ה

תח ויק' כ"ה ל"ה

תט ויק' כ"ה ל"ה

תי ויק' כ"ה ל"ה

תיא ויק' כ"ה ל"ה

תיב ויק' כ"ה ל"ה

תיג ויק' כ"ה ל"ה

תיד ויק' כ"ה ל"ה

תיה ויק' כ"ה ל"ה

תיו ויק' כ"ה ל"ה

תיז ויק' כ"ה ל"ה

תיח ויק' כ"ה ל"ה

תיט ויק' כ"ה ל"ה

תיי ויק' כ"ה ל"ה

תיא ויק' כ"ה ל"ה

תיב ויק' כ"ה ל"ה

תיג ויק' כ"ה ל"ה

תיד ויק' כ"ה ל"ה

תיה ויק' כ"ה ל"ה

תיו ויק' כ"ה ל"ה

תיז ויק' כ"ה ל"ה

תיח ויק' כ"ה ל"ה

תיט ויק' כ"ה ל"ה

תכ ויק' כ"ה ל"ה

תכא ויק' כ"ה ל"ה

תכב ויק' כ"ה ל"ה

תכג ויק' כ"ה ל"ה

תכד ויק' כ"ה ל"ה

תכה ויק' כ"ה ל"ה

תכו ויק' כ"ה ל"ה

תכז ויק' כ"ה ל"ה

תכח ויק' כ"ה ל"ה

תכט ויק' כ"ה ל"ה

תל ויק' כ"ה ל"ה

תלא ויק' כ"ה ל"ה

תלב ויק' כ"ה ל"ה

תלג ויק' כ"ה ל"ה

תלד ויק' כ"ה ל"ה

תלה ויק' כ"ה ל"ה

תלו ויק' כ"ה ל"ה

תלז ויק' כ"ה ל"ה

תלח ויק' כ"ה ל"ה

תלט ויק' כ"ה ל"ה

תמ ויק' כ"ה ל"ה

תמא ויק' כ"ה ל"ה

תמב ויק' כ"ה ל"ה

תמג ויק' כ"ה ל"ה

תמד ויק' כ"ה ל"ה

תמה ויק' כ"ה ל"ה

תמו ויק' כ"ה ל"ה

תמז ויק' כ"ה ל"ה

תמח ויק' כ"ה ל"ה

תמט ויק' כ"ה ל"ה

תנ ויק' כ"ה ל"ה

תנא ויק' כ"ה ל"ה

תנב ויק' כ"ה ל"ה

תנג ויק' כ"ה ל"ה

תנד ויק' כ"ה ל"ה

תנה ויק' כ"ה ל"ה

תנו ויק' כ"ה ל"ה

תנז ויק' כ"ה ל"ה

תנח ויק' כ"ה ל"ה

תנט ויק' כ"ה ל"ה

תס ויק' כ"ה ל"ה

תסא ויק' כ"ה ל"ה

תסב ויק' כ"ה ל"ה

תסג ויק' כ"ה ל"ה

תסד ויק' כ"ה ל"ה

תסה ויק' כ"ה ל"ה

תסו ויק' כ"ה ל"ה

תסז ויק' כ"ה ל"ה

תסח ויק' כ"ה ל"ה

תסט ויק' כ"ה ל"ה

תע ויק' כ"ה ל"ה

תעא ויק' כ"ה ל"ה

תעב ויק' כ"ה ל"ה

תעג ויק' כ"ה ל"ה

תעד ויק' כ"ה ל"ה

תעה ויק' כ"ה ל"ה

תעו ויק' כ"ה ל"ה

תעז ויק' כ"ה ל"ה

תעח ויק' כ"ה ל"ה

תעט ויק' כ"ה ל"ה

תפ ויק' כ"ה ל"ה

תפא ויק' כ"ה ל"ה

תפב ויק' כ"ה ל"ה

תפג ויק' כ"ה ל"ה

תפד ויק' כ"ה ל"ה

תפה ויק' כ"ה ל"ה

תפו ויק' כ"ה ל"ה

תפז ויק' כ"ה ל"ה

תפח ויק' כ"ה ל"ה

תפט ויק' כ"ה ל"ה

תצ ויק' כ"ה ל"ה

תצא ויק' כ"ה ל"ה

תצב ויק' כ"ה ל"ה

תצג ויק' כ"ה ל"ה

תצד ויק' כ"ה ל"ה

תצה ויק' כ"ה ל"ה

תצו ויק' כ"ה ל"ה

תצז ויק' כ"ה ל"ה

תצח ויק' כ"ה ל"ה

תצט ויק' כ"ה ל"ה

תק ויק' כ"ה ל"ה

תקא ויק' כ"ה ל"ה

תקב ויק' כ"ה ל"ה

תקג ויק' כ"ה ל"ה

תקד ויק' כ"ה ל"ה

תקה ויק' כ"ה ל"ה

תקו ויק' כ"ה ל"ה

תקז ויק' כ"ה ל"ה

תקח ויק' כ"ה ל"ה

תקט ויק' כ"ה ל"ה

תקי ויק' כ"ה ל"ה

תקיא ויק' כ"ה ל"ה

תקיב ויק' כ"ה ל"ה

תקיג ויק' כ"ה ל"ה

תקיד ויק' כ"ה ל"ה

תקיה ויק' כ"ה ל"ה

תקיו ויק' כ"ה ל"ה

תקיז ויק' כ"ה ל"ה

תקיח ויק' כ"ה ל"ה

תקיט ויק' כ"ה ל"ה

תקכ ויק' כ"ה ל"ה

תקכא ויק' כ"ה ל"ה

תקכב ויק' כ"ה ל"ה

תקכג ויק' כ"ה ל"ה

תקכד ויק' כ"ה ל"ה

תקכה ויק' כ"ה ל"ה

תקכו ויק' כ"ה ל"ה

תקכז ויק' כ"ה ל"ה

תקכח ויק' כ"ה ל"ה

תקכט ויק' כ"ה ל"ה

תקל ויק' כ"ה ל"ה

תקלא ויק' כ"ה ל"ה

תקלב ויק' כ"ה ל"ה

תקלג ויק' כ"ה ל"ה

תקלד ויק' כ"ה ל"ה

תקלה ויק' כ"ה ל"ה

תקלו ויק' כ"ה ל"ה

תקלז ויק' כ"ה ל"ה

תקלח ויק' כ"ה ל"ה

תקלט ויק' כ"ה ל"ה

תקמ ויק' כ"ה ל"ה

תקמא ויק' כ"ה ל"ה

תקמב ויק' כ"ה ל"ה

תקמג ויק' כ"ה ל"ה

תקמד ויק' כ"ה ל"ה

תקמה ויק' כ"ה ל"ה

תקמו ויק' כ"ה ל"ה

תקמז ויק' כ"ה ל"ה

תקמח ויק' כ"ה ל"ה

תקמט ויק' כ"ה ל"ה

תקנ ויק' כ"ה ל"ה

תקנא ויק' כ"ה ל"ה

תקנב ויק' כ"ה ל"ה

תקנג ויק' כ"ה ל"ה

תקנד ויק' כ"ה ל"ה

תקנה ויק' כ"ה ל"ה

תקנו ויק' כ"ה ל"ה

תקנז ויק' כ"ה ל"ה

תקנח ויק' כ"ה ל"ה

תקנט ויק' כ"ה ל"ה

תקס ויק' כ"ה ל"ה

תקסא ויק' כ"ה ל"ה

תקסב ויק' כ"ה ל"ה

תקסג ויק' כ"ה ל"ה

תקסד ויק' כ"ה ל"ה

תקסה ויק' כ"ה ל"ה

תקסו ויק' כ"ה ל"ה

תקסז ויק' כ"ה ל"ה

תקסח ויק' כ"ה ל"ה

תקסט ויק' כ"ה ל"ה

תקע ויק' כ"ה ל"ה

תקעא ויק' כ"ה ל"ה

תקעב ויק' כ"ה ל"ה

תקעג ויק' כ"ה ל"ה

תקעד ויק' כ"ה ל"ה

תקעה ויק' כ"ה ל"ה

תקעו ויק' כ"ה ל"ה

תקעז ויק' כ"ה ל"ה

תקעח ויק' כ"ה ל"ה

תקעט ויק' כ"ה ל"ה

תקפ ויק' כ"ה ל"ה

תקפא ויק' כ"ה ל"ה

תקפב ויק' כ"ה ל"ה

תקפג ויק' כ"ה ל"ה

תקפד ויק' כ"ה ל"ה

תקפה ויק' כ"ה ל"ה

תקפו ויק' כ"ה ל"ה

תקפז ויק' כ"ה ל"ה

תקפח ויק' כ"ה ל"ה

תקפט ויק' כ"ה ל"ה

תקצ ויק' כ"ה ל"ה

תקצא ויק' כ"ה ל"ה

תקצב ויק' כ"ה ל"ה

תקצג ויק' כ"ה ל"ה

תקצד ויק' כ"ה ל"ה

תקצה ויק' כ"ה ל"ה

תקצו ויק' כ"ה ל"ה

תקצז ויק' כ"ה ל"ה

תקצח ויק' כ"ה ל"ה

תקצט ויק' כ"ה ל"ה

תקק ויק' כ"ה ל"ה

תקקא ויק' כ"ה ל"ה

תקקב ויק' כ"ה ל"ה

תקקג ויק' כ"ה ל"ה

תקקד ויק' כ"ה ל"ה

תקקה ויק' כ"ה ל"ה

תקקו ויק' כ"ה ל"ה

תקקז ויק' כ"ה ל"ה

תקקח ויק' כ"ה ל"ה

תקקט ויק' כ"ה ל"ה

תקר ויק' כ"ה ל"ה

תקרא ויק' כ"ה ל"ה

תקרב ויק' כ"ה ל"ה

תקרג ויק' כ"ה ל"ה

תקרד ויק' כ"ה ל"ה

תקרה ויק' כ"ה ל"ה

תקרו ויק' כ"ה ל"ה

תקרז ויק' כ"ה ל"ה

תקרח ויק' כ"ה ל"ה

תקרט ויק' כ"ה ל"ה

תקש ויק' כ"ה ל"ה

תקשא ויק' כ"ה ל"ה

תקשב ויק' כ"ה ל"ה

תקשג ויק' כ"ה ל"ה

תקשד ויק' כ"ה ל"ה

תקשה ויק' כ"ה ל"ה

תקשו ויק' כ"ה ל"ה

תקשז ויק' כ"ה ל"ה

תקשח ויק' כ"ה ל"ה

תקשט ויק' כ"ה ל"ה

תקת ויק' כ"ה ל"ה

תקתא ויק' כ"ה ל"ה

תקתב ויק' כ"ה ל"ה

תקתג ויק' כ"ה ל"ה

תקתד ויק' כ"ה ל"ה

תקתה ויק' כ"ה ל"ה

תקתו ויק' כ"ה ל"ה

תקתז ויק' כ"ה ל"ה

תקתח ויק' כ"ה ל"ה

תקתט ויק' כ"ה ל"ה

תקי ויק' כ"ה ל"ה

תקיא ויק' כ"ה ל"ה

תקיב ויק' כ"ה ל"ה

תקיג ויק' כ"ה ל"ה

תקיד ויק' כ"ה ל"ה

תקיה ויק' כ"ה ל"ה

תקיו ויק' כ"ה ל"ה

תקיז ויק' כ"ה ל"ה

תקיח ויק' כ"ה ל"ה

תקיט ויק' כ"ה ל"ה

תקכ ויק' כ"ה ל"ה

תקכא ויק' כ"ה ל"ה

תקכב ויק' כ"ה ל"ה

תקכג ויק' כ"ה ל"ה

תקכד ויק' כ"ה ל"ה

תקכה ויק' כ"ה ל"ה

תקכו ויק' כ"ה ל"ה

תקכז ויק' כ"ה ל"ה

תקכח ויק' כ"ה ל"ה

תקכט ויק' כ"ה ל"ה

תקל ויק' כ"ה ל"ה

תקלא ויק' כ"ה ל"ה

תקלב ויק' כ"ה ל"ה

תקלג ויק' כ"ה ל"ה

תקלד ויק' כ"ה ל"ה

תקלה ויק' כ"ה ל"ה

תקלו ויק' כ"ה ל"ה

תקלז ויק' כ"ה ל"ה

תקלח ויק' כ"ה ל"ה

תקלט ויק' כ"ה ל"ה

תקמ ויק' כ"ה ל"ה

תקמא ויק' כ"ה ל"ה

תקמב ויק' כ"ה ל"ה

תקמג ויק' כ"ה ל"ה

תקמד ויק' כ"ה ל"ה

תקמה ויק' כ"ה ל"ה

תקמו ויק' כ"ה ל"ה

תקמז ויק' כ"ה ל"ה

תקמח ויק' כ"ה ל"ה

תקמט ויק' כ"ה ל"ה

תקנ ויק' כ"ה ל"ה

תקנא ויק' כ"ה ל"ה

תקנב ויק' כ"ה ל"ה

תקנג ויק' כ"ה ל"ה

תקנד ויק' כ"ה ל"ה

תקנה ויק' כ"ה ל"ה

תקנו ויק' כ"ה ל"ה

תקנז ויק' כ"ה ל"ה

תקנח ויק' כ"ה ל"ה

תקנט ויק' כ"ה ל"ה

תקס ויק' כ"ה ל"ה

תקסא ויק' כ"ה ל"ה

תקסב ויק' כ"ה ל"ה

תקסג ויק' כ"ה ל"ה

תקסד ויק' כ"ה ל"ה

תקסה ויק' כ"ה ל"ה

תקסו ויק' כ"ה ל"ה

תקסז ויק' כ"ה ל"ה

תקסח ויק' כ"ה ל"ה

תקסט ויק' כ"ה ל"ה

תקע ויק' כ"ה ל"ה

תקעא ויק' כ"ה ל"ה

תקעב ויק' כ"ה ל"ה

תקעג ויק' כ"ה ל"ה

תקעד ויק' כ"ה ל"ה

תקעה ויק' כ"ה ל"ה

תקעו ויק' כ"ה ל"ה

תקעז ויק' כ"ה ל"ה

תקעח ויק' כ"ה ל"ה

תקעט ויק' כ"ה ל"ה

תקפ ויק' כ"ה ל"ה

תקפא ויק' כ"ה ל"ה

תקפב ויק' כ"ה ל"ה

תקפג ויק' כ"ה ל"ה

תקפד ויק' כ"ה ל"ה

תקפה ויק' כ"ה ל"ה

תקפו ויק' כ"ה ל"ה

תקפז ויק' כ"ה ל"ה

תקפח ויק' כ"ה ל"ה

תקפט ויק' כ"ה ל"ה

תקצ ויק' כ"ה ל"ה

תקצא ויק' כ"ה ל"ה

תקצב ויק' כ"ה ל"ה

תקצג ויק' כ"ה ל"ה

תקצד ויק' כ"ה ל"ה

תקצה ויק' כ"ה ל"ה

תקצו ויק' כ"ה ל"ה

תקצז ויק' כ"ה ל"ה

תקצח ויק' כ"ה ל"ה

תקצט ויק' כ"ה ל"ה

תקק ויק' כ"ה ל"ה

תקקא ויק' כ"ה ל"ה

תקקב ויק' כ"ה ל"ה

תקקג ויק' כ"ה ל"ה

תקקד ויק' כ"ה ל"ה

תקקה ויק' כ"ה ל"ה

תקקו ויק' כ"ה ל"ה

תקקז ויק' כ"ה ל"ה

תקקח ויק' כ"ה ל"ה

תקקט ויק' כ"ה ל"ה

תקר ויק' כ"ה ל"ה

תקרא ויק' כ"ה ל"ה

תקרב ויק' כ"ה ל"ה

תקרג ויק' כ"ה ל"ה

תקרד ויק' כ"ה ל"ה

תקרה ויק' כ"ה ל"ה

תקרו ויק' כ"ה ל"ה

תקרז ויק' כ"ה ל"ה

תקרח ויק' כ"ה ל"ה

תקרט ויק' כ"ה ל"ה

תקש ויק' כ"ה ל"ה

תקשא ויק' כ"ה ל"ה

תקשב ויק' כ"ה ל"ה

תקשג ויק' כ"ה ל"ה

תקשד ויק' כ"ה ל"ה

תקשה ויק' כ"ה ל"ה

תקשו ויק' כ"ה ל"ה

תקשז ויק' כ"ה ל"ה

תקשח ויק' כ"ה ל"ה

תקשט ויק' כ"ה ל"ה

תקת ויק' כ"ה ל"ה

תקתא ויק' כ"ה ל"ה

תקתב ויק' כ"ה ל"ה

תקתג ויק' כ"ה ל"ה

תקתד ויק' כ"ה ל"ה

תקתה ויק' כ"ה ל"ה

תקתו ויק' כ"ה ל"ה

תקתז ויק' כ"ה ל"ה

תקתח ויק' כ"ה ל"ה

תקתט ויק' כ"ה ל"ה

ומשמרתם את משמרת ה'. שהם ישמרו כמו ששימר ה': כשם ששימר הקב"ה. כביכול ז' ימי אבילות על עולמו קודם המטל: ופריך

תוס' הרי"ד

עליו כל בשבת יום ולילה ולא יהן כל ז' שיעת קבע דאסור ליהן בתפילין ופ"ב ר"י תוסר הלילה לאו כיום הב' דזוקא אלא אוסר כל ז' כמבואר לקמן בדבריו ופ"ב דשמעתא דר"י הוא מביס דתתחדש אבילות בפ"ת ופ"ב כי פסק הלכה כר"ש בחלילה אינה למיתר דזוקא כיום ג' דאו לא נתחדש האבילות בפ"ת אבל כיום שני יל"ל דהלכה כר"י בחלילה והוז אבוס דתתחדש אבילות בפ"ת ונכי דפסוקים כר"ת בחלילה הוא רק לענין שאין תוספין לחבדל אין נתחדש אבילות בפ"ת וכ"ז הוא כיום ג' אבל כיום בבי הנס לענפס לחבדל אין בפ"מ כיון ג' דר"ת לב' דר"י אבל לענפס דנתחדש אבילות בפ"ת בפ"מ כיון ג' לבי יבי פסקינן כר"ת בבי אבל בבי הוי תיבום אבילות בפ"ת דהא כל מה דתקיף אבילות יותר הוי פעולה דפ"ת כמו דפופל פ"ת בבי ולאחר ז' אין פופל פ"ת בכל כמו כן פופל פ"ת בבי יותר מבבי דבבי מקלת בייס כבולה ולאחר

ערבי"ו ז"ל ז"ת אלא דקאי אייס בבי דמיום בבי ואלאס חולן ומבבי ואילך הוא ולא אחת אלא לאסורי מדאיכון יקלי בל בבי ומבבי ואילך הוא וכן כדר"ת יש לפרש ב"כ כן ופס"ו ניחא הא המיבעיא לעולא דאיכא חולן אז אינו חולן דמה' בפ"מ כיון שבי ג' כיון דסבר הלכה כר"ת דלא חיישינן לחבדל דיאמרו דבוס לחבון בבי הכיח תפילין ת"ב בפ"ת אין ב"מ כיון בבי לר"ת לבי דר"ת דבמו אלא אלא לבי דר"ת לבבוים כמו כן אין לחוש בדר"י כיום ב' לחבדל דבוס לחבון דבא לא חיישינן לחבדל מיום בבי מאחר לבבית תפילין ליום בתאסר לבבית תפילין אבל לפי דבריהם ניחא דכיון דר"י ס"ל דמיום בבי ואילך חולן ס"ב דעמו הוא לאו מבוס תבדל דבא בבלמת ביום ב' לדר"ת ליבא תבדל דמתחבל אבוסיכ לדר"י ביום ה' אז ו' אז ז' לא בייך בחבד דמתחבל דבא תחבול מאחר הוא ומבכית ביום לאחר דמונמן

מסורה השלם

ג ויק' כ"ה ל"ה

ד ויק' כ"ה ל"ה

ה ויק' כ"ה ל"ה

ו ויק' כ"ה ל"ה

ז ויק' כ"ה ל"ה

ח ויק' כ"ה ל"ה

ט ויק' כ"ה ל"ה

י ויק' כ"ה ל"ה

יא ויק' כ"ה ל"ה

יב ויק' כ"ה ל"ה

יג ויק' כ"ה ל"ה

יד ויק' כ"ה ל"ה

טו ויק' כ"ה ל"ה

טז ויק' כ"ה ל"ה

יז ויק' כ"ה ל"ה

יח ויק' כ"ה ל"ה

יט ויק' כ"ה ל"ה

כ ויק' כ"ה ל"ה

כא ויק' כ"ה ל"ה

כב ויק' כ"ה ל"ה

כג ויק' כ"ה ל"ה

כד ויק' כ"ה ל"ה

כה ויק' כ"ה ל"ה

כו ויק' כ"ה ל"ה

כז ויק' כ"ה ל"ה

כח ויק' כ"ה ל"ה

כט ויק' כ"ה ל"ה

ל ויק' כ"ה ל"ה

לא ויק' כ"ה ל"ה

לב ויק' כ"ה ל"ה

לג ויק' כ"ה ל"ה

לד ויק' כ"ה ל"ה

לה ויק' כ"ה ל"ה

לו ויק' כ"ה ל"ה

לז ויק' כ"ה ל"ה

לח ויק' כ"ה ל"ה

לט ויק' כ"ה ל"ה

מ ויק' כ"ה ל"ה

מא ויק' כ"ה ל"ה

מב ויק' כ"ה ל"ה

מג ויק' כ"ה ל"ה

מד ויק' כ"ה ל"ה

מה ויק' כ"ה ל"ה

מו ויק' כ"ה ל"ה

מז ויק' כ"ה ל"ה

מח ויק' כ"ה ל"ה

מט ויק' כ"ה ל"ה

נ ויק' כ"ה ל"ה

נא ויק' כ"ה ל"ה

נב ויק' כ"ה ל"ה

נג ויק' כ"ה ל"ה

נד ויק' כ"ה ל"ה

נה ויק' כ"ה ל"ה

נו ויק' כ"ה ל"ה

נז ויק' כ"ה ל"ה

נח ויק' כ"ה ל"ה

נט ויק' כ"ה ל"ה

ס ויק' כ"ה ל"ה

סא ויק' כ"ה ל"ה

סב ויק' כ"ה ל"ה

סג ויק' כ"ה ל"ה

סד ויק' כ"ה ל"ה

סה ויק' כ"ה ל"ה

סו ויק' כ"ה ל"ה

סז ויק' כ"ה ל"ה

סח ויק' כ"ה ל"ה

סט ויק' כ"ה ל"ה

ע ויק' כ"ה ל"ה

עא ויק' כ"ה ל"ה

עב ויק' כ"ה ל"ה

עג ויק' כ"ה ל"ה

עד ויק' כ"ה ל"ה

עה ויק' כ"ה ל"ה

עו ויק' כ"ה ל"ה

עז ויק' כ"ה ל"ה

עח ויק' כ"ה ל"ה

עט ויק' כ"ה ל"ה

פ ויק' כ"ה ל"ה

פא ויק' כ"ה ל"ה

פב ויק' כ"ה ל"ה

פג ויק' כ"ה ל"ה

פד ויק' כ"ה ל"ה

פה ויק' כ"ה ל"ה

פו ויק' כ"ה ל"ה

פז ויק' כ"ה ל"ה

פח ויק' כ"ה ל"ה

פט ויק' כ"ה ל"ה

צ ויק' כ"ה ל"ה

צא ויק' כ"ה ל"ה

צב ויק' כ"ה ל"ה

צג ויק' כ"ה ל"ה

צד ויק' כ"ה ל"ה

צה ויק' כ"ה ל"ה

צו ויק' כ"ה ל"ה

צז ויק' כ"ה ל"ה

צח ויק' כ"ה ל"ה

צט ויק' כ"ה ל"ה

ק ויק' כ"ה ל"ה

קא ויק' כ"ה ל"ה

קב ויק' כ"ה ל"ה

קג ויק' כ"ה ל"ה

קד ויק' כ"ה ל"ה

קה ויק' כ"ה ל"ה

קו ויק' כ"ה ל"ה

קז ויק' כ"ה ל"ה

קח ויק' כ"ה ל"ה

קט ויק' כ"ה ל"ה

ר ויק' כ"ה ל"ה

רא ויק' כ"ה ל"ה

רב ויק' כ"ה ל"ה

רג ויק' כ"ה ל"ה

רד ויק' כ"ה ל"ה

רה ויק' כ"ה ל"ה

רו ויק' כ"ה ל"ה

רז ויק' כ"ה ל"ה

רח ויק' כ"ה ל"ה

רט ויק' כ"ה ל"ה

ש ויק' כ"ה ל"ה

שא ויק' כ"ה ל"ה

שב ויק' כ"ה ל"ה

שג ויק' כ"ה ל"ה

שד ויק' כ"ה ל"ה

שה ויק' כ"ה ל"ה

שו ויק' כ"ה ל"ה

שז ויק' כ"ה ל"ה

שח ויק' כ"ה ל"ה

שט ויק' כ"ה ל"ה

ת ויק' כ"ה ל"ה

תא ויק' כ"ה ל"ה

תב ויק' כ"ה ל"ה

תג ויק' כ"ה ל"ה

תד ויק' כ"ה ל"ה

תה ויק' כ"ה ל"ה

תו ויק' כ"ה ל"ה

תז ויק' כ"ה ל"ה

תח ויק' כ"ה ל"ה

תט ויק' כ"ה ל"ה

תי ויק' כ"ה ל"ה

תיא ויק' כ"ה ל"ה

תיב ויק' כ"ה ל"ה

תיג ויק' כ"ה ל"ה

תיד ויק' כ"ה ל"ה

תיה ויק' כ"ה ל"ה

תיו ויק' כ"ה ל"ה

תיז ויק' כ"ה ל"ה

תיח ויק' כ"ה ל"ה

תיט ויק' כ"ה ל"ה

תכ ויק' כ"ה ל"ה

תכא ויק' כ"ה ל"ה

תכב ויק' כ"ה ל"ה

תכג ויק' כ"ה ל"ה

תכד ויק' כ"ה ל"ה

תכה ויק' כ"ה ל"ה

תכו ויק' כ"ה ל"ה

תכז ויק' כ"ה ל"ה

תכח ויק' כ"ה ל"ה

תכט ויק' כ"ה ל"ה

תל ויק' כ"ה ל"ה

תלא ויק' כ"ה ל"ה

תלב ויק' כ"ה ל"ה

תלג ויק' כ"ה ל"ה

תלד ויק' כ"ה ל"ה

תלה ויק' כ"ה ל"ה

תלו ויק' כ"ה ל"ה

תלז ויק' כ"ה ל"ה

תלח ויק' כ"ה ל"ה

תלט ויק' כ"ה ל"ה

תמ ויק' כ"ה ל"ה

תמא ויק' כ"ה ל"ה

תמב ויק' כ"ה ל"ה

תמג ויק' כ"ה ל"ה

תמד ויק' כ"ה ל"ה

תמה ויק' כ"ה ל"ה

תמו ויק' כ"

עין משפט
גר מצוה

מא א (מיי׳ פ״ד מהל׳ תפילין הל׳ יג) וס״ל מהל׳ מגל הל׳ ט (סמג עשין דרבנן כ״ן עוש״ע. טו״ס מי׳ לא סעיף ה ויו״ד סי׳ שפח סעיף ה):
מב ב מיי׳ פ״ח מהל׳ מגל הל׳ ב וס״ה הל׳ [ח] ג [ז] סמג עשין מד״ע ב עוש״ע יו״ד סי׳ שפח סעיף ה:
מג ג מיי׳ פ״ד מהל׳ ק״ש הל׳ ז עוש״ע
מד ד מיי׳ פ״ב מהל׳ מגל הל׳ יב עוש״ע
יו״ד סי׳ שנו סעיף ה:
מה ה מיי׳ שם (וס״ל) [מד] (ה) מיי׳ פ״ד מהל׳ נחלת הל׳ ה ע״ש סי׳ רעט סעיף ה:

מוסף רש״י
לא כל הרוצה ליטול את השם יטול. אם לא הוחזק אדם ומתוך לבבו אין זה אלא נאוה, שמראה בעצמו שיכול לעמוד לנו (לקמן יז:) או: כתר שאינו יכול לנעל הימנו מלכות שמים אפילו ליה לחמר, לא כל הרוצה ליטלו יטלנו, דמיחזי כיוהרא ומחוין כיהיה (פסחים נה.).

אי הכי מאי איריא בתולה. אי אמרת בשלמא דטעמא דטעמא משום שלבל אחקור בתולה הוא דאין כדאמר טעמא דאסטנים אבל אם הוא תולה הטעם כמלוה אלמנה אמי: אי הכי מאי איריא הכונס את הברולה אפי׳ כונס את האלמנה נמי הכא טריך והכא לא טריך אי משום טרדא אפילו מבעה ספינתו בים נמי *אלמה אמר רבי אבא בר זבדא אמר רב אבל חייב בכל מצות האמורות בתורה "רחץ מן התפילין שהרי נאמר בהן פאר שנאמר °פארך חבוש עליך וגו׳ אמרי התם טרדא דרשות הכא טרדא דמצוה: **למתני׳** *רחץ לילה הראשון שכתה אשתו אמרו לו תלמידיו *למדתנו רבינו *ישאבל אסור לרחוץ אמר להם איני כשאר בני אדם אסטנים אני *וכשמת טבי עבדו קבל עליו תנחומין אמרו לו תלמידיו *למדתנו רבינו שאין מקבלין תנחומין על העבדים אמר להם אין טבי עבדי כשאר כל העבדים כשר היה *דתנן אם רוצה לקרות קרית שמע לילה הראשון קורא רבן שמעון בן גמליאל אומר *לא כל הרוצה ליטול את השם יטול: **גמ׳** מ״ט דרבן (שמעון בן) גמליאל קסבר *אינגות לילה דרבנן דכתיב °ואחריתה כיום מר ובמקום אסטנים לא גזרו ביה רבנן: וכשמת טבי עבדו וכו׳: ת״ר עבדים ושפחות אין עומדין עליהם בשורה ואין אומרים עליהם ברכת אבלים ותנחומי אבלים *מעשה וכתה שפחתו של רבי אליעזר נכנסו תלמידיו לנחמו כיון שראה אותם עלה לעלייה ועלו אחריו נכנס לאנפילון נכנסו אחריו נכנס לטרקלין נכנסו אחריו אמר להם כמדומה אני שאתם נכנים בפושרים עכשיו אי אתם נכנים אפילו בחמי חמין לא כך שניתי לכם "עבדים ושפחות אין עומדין עליהם בשורה ואין אומרים עליהם ברכת אבלים אלא מה אומרים עליהם כשם שאומרים לו לארם על שורו ועל חמורו שמתו המקום ימלא לך חסרונך כך אומרים לו על עבדו ועל שפחתו המקום ימלא לך חסרונך תניא אידך עבדים ושפחות אין מספידין אותן ר׳ יוסי אומר אם עבד כשר הוא אומרים עליו הוי איש טוב ונאמן ונהנה מיגיעו אמרו לו אם כן מה הנחת לכשרים: ת״ר *אין קורין אבות אלא לשלשה ואין קורין אמהות אלא לארבע אבות מאי טעמא אילימא משום דלא ידעינן מראובן קא אתינן אי משמעון קא אתינן אי הכי אמהות נמי לא ידעינן אי מרחל קא אתינן אי מלאה קא אתינן אלא עד הכא חשיבי טפי לא חשיבי תניא אידך * [י״] עבדים ושפחות אין קורין אותם אבא פלוני ואמא פלונית ושל ר״ג היו קורים אותם אבא פלוני ואמא פלונית מעשה לסתור משום דחשיבי: א״ר אלעזר מאי דכתיב °כן אברכך בחיי בשמך אשא כפי כן אברכך בחיי זו ק״ש בשמך אשא כפי זו תפלה ואם עושה כן עליו הכתוב אומר °כמו חלב ודשן תשבע נפשי ולא עוד אלא שנוחל שני עולמים העוה״ז והעולם הבא שנאמר °ושפתי רננות יהלל פי: ר׳ אלעזר בתר דמסיים צלותיה אמר הכי יהי רצון מלפניך ה׳ אלהינו שתשכן בפורינו אהבה ואחוה ושלום וריעות ותרבה גבולנו בתלמידים ותצליח סופנו אחרית ותקוה ותשים חלקנו בגן עדן ותקננו בחבר טוב ויצר טוב בעולמך ונשכים ונמצא *יחול לבבנו ליראה את שמך ותבא לפניך קורת נפשנו למובה. רבי יוחנן בתר דמסיים צלותיה אמר הכי יהי רצון מלפניך ה׳ אלהינו שתציץ בבשרנו ותביט ברעתנו ותתלבש ברחמיך ותתכסה בעוך ותתעטף בחסידותך ותתאור בחנינותך ותבא לפניך מדת טובך וענוותנותך. ר׳ זירא בתר דמסיים צלותיה אמר הכי יהי רצון מלפניך ה׳ אלהינו שלא נחטא ולא נבוש ולא נכלם *מאבותינו. ר׳ חייא בתר דמצלי אמר הכי יהי רצון מלפניך ה׳ אלהינו שתהא תורתך אומנותנו ואל ידוח לבנו ואל יחשכו עינינו. רב בתר צלותיה אמר הכי יהי רצון מלפניך ה׳ אלהינו שתתן לנו חיים ארוכים חיים של שלום חיים של טובה חיים של ברכה חיים של פרנסה חיים של חלוץ עצמות חיים שיש בהם יראת חטא חיים שאין בהם בושה וכלימה חיים של עושר וכבוד חיים שתהא בנו אהבת תורה ויראת שמים חיים שתמלא לבנו את כל משאלות לבנו לטובה. רבי בתר צלותיה אמר הכי *יהי רצון מלפניך ה׳ אלהינו ואלהי אבותינו שתצילנו מעזי פנים ומעזות פנים מאדם רע ומפגע רע מיצר רע מחבר רע משכן רע ומשטן המשחית *ומדין קשה ומבעל דין קשה בין שהוא בן ברית בין שאינו בן ברית ואע״ג דקיימי קצוצי עליה דרבי. רב ספרא בתר צלותיה אמר הכי יהי רצון מלפניך ה׳ אלהינו שתשים שלום בפמליא

מסורת השי״ס

מתני׳ רחץ לילה הראשון שמתה אשתו. ונקברה בו ביום ואע״פ שאבל אסור בתולה הוא דאמר טעמא דאסטנים אי והוא אדם מעונג ומפונק: **גמ׳** קסבר אינגות לילה דרבנן. ואע״פ שהיה ליל יום המיתה וכמיבא אינגות באורייתא דכתיב לא תבלמי בשורי ממנו (דברים טו) ופחות מיום אחד אינו אינגות דילפי רבנן מואחריתה כיום מר קסבר ר״ג אין לילה של אחריו עם היום אלא מדרבנן הוא כדאמר יומי האבל וגבי אסטנים לא גזור הה רבנן. פלוגתייהו דתנאי היא בזבחים (דף עט:) באינגות לילה אי מדאורייתא אי מדרבנן: אין עומדין עליהם בשורה. כשמוריס מבית הקברות היו עושים שורות סביב האבל ומנחמין אותו ואין שורה פחותה מעשרה: ברכת אבלים. ברכה דמנה שמברין אותו קעורה דאשורה משל אחרים ומברכין שם ברכת אבלים והיא מפורסם בכתובות פרק לאשון (דף ח.): לאנפילון. בית קטן שלפני טרקלין הגדול: נכנים בפושרים. כלומר קטנו הימי שמניגו דבר גרמו מועט שרמיסם אותי מר מעליכם ליכנס לאנפילון: הוי. לשון גזירה ועקרה: אין קורין אבות. לישראל: אלא לשלשה. מגרהם יצחק ויעקב לאפוקי שבטים: אלא לארבע. שרה רבקה רחל ולאה: אבא פלוני אמא פלונית. אמר רמל ולאה: אבא פלוני אמא פלונית. לא בנגיסה קאמר אלא בשאר בני אדם כעין שאנו קורין עכשיו מר פלוני מרת פלונית כך היו רגילין לומר אבא פלוני ואמא פלונית: כן אברכך. כמו חלב ודשן. מרי קרלי דקמיכי להדדי: רננות. שמיס: בפורינו. בגולנו: אחרית ותקוה. שמהא אחריתנו טובה ונראה מה שקויינו: ותקננו. לשון תקון: ונשכים ונמצא יחול לבבנו ליראה את שמך. אלא יתגבר עלינו יצר הרע בהרהור הלילה לסור מאחריך ביום אלא כשנשכים בכל בקר ובקר אלא לבבנו מייחל לך: ותבא לפניך קורת נפשנו. לשומר שפוק לרבנו וקורת רוחנו: ותביט ברעתנו. מדע ומתן לבך בראה הנאה עליו: מעזי פנים. אלא יתגברו בי: ומעזות פנים. אלא יוציאו עלי לעז ממזרות: שאינו בן ברית. שאינו מהול: ואע״ג דקיימי קצוצי עליה דרבי. שהיו שוטרים עומדין במלות אלעזיעוס להכות ולהנקם בכל העומדים עליו: בפמליא

מאמרות פ״ז ל״ה
מו״ק דף כו:
שמחות פ״ח הלכה יא
ל״ה לא
[פסחים נה. זבחים לט: ק:]
שמחות פ״ח הלכה י
שמחות פ״ח הלכה יב
שמחות פ״ח הלכה יג
[פי׳ מלות לבבנו. כשרוך פרך יחול]
[פי׳ יומר מלבותינו. שרוך בעוך בכל]
[שיטתין לא לון אלא בקשי. נעוך בכל]
מגמ דף ל:

רבנן חננאל וכסקום אסטנים לא גזרו רבנן. אבל אסור ברחיצה ואפי׳ אסטנים (מפונק) אלא אם הוא מסוכן שאם אינו רחץ מסתכן פטור. רכיון דלרפואה עבר כשעת הדחק הוא ושרינן ליה. ולאו כל מאן דאמר איסטנים אני מהימני׳ ליה אלא עד דיאמרו הבקיאין. מתני׳. חתן אם רצה לקרות את שמע בלילה הראשון קורא וכו׳. קי״ל כחתמא דמתניתין אע״ג דר׳ יוחנן אמר מחלפת השיטה ומוקים לה לרשב״ג כיתידאה, הא דרב ששא בריה דרב אידי עיקר, דהוא אמר לעולם לא חיפך ומוקים לה סתמא כרבנן וכוותיהון) עכדינן. תיר עבדים ושפחות אין אומרים עליהם ברכת אבלים. שהיא ברכת רחבה. ואמר ר׳ יוחנן ברכת אבלים בעשרה ואין אבלים מן המנין. תנחומי אבלים. עומדין בשורה כשחוזרין מקבורת המת ומנחמין את האבל ואין שורה פחות מעשרה בני אדם. תיר אין קורין אבות אלא לג׳ ואין קורין אמהות אלא לד׳. אין אומרים זכור לנו ברית אבות אלא לשלשה. אומר זכור לנו זכות אברהם יצחק ויעקב מיכן ולמטה אין מוכירין. וכך אין מוכירין זכות אמהות אלא לארבע. אלא עד יעקב חשיבי וזכותייהו גדולה, אבל השבטים לא חשיבי כי הני, לפיכך אין מוכירין וניחלין בזכותן. ר״א אין משבחין את המת בהספד שהוא בן ראובן ולא בן שמעון אלא שהוא בן אברהם יצחק ויעקב והנשים שהן בנות שרה רבקה רחל ולאה. וכמה פירושים אחרים כיוצא בהם.

לומר לתלמידיו למה לא היה פוסק לסלה אלא ולדי משום דלא הוי אלא מדרבנן. לא היה פוסק וגירוגלמי שואל למאן דסבירא ליה דק"ש דאורייתא למאי לא היה פוסק מן הלמוד לק"ש כולה כמו שפוסק בשאר מצות כגון שופר ולולב ומקרא מגילה וציצית כהן שחייב לפסוק כהם כדי לקיים המצוה והלא אמרו כל הלומד ואינו עוסק בתורה הרי זה שיון וזה שיון יבא שיון וידחה שיון כלומ'לין (לגנאר) [לרעות] זה לזה שהדברים שיש בהם מעשה אינן נידחין מפני הלמוד אבל מצות שאין בה אלא אמירה בעלמא הדחה מפני הלמוד ואע"פ שמצוה תפילין יש בה מצוה

תורה אור

בהם מעשה והיה כלילה שאינה נדחית מפני הלמוד אפי' הכי במילתא דאמרינן* שני שעוסק בתורה פטור מן התפילין ואמרינן התם דטעמא דמלתא משום דבתפילין כתוב למען תהיה תורת ה' בפיך וכיון שעשה התפילין מפני התורה והא עוסק בתורה פטור כל היום זהו במקום תפילין ומולל מקום אלא בא לפטור אלא יכיחם בשעת קריאת שמע ותפלה שזה צריך הוא לקבל עליו עול מלכות שמים שלימה כדאמרינן לעיל (פ' לט) אלא הרוחמנא בזה שאינו פטור שהחיוב כל היום פוטר אמי שעוסק בתורה מפי מורי הרב גר"ו: **ודברת** בם. בם ולא בתפלה כלומר בק"ש יש לך רשות להפסיק לשאלת שלום מפני הירא ולהשיב מפני הכבוד כדאמרי' לעיל אבל לא בתפלה כדתנן (ד' ו) ואפי' המלך שואל בשלומו לא יסיבנו ורבני צרפת פירשו בם יש לך רשות להשמיע קולך אבל לא בתפלה כדאיתא (ברכות דף כד) כל המשמיע קולו בתפלתו הרי זה מיקטני אמונה: **בם** יש לך רשות לדבר ולא בדברים אחרים כלל. אפילו בק"ש באילו יש לך רשות לדבר בהם מפני הירא והומפני הכבוד אבל בדברים אחרים אין לך להפסיק: **ודברת** בם עשה אותם קבע שיהו כל דבריך בזה וכן אמרו בירושל'* מנין שהשם שיהא חולין שוכר בעשה ושיהא חולין מיקרי כשמדבר בדברי הבאי אבל כשמדבר בעסקיו לצרך פרנסתו אע"פ שאינה שיחה של תורה נעשה: **מתני'** חתן פטור מקריאת שמע בלילה הראשון עד מוצאי שבת אם לא עשה מעשה ומעשה הוא כגון שלא הקיר אשה ולא הכניס אשה לחופה ולא נתיחד עמה אבל אם עשה מעשה כגון שהקיר אשה ונתיחד עמה אע"פ שלא נכנס לחופה הרי זה חייב לקרות ק"ש בברכותיה ובתפלה ובברכת המזון ובברכת המפיל חבל אם לא עשה מעשה אינו חייב לקרות ק"ש בברכותיה ובתפלה ובברכת המזון ובברכת המפיל אבל אם עשה מעשה חייב לקרות ק"ש בברכותיה ובתפלה ובברכת המזון ובברכת המפיל אבל אם לא עשה מעשה אינו

לגשון לאכלות ולאיטות יום לרשון מליט בפיהם שהוא מן התורה ולא כאלו אחר בלילה שלאחר יום המיתה וקבורה כדמפרש ואזיל בהלכות מדלאחר (ו) ר' יוסי יום קבורה חופס ליו מיתה חופס ליו מדלאוריתא פירוש דאחר לעיל דכל זמן שלא נקבר חופס ליו מדרבנן וכ"ל אע"פ שאינו אלא יום הקבורה בלבד שלא נקבר ביום המיתה ממש כגון שקבר אותו שני ימים או ג' אפ"ה כיון שנקבר באותו יום האחיל ויום קבורה בלבד (ז) חופס ליו מדרבנן ומדאוריתא ביום קבורה בלבד חופס ליו מדרבנן מכלל דיום מיתה ויום קבורה כגון שנקברו בו ביום שנת חופס ליו מדאוריתא

ר מצוה

ומקשינן וסבר רבי אינעת ליה דאוריתא אפילו יום מיתה ויום קבורה והתניא הן הן הן ביום מיתתם וגו' ואכלתי חטאת ביום מיתה ביום אחר ביום הקבורה ולא אכלתי חטאת ביום אחר ביום מיתה

לבושא אחרינא להדריה לקירעיה לאחוריה, וליתרצייה לפורייה ולמכאכיה משום דבהני שבעה יומי מיבעי ליה למיפכיה לפורייה ולמכאכיה ולא ליתרציה, והני מילי דפרהסיא נינהו חובה, אבל נעילת הסנדל ותשמיש המטה ורחיצת ידים ורגלים בחמין כיון דמילי דצינעה נינהו לא ליעבדינהו, ולינהג בהו מנהג אבילותי.

והילכתא (שם יט.) שבת עולה ואינה מפסקת, מאי טעמא, עונג כתיב בה. רגלים מפסיקין ואין עולין, מאי טעמא, שמחה כתיב בהו. היכי דמי אין עולין, כגון שקברו ברגל, אבל קברו לפני הרגל אפילו יום אחד ואפילו שעה אחת, בטלה ממנו גזירת שבעה, ורגל גופיה שבעה, דהוו להו ארבעה עשר. והא דקאמרת קברו ברגל אינו עולה, (שם יט:) הני מילי לענייַן שבעה, אבל לענייַן שלשים עולה. ואם קברו שמונה ימים קודם לרגל בטלה ממנו גזירת שלשים נמי, ומותר לגלח ושולל בגדו ומכבס כסותו.

תנו רבנן (שבת קה:) הקורע בחמתו ועל מתו על אביו ועל אמו בשבת, אף על פי שחילל את השבת, יצא ידי קריעה.

(מו"ק כד:) [1]והיכא דמית ליה מת קודם חג הסוכות יומא חד או תרי יומי או תלתא יומי, בטלה ממנו גזירת שבעה, ורגל גופיה שבעה, הרי ארבעה עשר יום, ויום שמיני ויום תשיעי דהוא רגל בפני עצמו הוא כרגל שלם שבעה ימים, הרי אחד ועשרים יום, נקיט ליה לבתר מועד תשעה יומי למישלמן שלשים יום, [2]מדאמר שמואל הלכה כדברי המיקל באבל. והיכא דמית ליה [3]קודם ראש השנה יום אחד, עולה למניין שבעה, וראש השנה שבעה, הרי ארבעה עשר, ושבעה ימים שבין ראש השנה ליום הכיפורים הרי אחד ועשרים יום, ויום הכיפורים חשיב להו שבעה יומי דהוא רגל, הרי שמונה ועשרים יום, [4]נקיט ליה לבתר יום הכיפורים תרין יומי למישלם תלתין יומין ומגלח ערב סוכות, וכן הלכה. והיכא דמית ליה מת מקמי עצרת ומקמי ראש השנה ומקמי יום הכיפורים יום אחד, עולין למנין ארבעה עשר, ההוא יומא דמקמיה, ועצרת גופיה, דקיימא לן הלכה כרבן גמליאל דתנן (שם יט.) רבן גמליאל אומר ראש השנה ויום הכיפורים כרגלים, מאי טעמא, הוקשו כל המועדים כולן זה לזה, ולא מיבעיא עצרת, ואמר גידול בר מנשי (שם כד.) הלכה כרבן גמליאל. דרש רב עגני בר ששון אפיתחא דבי נשיאה (שם כד:) יום אחד לפני עצרת ועצרת הרי כאן ארבעה עשר יום, שמע רבי אמי ואיקפד, אמר אטו דידיה היא דרבי אלעזר אמר רבי אושעיא היא. דרש רבי יצחק נפחא אפיתחא דבי נשיאה יום אחד לפני עצרת ועצרת הרי כאן ארבעה עשר יום. אדבריה רב חסדא לרבנא עוקבא ודרש, יום אחד לפני החג וחג ויום שמיני שלו הרי כאן עשרים ואחד יום, ויום אחד לפני ראש השנה הרי כאן ארבעה עשר יום. תנו רבנן (שם כ.) [5]מועד עצמו עולה לו למניין שלשים ואינו עולה למניין שבעה, אלמא הלכה כדברי המקיל באבל, ובעי למנקט בתר רגל שבעת ימי אבל, ומני שלשים מיומא דשכיב ולקמיה.

[6]ואף על גב דליכא אבילות במועד, אבל דברים שבצינעה נוהג, כגון תשמיש המיטה.

[7]והכין אמרו משום גאון, דהיכא דשכיב ליה שכבא ביום טוב ראשון או בשיני או בחולא דמועדא או ביום טוב ראשון של שני ימים טובים האחרונים, לא נהיג אבילות עד דנפיק יומי טבי כולהו, אבל יומא

הגהות הרא"ש טרויב

ז. ע' רא"ש סי' ע"ה.

הגהות בן אריה

ו. ע"ש דף כד. תוד"ה הכי מריו"ח.

ז. עיין ברא"ש מו"ק פ"ג סי' ע"ה, דפליג על זה וס"ל דיום שני עולה לו למנין כיון דאתן בקיאין בקיבעה דירחא ע"ש, וכ"פ בשו"ע יו"ד (סי' של"ט סי"א).

ח. גרלה דקאי על הא דכתב חד יומא, וכלומר אע"ג דתנן במתני' שלשה ימים קודם הרגל, קיי"ל כהכמים דברייתא דאמרי אפילו יום אחד ואפילו שעה אחד, משום דהלכה כדברי המיקל באבל כדאיתא בגמרא (כ.).

ויומר גרלה דהאי מדאמר שמואל הלכה כדברי המיקל באבל ל"ל לקמן אהא דאמר רב גידל בר מנשה הלכה כר"נ [ולפנינו בגמרא איתא אמר רב גידל בר מנשיא אמר שמואל], ע"ז כתב הגה"ג מדאמר שמואל הלכה כדברי המיקל כו' כלומר דהיינו טעמא דרב גידל דפסק כיחידאה, וע"ש במו' ד"ה הלכה כר"ג. ואפשר דהא דאיתא לפנינו בגמרא אמר רב גידל בר מנשיא אמר שמואל לאו דשמיע ליה בהדיא משמואל דאמר הלכה כר"ג אלא מדאמר שמואל הלכה כדברי המיקל באבל יליף לה ר"ג נ"מ הכי. וע"ש לעיל (יט:) ובהרדעי אמרי כו'.

ט. עיין בכ"ז ברא"ש שם (פ"ג סי' ע"ה).

י. ע"ש. יא. עי' במוס' כד. ד"ה מריו"ח.

יב. עיין בכ"ז ברא"ש מ"ק סי' ג' וסי' ע"ד, מה שהקשה על הגה"ג ומה שתירץ בדבריו. והמו' בעירובין (מו.) ד"ה דאמר שמואל כו', אמר שהמאו לשון הגה"ג כתבו וז"ל והא דאמרינן

בתרא דמדרבנן הוא, [ח]מסלק סליק ליה למניין שבעה, ואבילות לא נהיג כלל. אבל שכיב ליה שכבא ביום טוב שיני של יום טוב האחרון, כיון דעיקר מראורא יום ראשון הוא, [ט]נהיג ביה אבילות וסליק למניין שבעה, דהכין אסמיכו רבנן דעיקר אבילות מדאוריתא יום ראשון הוא דכתיב (ויקרא י, יט) ואכלתי חטאת היום היום אסור למחר מותר, וכתיב (עמוס ח, י) ואחריתה כיום מר, וכיון דיום ראשון דאורייתא ויום אחרון ספיקא דרבנן אתי [י]ספיקא ודאי דיחיד חאיל על עשה ספיקא דרבים.

תנו רבנן (מו"ק כ.) שמועה קרובה נוהגת שבעה ושלשים, שמועה רחוקה אינה נוהגת אלא יום אחד, ואיזו היא קרובה ואיזו היא רחוקה, קרובה בתוך שלשים, רחוקה לאחר שלשים דברי רבי עקיבא, וחכמים אומרים אחת שמועה קרובה ואחת שמועה רחוקה נוהגת שבעה ושלשים. ואמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן כל מקום שאתה מוצא יחיד מיקל ורבים מחמירין הלכה כדברי המרובין, חוץ מזו, שאף על פי שרבי עקיבא מיקל וחכמים מחמירין הלכה כרבי עקיבא, ואפילו שמועת אביו ואמו, דאמר שמואל הלכה כדברי המקיל באבל. [יד][2]ואידי ואידי מיחייב בקריעה.

(שם כא.) וכל קריעה מעומד.

והיכא דשכב קודם הרגל [טו][3]ואיתפח (שם כ.) חדא שעתא או נסתם הגולל חדא שעתא קמי רגל, חלה אבילות עליה, ובטלה ממנו גזירת שבעה, אבל ודאי לא אסתתם גולל אלא במיעליה[4], נקיט לבתר רגל שבעה, וכן היכא דמית ליה ברגל נקיט שבעה אחר הרגל. ופסקו והיכא דמית במעלי יומא[טז], ודחילו דילמא לא מספקי למיקבריה מן קמי יום טוב, ושקלוה גוים ואמטיוה למיקבריה, (שם כב.) [ח]כד נפיק מן מתא ואיכסי ליה מקרובים חדא שעתא מקמי דליעול רגל, [י]חלה לה אבילות עלייהו ובטלה ממנו גזירת שבעה.

(סנהדרין כו:) [5]ובר ישראל דקבר מת ביום טוב ראשון, [יא]טלקינן ליה. ומותר ללות עם המת ביום טוב ראשון בתוך התחום[יב]. [יג]ועבדים דישראל אסיר להון למיקבר מיתא ביום טוב ראשון, דאמר רבה (כיצה ו.) מת ביום

הגהות הרא"ש מרויב

ח. ע' טוס"ע שלי"ט פעיף כ. ט. ע' מוס' כד: ד"ה דר"ל, ורא"ש פי' נ' וטוס"ע שם ולא"ש כמוטות פ"א פי' ה ונמרלכי. י. ע' מוס' כ: ד"ה קורע ונמרלכי המיא מה"ג דלין קורעין על שמועה רחוקה. יא. ע' רא"ש פי' פ"ו טור שע"ה וכטו"ע ס"ס שלי"ט. יב. עכ"ל שע"ה שהכריע כדעת הרמב"ם והכ"ן דדוקא בקוברים אותו נעיר אחרת. וכ"ע דכטו"ע פו"ס שלי"ט פסק כנגעל הלכות. ונראה דדוקא ממעלי יו"ט ומקרוהו לעכו"ם כגר נקחלקו ישראל ממנו ואלה עליהם אבלות, מאא"כ כמוכ כנמכר

הגהות בן אריה

בכתובות כו' שמא מועד דחמן עדיף טפי עכ"ל, ונראה לפע"ד לפרש קצת במה שכתב הבה"ג וכיון דיום לשון דאוריימא ויום אחרון ספיקא דרבנן, דבכיון הוסיף מיבת ספיקא דיו"ט אחרון דהוי ספיקא דרבנן קיל טפי מחמן דהוי ודאי דרבנן עיין שבת כג., וגדולי דרבנן העמידו דבריהם בכמה מקומות אפילו נגד דאוריימא. וע"ע רא"ש כתובות פ"ק ס"ה, שוב מצאתי כן להדיא בריטב"א כתובות ע"ש היטב ובר"ן (ז) שם.

יג. בה"ג של רבינו מיבת ספיקא מוסגרת וג"כ: ע"ש.

יד. פי' בין שמועה קרובה בין שמועה רחוקה והיינו בתיו ואמו, עיין גמרא (דף כ:) ובמו' ד"ה קורע.

טו. מיבת ואיתפח מוסגרת וג"כ: ועבר.

טז. במעלי יומא טבא כל"ל, וכן העתיק הרא"ש שימן פ"ו ע"ש וע' כ"י פי' שע"ה.

יז. עיין קהדרין דף כו: דשמתינהו ר"פ, ועיין (פסחים נב.).

יח. בטור או"ח פי' מקכ"ו העתיק לשון הבה"ג ומיו"ט שני אפילו חוץ לתחום ע"כ, ונראה דזה חסר בבה"ג שלפנינו.

יט. עיין כ"י או"ח פי' מקכ"ו בשם הרמב"ן בחולדות האדם ומפרש שבה"ג מייירי בעבדים שלא מלו ולא טבלו לשם עבדות,

פירוש הרע"ז הילדסהיימר

1. הראשונים האריכו בהאי דינא, או"ז (ב חלב) מהריצ"ג (ב נו) אשכול (ח"ב עמ' 153) פרדס הל' אבלות (כב:) והל' אבלים (מט. מט:), ועיין בחמים דעים שחילק בין אותם שמתאבל עליהם מדאורייתא לבין הנהו ראוסיפו רבנן במו"ק דף כ. ב. (רעז"ה)

2. הריצ"ג (ח"ב עמ' סד) דחה פסק בה"ג כי הלכה כדברי המיקל באבל, ופסק כר' מני, אולם באו"ז ח"ב סי' תיח כתב שכלל זה אינו חל על קריעה "ואמרינן לקמן (דף כו. ב) בהדיא אבלות לחוד וקריעה לחוד". (רעז"ה י-ם)

3. לא ידעתי פירושו, ובכ"י הואטיקן הגירסא איתאפק ופירושו שהשתהה ונהג שעה אחת אבילות קודם הרגל (רעז"ה). ובכ"י מילאנו הגירסא ואיתפק שהוא כמו ואיתנפק ותורגם בהלכות ראו "ריצא". (רעז"ה י-ם)

4. רב פלטוי בתשובות הגאונים שערי צדק כ ב סי' ח פסק כן משום שההלכה כר' יהושע שאמר (מו"ק כז. א) משנסתם הגולל. (רעז"ה י-ם)

5. ע' רא"ש ביצה פ"א סי' ה וטור סי' תקכו מה שהביאו בשם בה"ג, וכבר הוכיח הנצי"ב לשאלתות סי' צד אות ג שצ"ל שאלתות במקום ה"ג ושבעל ה"ג פוסק כמו שהוא לפנינו. (רעז"ה י-ם)

ערב לחדש נגלה בבית הסתרים . והמנהג שהחיו לו חכמים כמה אם קיימין אם בשהחיו לו קודם הרגל נגלה ואי בשגלה החיו לו קודם הרגל לא יגלה כלומר אל יגלה בהרגל דלמא אתא הוא דהוה לו לסיים את כפר דיש כדי שיחיו לו אלא כמה אם קיימין כשהחיו לו קודם הרגל (ב) וחל שלשים שלו בהרגל שאין מדות משלשים יום וכן מי שנשאל לחכמים והאחר כמה אם קיימין אי בשנשאל קודם הרגל יגלה אם בשלא נשאל קודם הרגל אל יגלה כלומר אל יגלה בהרגל דלמא אתיה לו לשאול על מדרו אם קודם הרגל אלא אם קיימין כשנשאל קודם הרגל ולא מצא פתח למדרו ולא מצא שבת זקן אחר מזקני גליל ואפי הירושלמי מפן דלית ליה טוחמין בחרעה פירוש בחרעה כל דהו ואין צריך למצוא פתח ועשים לעקור את הגדר מעיקרו . אסור לגלח במועד כיון דיהיה יוצאל לשאול קודם לרגל ואע"ג דאיכא לאיסור הדרו ומעלך בהרגל והחיו לו הטיב זה אומר (א) ורש"י לא פי' לא פי' כך : **גמ'** ושמר כל אדם מ"מ אסורין כדי שלא יכנסו לרגל בשהן מטולין* :

הגה"ה

*יש בדוגים לומר אדם שגילח ערב הרגל מותר לגלח הרגל דעשמת אלי לין מגלחין משום שלא יכנס מעוד זוה לא נכנס ואין נראה חדש דלא חביב בהני אלא מגלחין אי שגילח ערב הרגל ועוד הרי דאמרה לו אחיהם דאמרם הוא וכו' ובי קיימת בחם אם לא מוכחת מלהה הבא לאחר שגילח הרגל אי לא מוכחת מלהה אם גילח ערב הרגל אם לא כדאמר אביי יאמרו כל הסריקין וכו' . מה"ר :

דר' יהודה וכרבן מיירי ביולא מעה לארץ ובבי מוכח בירושלמי דגרסינן התם רבי יהודה כדעתיה אסור לפרס בים הגדול [ד] נעשה כיון שיצא תולה לארץ יהא אסור לגלח [ה] הוציא ויצא שלא בדרכן חכמים בהדיא חד כהן להתא לגביה דרבי חגיגא אמר ליה מה אני ליך לגר לתלן לא ליבים [ו] ואמר ליה ומסתבר בהאי פירושא דלא קרי ר' יהודה שלא לשמעות ברכות היולא לארץ לחרוחה שבן הוא דרך כל הנהגים ושוד גרסינן בגמרא שלא לשמעות הא אמרת דבני הכל טוהר והיאך קליק לדעתיה דרבי יהודה קרי לשמעות שלא ברכות אבל לפי הירושלמי ניחא דאף לשמעות נלאה לארץ ס"ד דחביב ר' יהודה שלא ברכות :

ב **אבר** שמוטל קטן האוד במועד מותר לגלחו כמועד שאין לך בית האסורין גדול מזה במועד אין מעיקרא לא [דף יד ע"ב] אמינא ואיתימא רב ששת בריה דרב אידי מתני הכי אמר שמוטל קטן מותר לגלחו במועד לא שנה עולה במועד ולא שנה עולה מעיקרא ואע"ג דלשנה שלא יכנס מעוות לרגל : ג **אבל** אינו עוסק מצוות שנאמר ומעמה בתוך לי מצוות דעעיקרא אתי עשה דרבים ודחי עשה דיחיד ואי מצוות דרבים לא אתי עשה דיחיד ודחי עשה דרבים הרב אלעם [ח] הקשה בברכות (דף יח:) דמשמע הכא דאיכא יחוכא דאוריתא בהר דעקר ליה יומא קמא דהוה יום המיתה מדקרי ליה עשה דיחיד ודקה דאלהא אנתי אבירת להו אינעות ליה דרבנן לבר מר' יהודה דאמר בפרק עבודת יום (דף ק:) הן היום הקריבו את הנעלהם אני היום אסור ובליה מוהר ולזרות בין כיום ובין בלילה אסור דברי ר' יהודה וחכי אמנון אומר אינעות ליה אינו מדברי הורה אלא מדברי סופרים ואמרי' אמי ההם (דף ק.) וסבר רבי אינעות ליה מהאוריתא והכיא הן היום הקריבו את הנעלהם אני היום אסור ובליה מוהר ולזרות בין כיום ובין בלילה אסור דברי ר' יהודה רבי אומר אינעות ליה אינו מדברי הורה אלא מדברי סופרים ואמרי' אמי ההם דאמר רבי אינעות ליה דרבנן ובאיסורים דגזרו ביה רבנן לא משום דבשום איכא אינעות ליה אלא פרט חייב מיתה ונמרינן הכי פרט מצוה דכתיב ביה גדל פרט דהוי שלשים יום ואיתקש אינעות ליה דבנדיס לאינעות דתגלחת דכתיב ובגדיכם ובגדיכם הוינו שאין מתאחה עד שלשים יום ובהי דבאינעות שבעה ליכא עשה דאוריתא אלא חד יומא דכתיב בן היום הקריבו את הנעלהם ודרשינן ובזמים (דף ק:) היום אסור ובלילה מותר וכתיב ומי ואחריתה כיום מר אבל באינעות דגיעון והגלחת הוי ל' יום כדאמרינן וכתיב ומי ביומא (שמואל ב יד) בענין האשה התקועית לבני בנדי אבל כאשה זה ימים רבים מתאבלת על מת אלמא אשכחן בגיעון עפי מחד יומא ובה"ג הוא דאמרינן הכא אי אינעות דמעיקרא כגון שבעה ימים קודם הרגל ואע"ג דאיכא עשה דיחיד דאי שלשים יום בגיעון והספורת אתי עשה דרבים ודחי ליה ומבטל ליה לגמרי וכ"ש אינעות ז' דאתיא עשה דיחיד ליכא דאתי עשה דרבים ודחי ליה לאיסורא דרבנן ואין נראה לרבינו מאיר ז"ל לחך פירושא שפירש דאבל שלא פרט ושלא פרט חייב מיתה מדאוריתא דא"כ ליחסבינה בהדי הגך דבמיתה בפרק אלו הן הנסקלין (דף סג.) וזוחק הוא לומר דהגא דחייב ודחי הא אלו הגן ובפרק קמא דקידושין

הגהות הגרי"ם [ה] בהגהות מרדכי יחוקאל מתחק מלה לא : [ב] [עיין מ"ש כס"ד על גליון הרמ"ם בברכות פ"ב סימן ע"ו] :

קרבן נחנאל

פרק שלישי [א] ורשי"ו לא פירש בן . וז"ל הר"ר אלעזר ומי שנדר שלא לגלח נשמל לחכם במועד ומכם מתיר לו נדרו שעומדת לו בחרטה וזה לא היה ניזון לעשות מקודם בשמוד עשה בדעתו לגמרו לא נדרו מ"מ שלא מלא מכם כו' עכ"ל . אבל לפי נוסחת אלפינו הרב"ל לא פי' לא מוזכר בדברי הכל אסור לגלח . למשנה דברי הכל מוכר כי אליבי לרוחה רבי יהודה מדמה לה לעשון ודבנן מדמו לה למצוות וקי"ל כרבנן והראב"ד ז"ל פירש [ג] דפליגתא דר' יהודה ורבנן מיירי ביולא מעה לארץ ובבי מוכח בירושלמי דגרסינן התם רבי יהודה כדעתיה אסור לפרס בים הגדול [ד] נעשה כיון שיצא תולה לארץ יהא אסור לגלח [ה] הוציא ויצא שלא בדרכן חכמים בהדיא חד כהן להתא לגביה דרבי חגיגא אמר ליה מה אני ליך לגר לתלן לא ליבים [ו] ואמר ליה ומסתבר בהאי פירושא דלא קרי ר' יהודה שלא לשמעות ברכות היולא לארץ לחרוחה שבן הוא דרך כל הנהגים ושוד גרסינן בגמרא שלא לשמעות הא אמרת דבני הכל טוהר והיאך קליק לדעתיה דרבי יהודה קרי לשמעות שלא ברכות אבל לפי הירושלמי ניחא דאף לשמעות נלאה לארץ ס"ד דחביב ר' יהודה שלא ברכות :

לפי הירושלמי ניחא דאף לשמעות נלאה לארץ ס"ד דחביב ר' יהודה שלא ברכות :

ב **אבר** שמוטל קטן האוד במועד מותר לגלחו כמועד שאין לך בית האסורין גדול מזה במועד אין מעיקרא לא [דף יד ע"ב] אמינא ואיתימא רב ששת בריה דרב אידי מתני הכי אמר שמוטל קטן מותר לגלחו במועד לא שנה עולה במועד ולא שנה עולה מעיקרא ואע"ג דלשנה שלא יכנס מעוות לרגל : ג **אבל** אינו עוסק מצוות שנאמר ומעמה בתוך לי מצוות דעעיקרא אתי עשה דרבים ודחי עשה דיחיד ואי מצוות דרבים לא אתי עשה דיחיד ודחי עשה דרבים הרב אלעם [ח] הקשה בברכות (דף יח:) דמשמע הכא דאיכא יחוכא דיחיד ודחי עשה דרבים ומדרינן בפרק אלו הן הנסקלין (דף לא:) דמוכח דאיכא עשה דיחיד ודקה דאלהא אנתי אבירת להו אינעות ליה דרבנן לבר מר' יהודה דאמר בפרק עבודת יום (דף ק:) הן היום הקריבו את הנעלהם אני היום אסור ובליה מוהר ולזרות בין כיום ובין בלילה אסור דברי ר' יהודה וחכי אמנון אומר אינעות ליה אינו מדברי הורה אלא מדברי סופרים ואמרי' אמי ההם (דף ק.) וסבר רבי אינעות ליה מהאוריתא והכיא הן היום הקריבו את הנעלהם אני היום אסור ובליה מוהר ולזרות בין כיום ובין בלילה אסור דברי ר' יהודה רבי אומר אינעות ליה אינו מדברי הורה אלא מדברי סופרים ואמרי' אמי ההם דאמר רבי אינעות ליה דרבנן ובאיסורים דגזרו ביה רבנן לא משום דבשום איכא אינעות ליה אלא פרט חייב מיתה ונמרינן הכי פרט מצוה דכתיב ביה גדל פרט דהוי שלשים יום ואיתקש אינעות ליה דבנדיס לאינעות דתגלחת דכתיב ובגדיכם ובגדיכם הוינו שאין מתאחה עד שלשים יום ובהי דבאינעות שבעה ליכא עשה דאוריתא אלא חד יומא דכתיב בן היום הקריבו את הנעלהם ודרשינן ובזמים (דף ק:) היום אסור ובלילה מותר וכתיב ומי ואחריתה כיום מר אבל באינעות דגיעון והגלחת הוי ל' יום כדאמרינן וכתיב ומי ביומא (שמואל ב יד) בענין האשה התקועית לבני בנדי אבל כאשה זה ימים רבים מתאבלת על מת אלמא אשכחן בגיעון עפי מחד יומא ובה"ג הוא דאמרינן הכא אי אינעות דמעיקרא כגון שבעה ימים קודם הרגל ואע"ג דאיכא עשה דיחיד דאי שלשים יום בגיעון והספורת אתי עשה דרבים ודחי ליה לגמרי וכ"ש אינעות ז' דאתיא עשה דיחיד ליכא דאתי עשה דרבים ודחי ליה לאיסורא דרבנן ואין נראה לרבינו מאיר ז"ל לחך פירושא שפירש דאבל שלא פרט ושלא פרט חייב מיתה מדאוריתא דא"כ ליחסבינה בהדי הגך דבמיתה בפרק אלו הן הנסקלין (דף סג.) וזוחק הוא לומר דהגא דחייב ודחי הא אלו הגן ובפרק קמא דקידושין

(דף עז:) פריך הגא מי אלו ואת אמרת תגא ושייר אלא ודאי אינו במיתה מדאוריתא ואע"ג דאמר מר החליפא אמר שמואל אבל שלא פרע ושלא פרט חייב מיתה (לקמן דף כד:) אינו אלא מדרבנן וקרא אסמכתא בעלמא הוא ומיתה מדבריהם קאמר כדאמר (לקמן דף יז:) (מדרש דף ז:) כ"מ שנתנו חכמים עיניהם אי מיתה אי עוני ומיתה מדבריהם אתיא מסורין נדר יבטל נחנ (ע"ז דף כז:) וגם בראה דעיקר מיתה דקרא לנוסיה אתא וכן הוא מדרש לא תחרוש ולא תחרוש הא אם הפרעו והפרעו בעבירה אחרת ומכלל לאו אתה שומע כן כי היכי דדרשינן (סנהדרין דף פג:) יין ושכר אל תשת ולא תחרוש ולא תשתו ולא תדרשון הא אחר שלא עשה כן יצאת אסמכתא בעלמא הוא ולא דרשינן מקרא לאחר כל כמה דליכא למידרשיה לעופה ולא דדרשינן (שם דף פד.) ומן המקום לא יצא ולא יחלל הא אחר שלא יצא אלא הוא הוא משום דלא אסבר למידרשיה לעופה הא אם יצא לא יחלל הא מבית המקדש ולא עשה עבודה אלא מיהו אינו שייך ביה הכי לגבות הרב אלעם ולגבות מקצת הבלוטים ולאכילות יום ראשון הוי דאוריתא אבל ל"י פירש דליכא אכילות כלל מדאוריתא ואע"ג דאכילות יום ראשון מן התורה אינעות לאחר ואכילות לאחר דאסור בזה מותר בזה והאסור בזה מותר בזה והא דאמרן דאסור ביום ראשון מקודשה הייט באכילה קדשים בדאיתא בס' עבודת יום (דף יא:) ובאכילת מעשר שני כדכתיב לא תאכלו בתוכי ממנו ועוד אחר המיגרו בו חכמים לא תוכלו בדברים המעורבים ברים פרק מי שאמרו (דף יז:) בעוד שלא נקבר מהו אבל באכילות לא מצינו בשום מקום שיהא ביום ראשון מן התורה ובכי הגן בסהרין פרק נגמר הדין (דף מג:) אין קרובין מתאבלין עליו אלא מהאונין אלמא משמע דאכילות ואינעות הכי עניני ניתהו ורליה לדבר מהא דאמר פרק קמא דכתובות (דף ד.) מת אביו של חתן אז אמה של כלה מכניסין אם אמת לחדר ואת אחתן ואת הכלה לחופה ובזעל בעולת מלוה ופרש וקובר את מתו ומתר למתר הלכך ליכא אכילות דאוריתא ובכ"ב דתה ר"י דאיה שהבינא ר"ת לשהור דברי בעל ה"ג כמה שאתרים לקמן ושוד הבינא דאיה מדקאמר בכתובות (דף מט.) [ב] נבי פריון הבן כל שבעה שלשים אין בתוכם אינו נפל דכתיב ופרוו מבן חדש תפדה [ג] ואינעות לן יום שלשים לנפלי שלשים לא כלאחר שלשים [ד] ומסיק דיום שלשים כלאחר שלשים לאומרת ואמרינן עלה התם ולענין אבל אינו כן אלא יום שלשים כלפי שלשים דקי"ל הלכה כדברי האיקל באבל ואם איתא דאכילות יום ראשון מן התורה הוה לן למימר יום שלשים כלאחר שלשים לאומרת דסמיקה דאוריתא לאומרת כי היכי דאמר נבי בכור אלא ודאי ליכא שום אכילות דאוריתא ואת דאמרינן הכא אתי עשה דרבים ודחי עשה דיחיד אע"פ שאינו אלא מדרבנן קרי ליה עשה כדאיתא בזבחים (דף לב:) דקאמר עבוד יום הכפורים בתחנה ליה עובר [ה] ובהיא איתא (בסוטה דף כא) [בפסחים] (דף לב.) דליכא אלא איסורא דרבנן ובעשה [ו] ובהיא איתא (בסוטה דף כא) [בפסחים] (דף לב.) דליכא אלא איסורא דרבנן וקרי ליה עשה משום דאתמרה אקרא דא"ל הע"פ שהבמים עשו חיזוק לדבריהם בשל תורה והעמידו דבריהם במקום עשה בכלן לא החמירו עליו ואתי עשה דרבים ודחה עשה דיחיד דדבריהם ואע"פ שלא עשו כן לענין שופר דתקע (ר"ה דף לב:) שופר של ראש הבקר אין מוחכין אותו לא בדבר שאינו משום שבות ולא בדבר שאינו משום מלאכה ואיתמר עלה מפי שמעתא שבחון עשה הוא והוא לה יום עוד עשה ולא העשה ודוחה את לא העשה ואין עשה דוחה את לא העשה ועשה ודבר שאינו משום שבות אתי עשה ולא העשה לית ביה אלא עשו מלאכות של דבריהם בשל תורה שלא לדחות והא דאמרינן בפרק היה קורא (דף עו:) דיבון גמליאל רמז בלילה הראשונה שמתה אשתו ומפרש התם מפי שעמדו לחיות אוריתא דאוריתא ביום הוא דכתיב ואחריתה כיום מר ואיתיה לילה דרבנן ובאיסורים לא נזרו ביה רבנן לא משום דבשום איכא אינעות דאוריתא אלא רבן גמליאל כיון דיש איסור דאוריתא ביום המיתה כמה שאסרה תורה לאנון כגון אבילה קדשים ומעשר שני לא רצה לרמוז אפילו באכילות דהוה דרבנן אבל בלילה ליכא איסור דאוריתא רמז משום דאיסורים הוה והא דתנן במסכת שמחות (פ"ד) הסעיקות אונני ומתאבלין עליהן אלו משום דהוי אבילות סעיקה דאוריתא אלא מייירי בסמוך הן ס' לראשון סמוך הן שבע לאחרון ולקמר דמשני לדין מתאבלין עליו הקרובים דגמלי הוה אם לא יתאבלו עליו כיון דמה נעשך מלך אחד הם קרוביו דכתב בה"ג הוא הטיב שיבבא ביו"ע ראשון לא ביו"ע שני לא בשאול של מועד לא ביום ראשון של שני ימים עובים אחרונים לא נהגו אבילות עד דעסקי טולנו יומי עבי אבל אינו אבל אינו מיסקל אליה לענין שבעה ימי אבילות אבל לא נהגו ביה אבילות כלל אבל לא אי שביב ליה שיבבא דאתי עשה ודחי דיחיד ודחי עשה דסמיך דרבים הוא ביה אבילות ואליה ליה לענין שבעה דאתי עשה ודחי דיחיד ודחי עשה דסמיך דרבים דכתיב ואחריתה כיום מר והוה דאוריתא [ביום עוב] אחרון אסיקה דרבנן וכן סמיך הרב אלפסי וספר הדינין מולק על סברת ז' (ב) וגם ר"ת ז"ל כתב דלא סמכינן על דברי בעל הלכות ז"ל בדבר זה דרב יהודאי גאון בעל הלכות מאור עינים הוה וכעמים שהיו דברי בעל כותבין בשמו את אחר לא טוה ולא עלה על לבו הוא אמרינן בפרק קמא דכתובות (דף ד.) הבי שהיה עבמו עבות ויום מוב וכו' ושבע שבעה ימי המשתה ואע"כ עובר שבעה ימי אבילות ואסרס"ר התם כיון דכבר התחיל בחופה הוה ליה לגבות כרגל [ו] ולפי דברי ה"ג

(ה) וחל שלשים שלו בהגל שאינו ביום אחות מחלשים יום . ולקמן מי' ל"ג בדקדק בזה : (ב) וגם ר"ת ז"ל כתב דלא סמכינן על דברי בעל הלכות וכו' . וכ"כ מהר"ם וכתב בכתבות מיימוני שאין אבילות כלל עובר ביום שני וכן סמך בתרבי אבל בזה שבתבו שיום האחרון אינו לענין ו' ע"ז אינו חולק ר"ת וכתב רליה שבבר"ם כתב שמוני דבינו והוא מהר"ם חולק על ס"ג בזה שאין שום אבילות אלא אף ביום שני ובכתב"ם שני כתב שהבינו ר"ת דברי ה"ג בכלבות שאמרו שלו לפסק הלכה ומביא ראיה מגמרא שבסק הלכה לעשה הבינו ביום בגמרא זולת ר"ם פוסק דוקא שקבר ביו"ע אחרון לו אינו אבל וכן מצאנו בגמרא דבר הלכה דבר הלכה כתבו

אמלך לא אתי עשה דחלי דיחיד דאוריתא ודחי עשה דחוסה דרבנן דלא ממרת חוסה מיי"ל
האחרון דאוריתא מדרבנן. אלא טהר שבעת ימי המתה קודם שיתחיל האבילות וכולא הדין
ומי לא שכיב ליה שיכבת בין"ש אחרון הוא והתחיל המועד קודם אבילות יעמוד המועד
קודם שיתחיל האבילות (ג) וי"ל דהה לאוה ז' דשמי אתם דיום מיתה ויום קבורה עבדו
קודם שבעת ימי המתה בדקתי בטל בטילת מצוה ושרש ואמחר קיבר מהו וכבר עבר יום
לשון שהוא מן הבתרים כדאיתא בסרק עטל יום יום הוכיח מדאוריתא וה"ל יהודה ז"ל
הקשה על דברי ה"ג מהא דאמר כל' הטולה (דף לח: וברסת דף מז:) מעשה בר' אליעזר
שבא לבית הכנסת ולא מצא שם עשרה ומחרר לא עבדו והשלימו לעשרה ומסיק דעשה
ודכנים דחי עשה דלעולם בהם הענוה ואע"ג דלעולם בהן הענוה דאוריתא ועשה דהפלה
דרבנן ולא אתי עשה דיחיד דאוריתא. ותיר הפלה דרבנן ויש לומר דשאני ההם דהכא לא
הרבים הלכך אליה הלא עשה אע"ג דהוי דרבנן אבל (ה) בקום אבילות אין בו זכות לרבים
ויש מקשים מהא דאמרינן לקמן בפרקין (דף כ:) שמע שמועה קרובה ברגל ולאחר הרגל
נעשית רחוקה אינו נוהג אלא יום אחד משמע אפילו שמע ביום אחרון של רגל ולא בחול
משום דיום הוא ליום לעבוד שבעה ושלשה ולא קשיא דגם יום שמועה דרבנן כדאיתא בפרק
שבול יום (דף ק:) ולהכי לא אתי עשה דיחיד ודחי עשה דרבים דרבנן אבל מה אבל בעשיית
יום המיתה דהוי דאוריתא דחי עשה דרבים דרבנן ומהך שמעתין קשה לרבריהם דקאמר
ולא אבילות הנשמע לא אתי עשה דיחיד ודחי עשה דרבים והוה ליה לפרושי דלא מת ביום"ש
אחרון דשבת אבילות אלא ודלא מדקאמר נמרא בשמה ולא אבילות דהשתא אלמא דליכא
אלתתא ברגל ואין אבילות כלל בכל הרגל ואפילו ביום אחרון ושוד דהא פריטיה לעיל
דאין שום אבילות מן התורה ואפילו ביום לאחון (ו) ורש"י פי' עשה דיחיד דקאמר ליה
רחמנא ליחזקאל אלקח זוט התאלק וחזט כאבל לה לבר מלר מדאוריתא הוי כדאמר בעלמא
עד דאתי יחזקאל מאן אמרה אלא נמרא נמרי לה ואתא יחזקאל ואמרה אקרא והא
דאמר לעיל בפ' מי שנפטר (דף יא:) לא מיבעי בימי אבל דתרלבנן הייט בעניין לאסור
מלאכה דאלו מיחזקאל נפקא לן אלא מדכתיב ובפכתי תביכם לאבל מה הא אסור בעשיית
מלאכה אף אבל אסור בעשיית מלאכה והאי ודאי לאמכתא בעלמא הוא ואבי מיסתבר
דאבילות דליף מיחזקאל הוי דאוריתא מדאיתמין מינה לאסור לאבל מן ההפילין דהוי דאוריתא.
ולי נראה דאין לדיה מהפילין דאסור הפילין לא מיחזקאל נמריך ה"ל ביפסר כל שבעה
כאמר מילי דאבילות דנמרינן מינה ואבל לא מיסור מהפילין אלא יום ראשון אלא מדכתיב
ביחזקאל אלקח מבט עליך אלמא הפילין אינו אסור ואבל ביום מר משעלו באחר קבר
ואין נכון שיהיה לאבל הפילין שהוא אסור במקום אסר ובשבת ולא הנשה בעלו מכבים מלות
הפילין ביום ראשון **ד' ומנורה** טהא מילי ברגל לא שריג ליה עד דמפיים לבעל
דיעה ובכבי מלקא שמעתתא דהנן דינן דיני מעמות ודיני מבות בחולו של מועד (ז) ולא לא
ליית דיעה משמתינן ליה: אבל אסור בהספרת מדקאמר רחמנא לבני אהרן ראשיכם לא
תפרעו מכלל דכ"ש אסורי. מעוה אסור בהספרת (דף סו ע"א) דהנית מעדים ומעלרעים
אסורים לספר ולכבס מעוה שמת בית דין סוקלין אף אתרא רבי יהודה אומר לא שעמיזו
עליו גל אבנים כגון של עכן אלא בית דין שולחין ומניחין אבן על אחרו לגמרך שבל המתנדה
ומת בגיזוז בית דין מוקלין את אחרו. אבל חייב בעשיתה ראש מדקאמר ליה רחמנא
ליחזקאל לא תעטה על שפם מכלל דכ"ש מיחייבי מעוה מהו בעשיתה הראש אמר רב יוסף
ת"ש דתניא בני העיר לבר וחן מתעטפים ויושבין באבלים וכמעדין עד שירחמו עליהן
מן השמים אמר ליה אביי ולמה מעוה לשמים שאני דחמיר אבל מעוה לא מיחייב
בעשיתה הראש אבל אסור לבית הפילין מדקאמר רחמנא ליחזקאל אלקח דוש אלקח דוש
דכ"ש אסורי וחזקא יום ראשון כדבני לעיל בקמן לקמן (סימן לו) מעוה מהו בהפילין היקו.
אבל אסור בשאילת שלום ולא אפשרות מדקאמר רחמנא ליחזקאל אלקח דוש אלקח דוש
מהו בשאילת שלום ולא אפשרות מדקאמר רחמנא לכהנים אם מותר בשאילת שלום מכלל שמותר
לדבר עמו וכן לקמן (דף יז:) דיבר רב יהודה עם הגוים דהוו סבו שומעני אבל אסור בדברי
תורה מדקאמר רחמנא ליחזקאל אלקח דוש מכלל דכ"ע אסורי "מעוה מהו בדברי תורה
אמר רב יוסף ת"ש דתניא מעוה שמדברין לאחר בלא שונה ולוטין
שונין לו לא נשכר ולא נכסרין לו אבל שונה הוא לעצמו אלא יסבור לא לימודו ושונה לו אינו
חנוה קטנה כדי פרנסתו אמר רב חסדא שנוי מיא בסקנה הערבות שמע מינה דמותר
בדברי תורה. אבל אסור בהכנסת תכיבה ויטלא יוחב מקנה ויקח משם אחר חכמה
ויאמר אליה הרחבלי נא ולבשי בגדי אבל. מעוה מהו בהכנסת הא שמע מעדים ומלערעים
אסורים לספר ולכבס. אבל חייב בקריעה מדקאמר רחמנא לבני אהרן בגדיכם לא תפרעו
מכלל דכ"ש מיחייבי. (לקמן כד.) אמר רב תחליפא בר אבדימי אבל אלא פרע ואלא פרם
חייב מיהא שנאמר ראשיכם לא תפרעו ובגדיכם לא תפרעו אבל אלא פרע ואלא פרם
ואלא פרם חייב מיהא מעוה מהו בקריעה תיקו. אבל חייב בכסויא המעה דמי בר
קפרא [דף סו ע"ב] ומות דיוקני נתתי בכם ובשוטיכם הפכתיה יהפכו מעמן עליה
מעוה מהו בכסויא המעה תיקו וכל תיקו דאמרי' בהאי עניינא לקולא. אבל אסור בעשיית
מלאכה דכתיב ובפכתי תביכם לאבל מה הא אסור בעשיית מלאכה אף אבל אסור בעשיית
מלאכה מעוה מהו בעשיית מלאכה ס"ש מעוה מכבר ובמכרן לו. אבל אסור בתרחילה לכתיב
ושלח יוחב הקשה וגו' ואל הבוכי שמן ובחילה בכלל מרבה. מעוה מהו בתרחילה ולא איפשיטא.
אבל אסור בגנאלה הכמל מדקאמר רחמנא ליחזקאל ונעליך הנים ברגליך מכלל דכ"ע
אסורי (ח) מעוה מהו בגנאלה הכמל ולא איפשיטא כתב הרלב"ד ז"ל (ט) הכי נרעת
הרב אבל תיקו של הלי מגיעה לקולא ממלא מעוה מותר בגנאלה הכמל ובחמילה וקשיא

הגהות הגרי"ם [ח] [ל"ל בגיטין]: [ב] [אם אינה רגילה]: [ג] [גמ' וכרי"ף ליתא]:

חפארת שמואל

מורם שיעלה לחיון ז' אף שלא ממלא בסדרה כשקובבו חוץ ממועד שיעלה לחיון ז' מכ"ל: (ג) ור"ל נחה רליה
ו' דשאני מתם דיום מיתה ויום קבורה. וכ"ת דכתובות מיכן הכ"ם בנוגע אחר אם ואלו". ביום לחרון וכו'
וכן בכריא לקמן בפ' ע"ב אם ורש"י פי' עשה דיחיד דאמר ליה וכו' וכן בות ברש"י שבספרי הרי"ם שלו
וכ"כ הר"ן אם אחר בגמרא שלפנינו יש ס"ם בהלן: (ד) ולא אנא בלאקראות וכו' קרינן ליה לאלחר.
ע"ש דבריהם מרקין מתר לבינו בשם מיבולמי לבריא דסמם מדי אבלים יום אף דמיסיי" קודם רגל טהב מדי
מד בלות אבלים יום ומגלח פ"ש. שב לאיתי לבי"ר בעור ל"ת פי' מקיל"ל שהקשה כן הלבנין ביאורו פ"ש
בפסיים מ"מ טהב מדי ל' יום ולאחר ל' שב אל ל"ל בחרב בגם הם משובדת דבהיא איתחלא לקמן דאחרי' לין בין מדי
לבסרם ולא בלום ושרי לי' לאלחר מהשם דלא בכבא אחר בפרם שום מדי בלאחרינן פ"ק דנדרים בבאלי דבמתים
לגורבא מרבנן דשרי לאלחר לנפשיה כי היכא דלא נכשלו (אחר הפרם שום מדי בלאחרי' שם בהיא דמתים
לגורבא מרבנן דשרי לאלחר לנפשיה כי היכא דלא נכשלו) כי ניחא גם בספר ב"ח בדמתים עלמו ביאור זה
ובעיקר ל"ל דעל בכ"ם לא קבלת מדי דלא בבנין פירושלמי בלעל אלא לגזור ממנו היכא דלא איתי' לא
קודם בבנין היכא דל"ל לפיים לאיש ואיש ובקרא לא לפי' כל' מהא דמקשה הלב"ד דמרים שוכה בבנין דלא איתי' לא
מהמדרשי דפירושלמי תולק לפסק בריש"ם ובקיא לי לפי' כל' מהא דמקשה הלב"ד דמרים שוכה בבנין דלא איתי'
דמתנינן אליה ומחמינן. לכ"ד דכתיב היו לפני ה' ולא יניף מהלי קבלת ותבלת מקשה לקבלת לדמן ולהבריכם.
מחזיקים בתמלוקת בפרכ"ם בתוחם. ס"ב יניף מהלי קבלת ומקשה הוי אליה ל"ד שהרי הוא הכיה אלוחו אל מקום ולפניו ציון לתו לרין: [ו] דכתיב קבלו אל מתנו ולא לרן מולדמנו מפני מרב שיוכה. ס"מ שיבה אל מיל נוכלבלכר לתלאתה אלא שבר יכנה אל מתנו ולא לרן ליתן שבר לרין לקבור: ד"ל דאורו לתרב לקבור: [ז] אבל לפתמה.
שבר שמתה: [ח] דקא בפי לאיתה זוזי לקפרה. דבקוכבינן לתו שבר לרין ליתן שבר לרין לקבור: ד"ל דאורו לתרב לקבור: [ט] אבל לפתמה.
אלא בלאור. דכתיב ויוחל שאול אל הם בפסם לאחר אחרו הלים לאבר ואכל: [כ] ד"ל דאיתו מלוה אלוחי לא אמר בהכנים אינו אל הם בפסם. ובמנחת שאול לא הוה
בלומר מי יאיר לו אם יאכו בגון לדבכם דבקר אלוחי כיון דבגון מיתו מלוה לשמה' לא אחו אחריני ומנו ליה. ולגי' בס"ם ס"ג קא בטו בגון לאיתו ל"ל שלייתן לאיתו לבינו דמלמה: [ר] אבל בפני

קרבן נתנאל

ה"ל ור"י דאם כלים א דמנינן הכם דיום מיתה עבר קודם שבעת ימי המתה: [ס] ורש"י פי' הייט
בס"ם פל הכר מלאסי. אבל בפיגמ"י אם"ם פי' עשה דיחיד אבל יחיד: ד"ל בהתחה ודום כאבל:
[ב] ואני לא ליית דינא מתמתין ליה. וכ"ם דלא מיבעי ליה בר המתיים לבבל דיניה: [ס] מבורה מה
בגמלת המגדל. מקבין בה מקבל מלא ומעבר לא בלאה מעל בגלר. ולק"מ דבשאותם בלבר מוחר לבבל
מגדל בדקמני בבריתא בבריתא לה"ל: [ע] הנה לבבת בכר. הוא הרי"ף ור"ב כתבים בפ"ז מהל' מ"ם:
[פ] הדרא קודם מבקבר הילד שבדיין לא אל עניו אבלות וכו' לבא לבתיחות. ויל"ל דאין אבלות שבא בתוך
קיל"ל דאמר עמוד מבל בתלות והעמוד מן הבבר ומוחבו בקבא הדיום. ויל"ל דאין אבלות שבא בתוך
בתחבן מת לו מת ליו יולא תפחת מלמלין אלו ומיין לקמן בפ' ק"ב: [צ] רבא בתבל בבתי.
תפחתו ולא מלאתי: [ק] סגא לן דבקבתין דוכתא בדיעא ומתמינן אליה מבי דינא. וגי' אלא
מכ"ל דמתמינן אליה בלי דינא ומתמינן לדינא. ופירש"י לבבל דין מבכתיב ויאמר משה אל קרח אתה וכל מדתך.
ויאלא משה לקרות לדבן וגו'. ומתמינן לבבל דין מבכתיב ויאמר משה אל קרח אתה וכל מדתך.
ולגי' רבינו ל"ל דיליף דקבבתיא דוכתא מבדאלא משה לבם לפייסם כמו שפיכם" והלים משה מבני
מחד ולמה לא אלך לבם לפייסם אלא ש"מ שבים מאנים לקבבתא דוכתא דבי דינא. וגי' בכי"ף מ"ל
רשב"ג אמר אחד מן התלמידים שבדה ומת חלק אינו שפר ש"מ הלמיד שבדה לבבדו
ידוהו בדוי. כתב הרלב"ד ז"ל ודוקה שבדהו אלא בפני רבו [ד] אבל בפני רבו אפקרותא

ל"ל הלי דקתני בבריתא (הבמת דף יג.) וכן אתה מוצא בתבודה ובאבל אחריה מבני מלחה
ב. דקתני בבריתא מלאכה ורחיצה ונעילת הסנדל קלי (לא) ["לי] המלאכה מיבעיא. אבל כתבתיה
מבודה מבכר ולי לרחיצה ונעילת הסנדל בה אמרת דלקולא אלא על כרחיך אחר מייבשו
הלכך שוינהו לנעילת הסנדל כדאמרינן בגמלתה ור"ש (כ"ש נמ:) בבבריהו ואוזיבו ר"מ
אתלן מעמנו אלמא אסור בנעילת הסנדל ואמרת מי הכי בתוספתא (הבמת פ"ק) ובירושלמי
אבל ומבודה אסור מהבבן בדרך מוחרין בנעילת הסנדל ובכיבה בעיר יחלוצו וכן נע"ב
ולה"ל ולגבי אבל מי הלי וכן ליכא מי לפיייה אלא לנעילת הסנדל דאלו לענין מלאכה
הא ק"ל (לקמן כח:) דאבל כל שלבה ימים הרלשונים אסור בין ביום בין בלילה ואפילו פני
המתבלים מן הלקה. ותמנית לבר בלילה מותר ואפילו בשמפסיקין מבמות יום ומשם
ואילך אם צריך למעשה ידיו עושה בלעגה בין ביום בין בלילה ולי לרחילה הא ק"ל דלא
שוה להמנית לבר דאלו בהמנית לבר כל נוגו מותר בשת בתחילה בבמסכת תמנית
(דף יב. ודף כח:) ומכו ידיו ורגליו אפי' בתחין דיום בתחין מותר ואלו נבי אבל כל נוגו אסור בשת ומכו
ידיו ורגליו אסורים בתחין בתחילה בבמס' תמנית (שם) הלכך הלי וכן דקתני בתבל בנעילת
הסנדל לחודיה הוא דקאי ובמבודה ומי הא"ג אסור בנעילת הסנדל ע"כ דבריו: אבל אסור
בתשמיש המטה. דכתיב וימת הוד לא בת שבע אשתו ויבא אליה מכלל דמעיקרא כל ימי
אבלות היו אסורין בתשמיש המטה כתב הרלב"ד והא דכתיב לעיל אחר ראה שמת הילד
ויסך ויחלף שמלותיו (ז) הנה קודם שנקבר הילד שנריין לא אלה עניו אבלות ולא עשה
אלא בשביל שהיה רוצה לבוא לבית ה' להשתחוות כדי שלא יראה לפני הבריות כשהוא
מבול ולאחר שבא מהשתחוות ונקבר הילד ובא אבלות שבעה. (לקמן כד:) אמר רשב"ל
בר פפא (ז) הנה בתבל דבהי אבל אסור לשמש ממטה בימי אבל ומעשה באחד שבימים
מעטו בימי אבלו ושמשו חזירים את נוויהו מטה מהו בהשמש המטה ולא איפשיטא:
ה (דף סו ע"א) **אמר** רבא (ח) מנלן דקנעי' דוכתא לדינא ומתמינן אליה מבי דינא
דכתיב ויאמר משה לקרח וגו' לקרוא נבדא רבה אליעא מ"ל שא' היו לפני ה' לא ואליה
אהה ואהרן וכם ומ"ל דקבעין זימנא דכתיב מחר זימנא בחר זימנא (ד) דכתיב קרבו אם
פרעה אלך מלרים אחון הבבר המועד ומ"ל דלי מהפקר כלפי נבדא רבה ואחתא אליה
ואמר לא מיתתי אליעא ביום דכתיב דבתי בעיני הלבנים וגו'. נרסינן בפרק הגזל (דף קיב:)
אמר (ב) רבא אליעא דבי דינא מתמן כבי מרי וה"מ לבמתה (ש) אבל לבתתה לא מלי עשמא
ממונא הוא דמחבר ליה (ג) דקא בעי לבמתה אבל אחר זוי לבסרא ומנלן דמשתמיין דכתיב לורו
מרוז דאמר כבר נבדא רבה אליעא דכתיב אמר מלאך ה' דמתמינן דכתיב לורו לרור ויבביה
דאמר כי לא בא לעזרת ה' ומ"ל דמקבעין ליה דכתיב ובביה דמרעין אמלים בלבורא
דכתיב כי לא בא לעזרת ה' ומ"ל דמקבעין ליה דכתיב ואמר לא יבא לבמת הימים
בעלת הבריס הנקבים יחרם כל רכוש ומ"ל דמיליון ומיתין ומחין הלבין שבר ומבבעין
דכתיב ואריב עמם ואקללם ואכה מהם אנשים ואמרעם ואבביעם בשלהים ומ"ל דבמחין
ואמרי' ובבר' כדרפה דכתיב הן לאמה הן לאמה הן לבמתי הן לבמתי מאי לבמתי אמר רב
יהודה הרפה גירסת הבאמים מאי הרפה אמר רב פפא לבני דקני פירם נאמן שקפרין
קנים ש לנו וחובבין אינו ביניהם כדי שלא יעמוד בבית האמרין בריות ולא יך לבמן ולבמן
ונם לא יוכל לאבך כמין קפרא שבשון לאמנים. נרסינן בפרק שבועות הבזות (דף ט') הנה
אמרו בו נידוי בו קללה בו שבועה בו נידוי דכתיב אורו מרוז אמר מלאך ה' ואמר שולא
בארבע מאות שפרי שמהיה ברק למרוז אינה אמרי דאמרי נבדא רבה הוה ואינה דאמרי שבבה
הוה דכתיב מבמים נלחמו הכוכבים ממסלותם בו קללה דכתיב ואלה יעמדו על הקללה
בבר עיבל ודכתיב אמר אורו אמרו בו שבועה דכתיב ויקבע יהושע בעת ההיא לאמר אורו
האים [א] ואומר ויהונתן לא שמע בהשביע אביו את העם אמר רב יהודה בריה דרב שמואל
בר שילת מבמתיה דרב [ב] מחמן מנדין לאלהר ושוין לאחר שלשים ומחרימין לאחר שבעים
אמר רב הונא בר מינגא אמר רב חסדא מהרין בו שני וחמשים ושני וכ"מ לגמנות אבל
לתקיעותא" מנדין לאחר בלא בהרמה":

*פירוש שמנהגו הוהרה לו מכנה לא לחוביה לאלהר מחרימין. מל"ו:

הגה"ה
*מנדין בני ומחמשים ומחרימין בני. מל"ו:

ו' דהרוא מבחת דאיתסקר ברב עוכי בר מתנה [ב] אימנו עליה אביי ורבא ורבנן ומנחתו ובנסוף חזל מייסיה לרב עוכי בר מתנה אמר אביי היכי ליעבוד ליטרי ליה לא חיילא שמתא עליה מלהון יומין לא ליטרי ליה [ג] קבנו רבנן לאסורי לרב עוכי בר אחיי בר אבין מדי שמע לך בהא אמר ליה הכי אמר רב אחיליה בר אבדימי אמר שמואל טוב אסור טוב אבי אמר ליה. ס"מ למנוגת אבל לאסקרותא עד דחיילא עליה שמתא אלהון יומין אלמא קסבר אביי דבי אי אלהא דמתין לא אתו בי אלהא אחרינא ובאו אמר אמימר "אבי בי אלהא דמתין אתו בי אלהא אחרינא ובאו אמר ליה רב אחי לאמימר ואמרתיה אחר מן התלמידים שבדה ומת אלהון ליטו מוסר מאי לאו אינו מוסר כלל לא עד דאתו בי אלהא אחרינא ובאו והא דסבר אביי לא שריין שמתא לאסקרותא עד דחיילא שמתא עליה אלהון יומין אע"ג דסייסיה לבעל דיניה ליתא אלא כי מסיים ליה לבעל דיניה לאלהר לסיה ליתתא דמעמתה דאסקי' לאסקרותא ובאו הא דאמר רב אחיליה בר אבדימי אמר שמואל טוב אסור ושוב שרי לא שמא במשנה (ד) ונ"מ באסקרותא כדמסיים לבעל דיניה שריין ליה לאלהר: ת"ר מעוה לרב מעוה לעיר אחרת מעוה לעיר אחרת אינו מעוה לעיר מעוה לעיר אחרת מעוה לכל ישראל מעוה לכל ישראל אינו מעוה לגמיא רשב"ג אומר אחד מן התלמידים שבדה ומת אלהון אינו מוסר ש"מ הלמיד שבדה לבבדו נידוי נידוי. כתב הרלב"ד ז"ל ודוקה שבדהו אלא בפני רבו [ד] אבל בפני רבו אסקרותא

הגה"ה
*נרסינן בדבר אמר אמר בסקוס אלון בגיל בשנים אלון בן שמתה. מבלבלת מבבי"ם:

הגה"ה
*ינים *שמחמינין לאחר אלשים יום אל נידוי אינה כלהון ומחמים. מל"ו:

חלת מדבריהם: יח לענין שיושב כו'. כדלעיל סימן ש"ג כעיקר ב' ולכן לא נהגינן הכי כמו שמחבר שם: יט הלה עליו אבילות. וכמו שמחבר לעיל ר"ס שס"ה:

ת א אבל דברים שבפרהסיא. דהיינו להסיר עטיפתו אינו נוהג ומרוץ ללכת מנעליו ולזקוף המטה. כו' כן נראה להיות: ב ודוקא כו' הואיל ויש לו מנעלים ברגליו. לא ידעתי מה ענין מנעלים ברגליו לכאן דמאן דמתיר מנוס מנעליים ברגליו מתיר לפי' בעטיפת ומנעלי' כדמשמע בס"ם ורמב"ן וכמה מאחרי"ן כ' דהכא מותר מעטם כיון שמנהגים בעטיפה זו גם אחר ז' ימי אבילות דלא אסרינן דבר שבפרהסיא דלא מה שאינו רק חוץ ז' ואח"כ כאן דמותר ג"כ מנעלים דמנעלים ברגליו עיין בס וכעט"ן הסמיט הא' סיומא דהואיל ויש לו מנעלים ברגליו: כתב הב"ח בס"ם שפ"ו דמהרי"ו מיירי בהוה עטיפה שהוא לבוש קבוקין קאפ"ח לפי מה שמעתה שנהגים להתעבה בה כל ל' אבל לבוש הכובע לפני הרבים שנהגים בתלבושיהם כל ז' בלהוד דזהו נקרא עטיפה לדידן הוי פרהסיא בשבת אם לא יגביה הכובע בדרך כל אדם הילך מיד בתחלת הס"ן ברכו חייב להגביה הכובע ע"כ: ג מחזיר קרעו לאחריו. ומחידתא לא הכנו לדקדק בזה ואפשר דמנעלים מוכיחים עליהן וכמ"ש הגהמ"י ומוכיחה בית יוסף דהיכא דמנעלים ברגליו אין צריך לחזרת קרע עיין שם: ד אבל לחזור הפרשה כו'. כתוב בדרישה בשם מהרש"ל דה"ה לחזור בגיים מקרא ומיד הרגל יש לו דין שבוע שלישי יח לענין שיושב במקומו ואינו מדבר:

דיג (יג) ל במקומות שעושין שני י"ט מי שמת לו מת ביום טוב שני שהוא י"ט האחרון של פסח או של חג או ביום טוב שני של עצרת (ז) וקברו בו ביום נוהג בו אבילות הואיל ויום טוב שני מדבריהם ואבילות יום ראשון שהוא יום מיתה וקבורה של תורה ידחה עשה של דבריהם מפני עשה של הורה [יד] לא אבל אם מת ב"י"ט שני של ר"ה וקברו בו ביום אינו נוהג בו אבלות שב' הימים כיום ארוך הם [טו] לא במה דברים אמורים בשבעה מתים המפורשים בתורה שכהן מטמא להם אבל אותם שהוסיפו עליהם כדאיתא בסימן שע"ד אין אבלותם אלא מדרבנן לפיכך אינו נוהג עליהם אבלות בשום יום טוב [טז] ואפי' באותם שאמרנו שנוהג אבילות ביום טוב שני אינו קורע לא והעולם נוהגין שלא להתאבל ב"י"ט שני של גליות על שום מת אפי' הוא יום מיתה וקבורה:

הנה דמונרין כדעה האומרים. (י) אלין שום אבלות דאורייתא וכן המנהג פשוט ואין לשנות (כ"מ וכ"ר וכ"מ):

יד לא מת לו מת בערב יו"ט ונתיירא שמא לא יספיק לקברו מבעוד יום (יא) ומסרו לעובדי כוכבים שיוליכוהו לקברו כיון שהוציאוהו מהעיר ונתכסה מעיני הקרובים יט חלה עליו אבלות ואם הוא שעה אחת קודם הרגל ונהג בה אבלות בטלה לה גזירת שבעה אע"פ שנקבר ביום טוב:

ת דיני אבלות בשבת. ובו ב' סעיפים:

א א שבת אינו מפסיק אבלות ועולה למנין שבעה [א] שהרי קצת דיני אבלות נוהגים בו דהיינו דברים שבצינעא שהם השמיש המטה ורחיצה א אבל (א) דברים שבפרהסיא (יב) [ב] דהיינו ג להסיר עטיפתו [ג] (ודוקא כשהוא מעוטף עטיפות ומנעלים כמו שמחבר לעיל סימן שפ"ו אבל קצת עטיפה מנהגים בקצת מקומות כל ל' אין צריך להסיר בשבת הואיל ויש לו (יג) מנעלים ברגליו) (מהרי"ו סימן ה') [ד] ד וללבוש מנעלין (ב) ו וללזקף המטה מכפייתה ושלא ללבוש בגד קרוע אלא מחליפו ואם אין לו להחליף ג (ג) מחזיר קרעו לאחריו ה ות"ת הוי דבר שבצינעא (א) ד אבל לחזור (ג) (ג) הפרשה כיון שחייב אדם

ומגאומים אין בזה עיכוב לומר דהא שייך ליום הרחמנן דזה ודאי דהא בכל דלריך מנין יומים ודאי מיגיון ר"ה לענין ימים רק בתם הוה הקבורה ביו"ע ד"ה ואם לא מגיון אותו הרחמנן אז גריר אבתריה גם יום הבאי ממתמ דיומא אריכתא חשבינן ליה משא"כ בנקבר ביום שני. כן נראה לי ברור: ראיתי להסיר פה מה שראיתי בנקבר מקומות כשהוכרין מת ביום טוב לחמון ע"י עוממים בתוך ר"ה ומחזירים העפר בתוך הקבר על המת עד זיבולא בתריאתא והוא איכור גמור. בעיני דכרי מגלתה גמורה היא ויש בזה משום בזוה ופסיעה דלאסור הוא כמו"ש הטור לדעת הרמב"ם על ידי ישראל ע"כ יש ליזהר בזה לעשות ע"י עוממים על כל נרה שלא תבוא:

ת (א) אבל לחזור הפרשה. ונלמודה כתב ונראה לאיסור וכ' רש"ל לכריע דבמול אחור ובשבת שני שהוא מתוכה

חידושי רע"ק

(שיטת ר"ל סוף ס"ב.) דהיינו לחזור שנים מקרא. באשל אברהם לא"ח (סי' רפ"ח סק"ד) כ' דאשלה אם זול יום ז' בשבת צריך לחמתין עד אחר יציאת שבת הכ"ל ולשלים קודם אכילה:

ביאור הגר"א

שם ד"ה דר"א כו' ויותר היה י"ל לענין כו' ורא"ש סי' ע"ה ע"ש: [יג] (ליקט) בעמודות כו'. עתוס' דס"ק כ"ד ב' סר"ה דר"א כו' (ע"כ): [יד] אבל אם מת ב"י שני של ר"ה כו'. כמ"ש בס"א ר"ט (ס' ו'): [טו] (ליקט) כו"א בו' כו'. ולא מלא בס"ם ר"ה כו' אבל אם מת ב"י"ט שני שבת ר"ט (ס' ו'): [טז] ואפי' כו'. וכ"ל סימן ש"ם סל"א וכמש"ש דלא אסרינן ב"ם שני צריכו של שת דוקא:

סיוס

פתחי תשובה

בבאר סימן ר"ס: (י) שאין שום אבילות דאורייתא. [עיין בתשובת מבשמות יעקב סימן ע"כ מ"ם בזה]:

ת (א) דברים שבפרהסיא. עי' בתבו' נקבת בלוח כו' ע"כ בתב דמה שנהגים העולם מעני לבוש שבת עטות הוא ודלהו לכל בעלי הזוה לתהות ולנעות לתוהם לבשים המקילים בדבר זה ונבטל מנהגם ע"ם ועי' בבו"ת שיבת ציון סי' סמ"ד שבתב דהכל בעי"ם מבעה שהקבל קבלו עליהם בשבת הסיבו בתמיות בלבו בתבת בהלאת מנעלים הון לבהכ"נ ודודה בתהמיל המון בלבו בלבולים להתלבל ביבנום ומעל מעלין ובל זה אם הבל דר בתקום בתבלולין בלבוד ובחיד עבר אחר לבוד בלבוד אבל אם בהבל דר בתקום בתין בם מען עבבה ודאי בתין בהבל בבלה לבקל עלין בבת בעוד ביום גדול בדי לבבור עומם מדיני הלבולות ואך בהות עבב בכל בבתות הבבה לבוסיף בבבה בתבל על הבודה הבי"ם בע"ם בבתוב בהבלות הין בבתי לבבור מעלין הוב דיני הבילות קודם זמן מתבה קבנה בהות ל' בעות ומתבה קודם הבילה אבל מתון מתבה קבנה בבתי לבקדים ע"ם: (ב) ולזקוף הבמה. עי' בהגו' הרבב"ז ה"ת סי' ס"ב: (ג) הפרשה. עבה"ע ועי' בבסר בים הבל בהגי"ה לבן המתבר שבתב ל"ד בי"ח בת"ח סי' בי"ה שעד בבוש בבבת

באר היטב

נס אחר ז' ימי אבלות דלא אסרינן דבר שבפרהסיא אלא מה שאינו רק חוץ ז' ואח"כ כתב דמותר בהואיל ויש מנעלים ברגליו ע"ל: (ב) מחזיר. כתב הש"ך והחידתא לא הגו לדקדק בזה. ואפשר דהמנעלים מוכיחים עליהם כמ"ש הב"י דהיכא דהמנעלים ברגליו אין צריך לחזרת קרע ע"ש ע"ל: (ג) הפרשה. כתב בדרישה בשם מהרש"ל דה"ה לחזור בגיים מקרא ואחר חרגוש מוחר ע"ש:

בית הילל

בבל ממנו רק ז' ע"ש. והנה בבר הבעיבו בזה בתחבולים ובבבו לבולה בבו שבתב בבן ובן עבבים אבל בדבריבם בבבן להומבת בבן בבבבו בבו בבבבו ע"ש בבבבו בבבבו בבבבו

שפה (א) ואסור לשלוח מנות. כתב מו"ח ז"ל בשם הג"ה בשם רבינו יהודה אבל חוץ ל' אינו יכול להזמין לאחרים לו להזמין עם אחרים ע"כ ומלשון הש"ס כל י"כ חדש על אביו ואמו :

שפו (א) וי"א שאין נוהגין במדינות אלו כו'. כתב הרוקח אבל מייב בעטיפה כמו עתה שמשכין הכובע לפני העיניים כל ז' ימים ובשבת בעינעת ולא בפרהסיא עכ"ל. וכתב מו"ח ז"ל לפי זה מיד כשמתחיל הסעודה לבור ברכו אז יגביה אבל את הכובע ולא להוי מילתא דפרהסיא עכ"ל :

שפז (א) ובשעת שינה כו'. כתב הש"ל אבל אין לו ליגע בל ז' ולא ע"ג הקרקע כ"כ הר"מ והאבל ח"ל ליגע ע"ג קרקע ולא בשמנמנים אלו ואז גם המנמנים אינן ליגע ע"ג קרקע ולא"כ אמר לו האבל שבו ע"ג ספסלים דמי מחיל ליקריה (ולפשר משום הכי אין שמנמני' ושבין בזמן הזה ע"ג קרקע דמחיל האבל מסחמא) וליגע האבל ע"ג כרים וכסחות בעוד שמנמנים אלו לא יחכן. אמנם חולה וזקנים אם אמר ביעיבה קרקע מותר לשבת בד קטן תחתיו עכ"ל. מה שכ' שאין צריך האבל ליגע ע"ג קרקע ולא בשמנמנים אלו פירוש אבל בלתו הכי יכול לעמוד לו ליל בחלון אבל על כל פנים אסור ליגע ע"ג ספסל :

שפח (א) אסור להניח תפילין. גם ביום שמועה קרובה אסור לבגיח תפילין כ"כ הרמב"ן וכ"ש מביאו לקמן סימן ת"ב :

שפט (א) ואסור לשלוח מנות (ב) מנות לאבל על אביו ואמו כל י"ב חדש ולא ל"ב חדש בשבת במקום שמנהג שלא לשלוח בשלומו בשבת (התוספת מהרי"ל סי' ל"ח) אבל במקום שנהגו לשלוח בשלומו בשבת גם זה שרי :

שפי עטיפת הראש באבל. וכו' סעיף אחד :

א * אבל חייב בעטיפת הראש [א] ב דהיינו שיכסה ראשו [ב] בטלית או בסודר ויחזור קצתו על פיו ועל ראש הרחוטם [ג] ג והני מילי שצריך עטיפה בכל היום אבל כשבאין מנחמים אצלו מגלה ראשו לכבודם :

הגה (א) [ד] וי"א שאין נוהגין במדינות אלו בעטיפה (הגהות מיי' (°) פ"ה) וכן (ה) המנהג פשוט ואין להחמיר לשנות מה שלא נהגו אבותינו :

שפיז דין כפיית המטה. וכו' ב' סעיפים :

א * אבל חייב [א] בכפיית המטה (א) ב ובשעת שינה ואכילה יושב על מטה כפויה [ב] אבל כל היום אינו יושב אפילו על מטה כפויה אלא על גבי (א) קרקע וכן המנחמים אינן רשאים לישב אלא ע"ג קרקע :

ב א [ג] (ה) (ב) ג עכשיו לא נהגו בכפיית המטה מפני שיאמרו העובדי כוכבים שהוא מכשפות ועוד שאין המטות שלנו עשויות בכתות שלהן כדי שיהא ניכר בהם כפיה :

שפח אבל ביום ראשון אסור להניח תפילין. וכו' ב' סעיפים :

א (א) [א] * אבל (א) *) אסור להניח תפילין (ב) ב ביום (ה) ראשון א ג ואחר שהגין (ג) החמה ביום ב' מותר להניחם :

ב [ב] ד מבעי ליה לאבל ליחובי דעתיה לכווני לביה לתפילין שלא יסיח דעתו מהם [ג] אבל בשעת הספד ובכי לא מוח להו :

ביאור הגר"א

[ג] (ליקוט) מקום כו'. עי' ר"א ד"ס סע"ח וסמ"ה (ע"כ) :

שפו [א] (ליקוט) דהיינו שמכסה כו' ויחזיר כו'. בירושלמי (פ"ג) לא תעשה על שפם מכאן שצריך לכסות פניו וליכסיניה מלרע דלא להיות אסרין פומיה הוא חשש : [ב] בטלית או בסודר. הה"א בשם רב פחתיה; גאון וכמש"ש כ"ד א' אבי אשכחיה לר"י כו' (ע"כ) : [ג] וה"מ כו'. מ"ש והביאו חה"א בשם :

(ליקוט) והה"מ כו'. א"ר מ"ו נסתם הטעלל כו' בא לעמוד כו' בא לעמוד כו' :

שפז [א] (ליקוט) בכפיית כו'. ערא"ש פי' קכ"ה אבל אם כפת כו' שאין החובה כו' והתניא כו' ובא"ר פ"א היה יושן ע"ג ספסל ע"ג ספסל ע"ג אדריינא חייב בכפיית המטה המאור אתי כופה הדיוט ישן ע"ג ספסל אין שומעין לו ובירושלמי (ז"נ) אמר אינו כופה את המטה הדיוט ישן ע"ג מחר לישן ע"ג ספסל בכהן גדול אבל הדיוט לא ומשני בדבים וזה ביחיד לא ולא עבדין כן ר"ל שאפי' ברבים יושבין על הספסל ואין נזהרין בזה וה"מ למרגו פוה שביחיד כל שבשה גם כ"ה ב' וחביאו הרי"ף ורא"ש שם אר"י אין המנחמין כו' סקס"ח ונירמת הרסב"ן) מנין לאבל שאין רשאי לישב ע"ג מטה אלא ע"ג הארץ שנאמר וישבו ארץ ואר"י א"ר מנין למנחמין כו' וכ"כ בטור והכל ליתא בגמרא שלנו שהשמיטוהו הסדרסים (ע"כ) : [ג] עכשיו כו'. תוס' ס"א א' כ"ל (בלים בס"ו) :

שפח [א] אבל כו' ואחר כו'. וכן משמע בס"ב דסוכה (כ"ה כ') ופש"ש בא"ח סי' ל"ח : [ב] מיבעיא כו'. כמ"ש (ליקוט) מיבעי כו'. כמ"ש (שבת י"ב מ' וש"מ) חייב אדם לשמשש כו'. הה"א (ע"כ) : [ג] אבל בשעת כו'. כמ"ש שנאמר פאר ושי"ש שם :

באר היטב

אסור לומר כיון שרוב שמלות שלנו פשו אינו אלא שאומר לאבל מנת זה ומחר שלנו שמלות שלנו ממש כלתיחת כב"י בא"ח סימן ס"ה והכיאו בש"ע שם. ומוד מביא בב"י שם בשם כ"י פרישה שלנו כמו כריעה אבל שלנו בשה מוחר כמו לאבל דמני עב וכיוצא בו ע"ש וכתב שם בד"ה דבזוהר פקודי דף ק"ג ע"ב משמע דאינו אסור רק בשמזכיר השם וזה שם שלעגון שלא יקן שלנו לאכילה קודם שיתפלל ע"ש שכל זה שאנו מוסגין אינו בכלל שמלות שלנו כ"ל) : (ג) מנות. כ' הב"ח בשם רבינו יהודה דאבל חוץ ל' אינו יכול להזמין לאחרים לו להזמין פס לאחרים ע"כ. ונראה דה"ה כל י"ב חדש על אביו ואמו עכ"ל הש"ו (וכן לפנוד בקונטרס שנעקר"ן לגורמה אבל. מהרי"ל) ולפי בשבת במקום דמוהגין דאין שולחין בשלום בשבת. ד"מ. וכתב מ"ש בא"ח סי' תרכ"ו ממשמעות דברי הרמ"ח דבמקום שאין נוהגים אבילות בפורים דינו בשבת ומוחר לשלוח בשלום במקום שנהגו לשלוח בשלומו בשבת. ע"ש. ובשבת אבל בשלום בשבת ומוחר לשלוח בשלום

ગુજરાત સરકાર ઉદ્યોગ અને ખાણ વિભાગ

ઠરાવ નં. ઉઅખા/૧૦૨૦૧૭/૧૨૩૪/ક. : ગુજરાત સરકારના ઉદ્યોગ અને ખાણ વિભાગના તા. ૧૨-૧૧-૨૦૧૭ ના ઠરાવ ક્રમાંક ઉઅખા/૧૦૨૦૧૭/૧૨૩૪/ક. થી ગુજરાત ઔદ્યોગિક વિકાસ નિગમ (GIDC) ના ચેરમેન તરીકે શ્રી મનોજ કુમાર પટેલ, આઈ.એ.એસ. (નિવૃત્ત) ની નિમણૂક કરવામાં આવી હતી. તેઓ તા. ૩૧-૧૨-૨૦૧૭ સુધી ફરજ બજાવી નિવૃત્ત થયા છે. તેઓ નિવૃત્ત થતા તેમની જગ્યા ખાલી પડે છે. આ જગ્યાએ નવા ચેરમેનની નિમણૂક કરવા અંગે નીચે મુજબ ઠરાવ કરવામાં આવે છે.

૧. ગુજરાત સરકારના ઉદ્યોગ અને ખાણ વિભાગના તા. ૧૨-૧૧-૨૦૧૭ ના ઠરાવ ક્રમાંક ઉઅખા/૧૦૨૦૧૭/૧૨૩૪/ક. થી ગુજરાત ઔદ્યોગિક વિકાસ નિગમ (GIDC) ના ચેરમેન તરીકે શ્રી મનોજ કુમાર પટેલ, આઈ.એ.એસ. (નિવૃત્ત) ની નિમણૂક કરવામાં આવી હતી. તેઓ તા. ૩૧-૧૨-૨૦૧૭ સુધી ફરજ બજાવી નિવૃત્ત થયા છે. તેઓ નિવૃત્ત થતા તેમની જગ્યા ખાલી પડે છે. આ જગ્યાએ નવા ચેરમેનની નિમણૂક કરવા અંગે નીચે મુજબ ઠરાવ કરવામાં આવે છે.

૨. ગુજરાત સરકારના ઉદ્યોગ અને ખાણ વિભાગના તા. ૧૨-૧૧-૨૦૧૭ ના ઠરાવ ક્રમાંક ઉઅખા/૧૦૨૦૧૭/૧૨૩૪/ક. થી ગુજરાત ઔદ્યોગિક વિકાસ નિગમ (GIDC) ના ચેરમેન તરીકે શ્રી મનોજ કુમાર પટેલ, આઈ.એ.એસ. (નિવૃત્ત) ની નિમણૂક કરવામાં આવી હતી. તેઓ તા. ૩૧-૧૨-૨૦૧૭ સુધી ફરજ બજાવી નિવૃત્ત થયા છે. તેઓ નિવૃત્ત થતા તેમની જગ્યા ખાલી પડે છે. આ જગ્યાએ નવા ચેરમેનની નિમણૂક કરવા અંગે નીચે મુજબ ઠરાવ કરવામાં આવે છે.

૩. ગુજરાત સરકારના ઉદ્યોગ અને ખાણ વિભાગના તા. ૧૨-૧૧-૨૦૧૭ ના ઠરાવ ક્રમાંક ઉઅખા/૧૦૨૦૧૭/૧૨૩૪/ક. થી ગુજરાત ઔદ્યોગિક વિકાસ નિગમ (GIDC) ના ચેરમેન તરીકે શ્રી મનોજ કુમાર પટેલ, આઈ.એ.એસ. (નિવૃત્ત) ની નિમણૂક કરવામાં આવી હતી. તેઓ તા. ૩૧-૧૨-૨૦૧૭ સુધી ફરજ બજાવી નિવૃત્ત થયા છે. તેઓ નિવૃત્ત થતા તેમની જગ્યા ખાલી પડે છે. આ જગ્યાએ નવા ચેરમેનની નિમણૂક કરવા અંગે નીચે મુજબ ઠરાવ કરવામાં આવે છે.

૪. ગુજરાત સરકારના ઉદ્યોગ અને ખાણ વિભાગના તા. ૧૨-૧૧-૨૦૧૭ ના ઠરાવ ક્રમાંક ઉઅખા/૧૦૨૦૧૭/૧૨૩૪/ક. થી ગુજરાત ઔદ્યોગિક વિકાસ નિગમ (GIDC) ના ચેરમેન તરીકે શ્રી મનોજ કુમાર પટેલ, આઈ.એ.એસ. (નિવૃત્ત) ની નિમણૂક કરવામાં આવી હતી. તેઓ તા. ૩૧-૧૨-૨૦૧૭ સુધી ફરજ બજાવી નિવૃત્ત થયા છે. તેઓ નિવૃત્ત થતા તેમની જગ્યા ખાલી પડે છે. આ જગ્યાએ નવા ચેરમેનની નિમણૂક કરવા અંગે નીચે મુજબ ઠરાવ કરવામાં આવે છે.

૫. ગુજરાત સરકારના ઉદ્યોગ અને ખાણ વિભાગના તા. ૧૨-૧૧-૨૦૧૭ ના ઠરાવ ક્રમાંક ઉઅખા/૧૦૨૦૧૭/૧૨૩૪/ક. થી ગુજરાત ઔદ્યોગિક વિકાસ નિગમ (GIDC) ના ચેરમેન તરીકે શ્રી મનોજ કુમાર પટેલ, આઈ.એ.એસ. (નિવૃત્ત) ની નિમણૂક કરવામાં આવી હતી. તેઓ તા. ૩૧-૧૨-૨૦૧૭ સુધી ફરજ બજાવી નિવૃત્ત થયા છે. તેઓ નિવૃત્ત થતા તેમની જગ્યા ખાલી પડે છે. આ જગ્યાએ નવા ચેરમેનની નિમણૂક કરવા અંગે નીચે મુજબ ઠરાવ કરવામાં આવે છે.

૬. ગુજરાત સરકારના ઉદ્યોગ અને ખાણ વિભાગના તા. ૧૨-૧૧-૨૦૧૭ ના ઠરાવ ક્રમાંક ઉઅખા/૧૦૨૦૧૭/૧૨૩૪/ક. થી ગુજરાત ઔદ્યોગિક વિકાસ નિગમ (GIDC) ના ચેરમેન તરીકે શ્રી મનોજ કુમાર પટેલ, આઈ.એ.એસ. (નિવૃત્ત) ની નિમણૂક કરવામાં આવી હતી. તેઓ તા. ૩૧-૧૨-૨૦૧૭ સુધી ફરજ બજાવી નિવૃત્ત થયા છે. તેઓ નિવૃત્ત થતા તેમની જગ્યા ખાલી પડે છે. આ જગ્યાએ નવા ચેરમેનની નિમણૂક કરવા અંગે નીચે મુજબ ઠરાવ કરવામાં આવે છે.

૭. ગુજરાત સરકારના ઉદ્યોગ અને ખાણ વિભાગના તા. ૧૨-૧૧-૨૦૧૭ ના ઠરાવ ક્રમાંક ઉઅખા/૧૦૨૦૧૭/૧૨૩૪/ક. થી ગુજરાત ઔદ્યોગિક વિકાસ નિગમ (GIDC) ના ચેરમેન તરીકે શ્રી મનોજ કુમાર પટેલ, આઈ.એ.એસ. (નિવૃત્ત) ની નિમણૂક કરવામાં આવી હતી. તેઓ તા. ૩૧-૧૨-૨૦૧૭ સુધી ફરજ બજાવી નિવૃત્ત થયા છે. તેઓ નિવૃત્ત થતા તેમની જગ્યા ખાલી પડે છે. આ જગ્યાએ નવા ચેરમેનની નિમણૂક કરવા અંગે નીચે મુજબ ઠરાવ કરવામાં આવે છે.

૮. ગુજરાત સરકારના ઉદ્યોગ અને ખાણ વિભાગના તા. ૧૨-૧૧-૨૦૧૭ ના ઠરાવ ક્રમાંક ઉઅખા/૧૦૨૦૧૭/૧૨૩૪/ક. થી ગુજરાત ઔદ્યોગિક વિકાસ નિગમ (GIDC) ના ચેરમેન તરીકે શ્રી મનોજ કુમાર પટેલ, આઈ.એ.એસ. (નિવૃત્ત) ની નિમણૂક કરવામાં આવી હતી. તેઓ તા. ૩૧-૧૨-૨૦૧૭ સુધી ફરજ બજાવી નિવૃત્ત થયા છે. તેઓ નિવૃત્ત થતા તેમની જગ્યા ખાલી પડે છે. આ જગ્યાએ નવા ચેરમેનની નિમણૂક કરવા અંગે નીચે મુજબ ઠરાવ કરવામાં આવે છે.

૯. ગુજરાત સરકારના ઉદ્યોગ અને ખાણ વિભાગના તા. ૧૨-૧૧-૨૦૧૭ ના ઠરાવ ક્રમાંક ઉઅખા/૧૦૨૦૧૭/૧૨૩૪/ક. થી ગુજરાત ઔદ્યોગિક વિકાસ નિગમ (GIDC) ના ચેરમેન તરીકે શ્રી મનોજ કુમાર પટેલ, આઈ.એ.એસ. (નિવૃત્ત) ની નિમણૂક કરવામાં આવી હતી. તેઓ તા. ૩૧-૧૨-૨૦૧૭ સુધી ફરજ બજાવી નિવૃત્ત થયા છે. તેઓ નિવૃત્ત થતા તેમની જગ્યા ખાલી પડે છે. આ જગ્યાએ નવા ચેરમેનની નિમણૂક કરવા અંગે નીચે મુજબ ઠરાવ કરવામાં આવે છે.

૧૦. ગુજરાત સરકારના ઉદ્યોગ અને ખાણ વિભાગના તા. ૧૨-૧૧-૨૦૧૭ ના ઠરાવ ક્રમાંક ઉઅખા/૧૦૨૦૧૭/૧૨૩૪/ક. થી ગુજરાત ઔદ્યોગિક વિકાસ નિગમ (GIDC) ના ચેરમેન તરીકે શ્રી મનોજ કુમાર પટેલ, આઈ.એ.એસ. (નિવૃત્ત) ની નિમણૂક કરવામાં આવી હતી. તેઓ તા. ૩૧-૧૨-૨૦૧૭ સુધી ફરજ બજાવી નિવૃત્ત થયા છે. તેઓ નિવૃત્ત થતા તેમની જગ્યા ખાલી પડે છે. આ જગ્યાએ નવા ચેરમેનની નિમણૂક કરવા અંગે નીચે મુજબ ઠરાવ કરવામાં આવે છે.

૧૧. ગુજરાત સરકારના ઉદ્યોગ અને ખાણ વિભાગના તા. ૧૨-૧૧-૨૦૧૭ ના ઠરાવ ક્રમાંક ઉઅખા/૧૦૨૦૧૭/૧૨૩૪/ક. થી ગુજરાત ઔદ્યોગિક વિકાસ નિગમ (GIDC) ના ચેરમેન તરીકે શ્રી મનોજ કુમાર પટેલ, આઈ.એ.એસ. (નિવૃત્ત) ની નિમણૂક કરવામાં આવી હતી. તેઓ તા. ૩૧-૧૨-૨૦૧૭ સુધી ફરજ બજાવી નિવૃત્ત થયા છે. તેઓ નિવૃત્ત થતા તેમની જગ્યા ખાલી પડે છે. આ જગ્યાએ નવા ચેરમેનની નિમણૂક કરવા અંગે નીચે મુજબ ઠરાવ કરવામાં આવે છે.

૧૨. ગુજરાત સરકારના ઉદ્યોગ અને ખાણ વિભાગના તા. ૧૨-૧૧-૨૦૧૭ ના ઠરાવ ક્રમાંક ઉઅખા/૧૦૨૦૧૭/૧૨૩૪/ક. થી ગુજરાત ઔદ્યોગિક વિકાસ નિગમ (GIDC) ના ચેરમેન તરીકે શ્રી મનોજ કુમાર પટેલ, આઈ.એ.એસ. (નિવૃત્ત) ની નિમણૂક કરવામાં આવી હતી. તેઓ તા. ૩૧-૧૨-૨૦૧૭ સુધી ફરજ બજાવી નિવૃત્ત થયા છે. તેઓ નિવૃત્ત થતા તેમની જગ્યા ખાલી પડે છે. આ જગ્યાએ નવા ચેરમેનની નિમણૂક કરવા અંગે નીચે મુજબ ઠરાવ કરવામાં આવે છે.

૧૩. ગુજરાત સરકારના ઉદ્યોગ અને ખાણ વિભાગના તા. ૧૨-૧૧-૨૦૧૭ ના ઠરાવ ક્રમાંક ઉઅખા/૧૦૨૦૧૭/૧૨૩૪/ક. થી ગુજરાત ઔદ્યોગિક વિકાસ નિગમ (GIDC) ના ચેરમેન તરીકે શ્રી મનોજ કુમાર પટેલ, આઈ.એ.એસ. (નિવૃત્ત) ની નિમણૂક કરવામાં આવી હતી. તેઓ તા. ૩૧-૧૨-૨૦૧૭ સુધી ફરજ બજાવી નિવૃત્ત થયા છે. તેઓ નિવૃત્ત થતા તેમની જગ્યા ખાલી પડે છે. આ જગ્યાએ નવા ચેરમેનની નિમણૂક કરવા અંગે નીચે મુજબ ઠરાવ કરવામાં આવે છે.

૧૪. ગુજરાત સરકારના ઉદ્યોગ અને ખાણ વિભાગના તા. ૧૨-૧૧-૨૦૧૭ ના ઠરાવ ક્રમાંક ઉઅખા/૧૦૨૦૧૭/૧૨૩૪/ક. થી ગુજરાત ઔદ્યોગિક વિકાસ નિગમ (GIDC) ના ચેરમેન તરીકે શ્રી મનોજ કુમાર પટેલ, આઈ.એ.એસ. (નિવૃત્ત) ની નિમણૂક કરવામાં આવી હતી. તેઓ તા. ૩૧-૧૨-૨૦૧૭ સુધી ફરજ બજાવી નિવૃત્ત થયા છે. તેઓ નિવૃત્ત થતા તેમની જગ્યા ખાલી પડે છે. આ જગ્યાએ નવા ચેરમેનની નિમણૂક કરવા અંગે નીચે મુજબ ઠરાવ કરવામાં આવે છે.

૧૫. ગુજરાત સરકારના ઉદ્યોગ અને ખાણ વિભાગના તા. ૧૨-૧૧-૨૦૧૭ ના ઠરાવ ક્રમાંક ઉઅખા/૧૦૨૦૧૭/૧૨૩૪/ક. થી ગુજરાત ઔદ્યોગિક વિકાસ નિગમ (GIDC) ના ચેરમેન તરીકે શ્રી મનોજ કુમાર પટેલ, આઈ.એ.એસ. (નિવૃત્ત) ની નિમણૂક કરવામાં આવી હતી. તેઓ તા. ૩૧-૧૨-૨૦૧૭ સુધી ફરજ બજાવી નિવૃત્ત થયા છે. તેઓ નિવૃત્ત થતા તેમની જગ્યા ખાલી પડે છે. આ જગ્યાએ નવા ચેરમેનની નિમણૂક કરવા અંગે નીચે મુજબ ઠરાવ કરવામાં આવે છે.

૧૬. ગુજરાત સરકારના ઉદ્યોગ અને ખાણ વિભાગના તા. ૧૨-૧૧-૨૦૧૭ ના ઠરાવ ક્રમાંક ઉઅખા/૧૦૨૦૧૭/૧૨૩૪/ક. થી ગુજરાત ઔદ્યોગિક વિકાસ નિગમ (GIDC) ના ચેરમેન તરીકે શ્રી મનોજ કુમાર પટેલ, આઈ.એ.એસ. (નિવૃત્ત) ની નિમણૂક કરવામાં આવી હતી. તેઓ તા. ૩૧-૧૨-૨૦૧૭ સુધી ફરજ બજાવી નિવૃત્ત થયા છે. તેઓ નિવૃત્ત થતા તેમની જગ્યા ખાલી પડે છે. આ જગ્યાએ નવા ચેરમેનની નિમણૂક કરવા અંગે નીચે મુજબ ઠરાવ કરવામાં આવે છે.

૧૭. ગુજરાત સરકારના ઉદ્યોગ અને ખાણ વિભાગના તા. ૧૨-૧૧-૨૦૧૭ ના ઠરાવ ક્રમાંક ઉઅખા/૧૦૨૦૧૭/૧૨૩૪/ક. થી ગુજરાત ઔદ્યોગિક વિકાસ નિગમ (GIDC) ના ચેરમેન તરીકે શ્રી મનોજ કુમાર પટેલ, આઈ.એ.એસ. (નિવૃત્ત) ની નિમણૂક કરવામાં આવી હતી. તેઓ તા. ૩૧-૧૨-૨૦૧૭ સુધી ફરજ બજાવી નિવૃત્ત થયા છે. તેઓ નિવૃત્ત થતા તેમની જગ્યા ખાલી પડે છે. આ જગ્યાએ નવા ચેરમેનની નિમણૂક કરવા અંગે નીચે મુજબ ઠરાવ કરવામાં આવે છે.

૧૮. ગુજરાત સરકારના ઉદ્યોગ અને ખાણ વિભાગના તા. ૧૨-૧૧-૨૦૧૭ ના ઠરાવ ક્રમાંક ઉઅખા/૧૦૨૦૧૭/૧૨૩૪/ક. થી ગુજરાત ઔદ્યોગિક વિકાસ નિગમ (GIDC) ના ચેરમેન તરીકે શ્રી મનોજ કુમાર પટેલ, આઈ.એ.એસ. (નિવૃત્ત) ની નિમણૂક કરવામાં આવી હતી. તેઓ તા. ૩૧-૧૨-૨૦૧૭ સુધી ફરજ બજાવી નિવૃત્ત થયા છે. તેઓ નિવૃત્ત થતા તેમની જગ્યા ખાલી પડે છે. આ જગ્યાએ નવા ચેરમેનની નિમણૂક કરવા અંગે નીચે મુજબ ઠરાવ કરવામાં આવે છે.

૧૯. ગુજરાત સરકારના ઉદ્યોગ અને ખાણ વિભાગના તા. ૧૨-૧૧-૨૦૧૭ ના ઠરાવ ક્રમાંક ઉઅખા/૧૦૨૦૧૭/૧૨૩૪/ક. થી ગુજરાત ઔદ્યોગિક વિકાસ નિગમ (GIDC) ના ચેરમેન તરીકે શ્રી મનોજ કુમાર પટેલ, આઈ.એ.એસ. (નિવૃત્ત) ની નિમણૂક કરવામાં આવી હતી. તેઓ તા. ૩૧-૧૨-૨૦૧૭ સુધી ફરજ બજાવી નિવૃત્ત થયા છે. તેઓ નિવૃત્ત થતા તેમની જગ્યા ખાલી પડે છે. આ જગ્યાએ નવા ચેરમેનની નિમણૂક કરવા અંગે નીચે મુજબ ઠરાવ કરવામાં આવે છે.

૨૦. ગુજરાત સરકારના ઉદ્યોગ અને ખાણ વિભાગના તા. ૧૨-૧૧-૨૦૧૭ ના ઠરાવ ક્રમાંક ઉઅખા/૧૦૨૦૧૭/૧૨૩૪/ક. થી ગુજરાત ઔદ્યોગિક વિકાસ નિગમ (GIDC) ના ચેરમેન તરીકે શ્રી મનોજ કુમાર પટેલ, આઈ.એ.એસ. (નિવૃત્ત) ની નિમણૂક કરવામાં આવી હતી. તેઓ તા. ૩૧-૧૨-૨૦૧૭ સુધી ફરજ બજાવી નિવૃત્ત થયા છે. તેઓ નિવૃત્ત થતા તેમની જગ્યા ખાલી પડે છે. આ જગ્યાએ નવા ચેરમેનની નિમણૂક કરવા અંગે નીચે મુજબ ઠરાવ કરવામાં આવે છે.

૨૧. ગુજરાત સરકારના ઉદ્યોગ અને ખાણ વિભાગના તા. ૧૨-૧૧-૨૦૧૭ ના ઠરાવ ક્રમાંક ઉઅખા/૧૦૨૦૧૭/૧૨૩૪/ક. થી ગુજરાત ઔદ્યોગિક વિકાસ નિગમ (GIDC) ના ચેરમેન તરીકે શ્રી મનોજ કુમાર પટેલ, આઈ.એ.એસ. (નિવૃત્ત) ની નિમણૂક કરવામાં આવી હતી. તેઓ તા. ૩૧-૧૨-૨૦૧૭ સુધી ફરજ બજાવી નિવૃત્ત થયા છે. તેઓ નિવૃત્ત થતા તેમની જગ્યા ખાલી પડે છે. આ જગ્યાએ નવા ચેરમેનની નિમણૂક કરવા અંગે નીચે મુજબ ઠરાવ કરવામાં આવે છે.

૨૨. ગુજરાત સરકારના ઉદ્યોગ અને ખાણ વિભાગના તા. ૧૨-૧૧-૨૦૧૭ ના ઠરાવ ક્રમાંક ઉઅખા/૧૦૨૦૧૭/૧૨૩૪/ક. થી ગુજરાત ઔદ્યોગિક વિકાસ નિગમ (GIDC) ના ચેરમેન તરીકે શ્રી મનોજ કુમાર પટેલ, આઈ.એ.એસ. (નિવૃત્ત) ની નિમણૂક કરવામાં આવી હતી. તેઓ તા. ૩૧-૧૨-૨૦૧૭ સુધી ફરજ બજાવી નિવૃત્ત થયા છે. તેઓ નિવૃત્ત થતા તેમની જગ્યા ખાલી પડે છે. આ જગ્યાએ નવા ચેરમેનની નિમણૂક કરવા અંગે નીચે મુજબ ઠરાવ કરવામાં આવે છે.

૨૩. ગુજરાત સરકારના ઉદ્યોગ અને ખાણ વિભાગના તા. ૧૨-૧૧-૨૦૧૭ ના ઠરાવ ક્રમાંક ઉઅખા/૧૦૨૦૧૭/૧૨૩૪/ક. થી ગુજરાત ઔદ્યોગિક વિકાસ નિગમ (GIDC) ના ચેરમેન તરીકે શ્રી મનોજ કુમાર પટેલ, આઈ.એ.એસ. (નિવૃત્ત) ની નિમણૂક કરવામાં આવી હતી. તેઓ તા. ૩૧-૧૨-૨૦૧૭ સુધી ફરજ બજાવી નિવૃત્ત થયા છે. તેઓ નિવૃત્ત થતા તેમની જગ્યા ખાલી પડે છે. આ જગ્યાએ નવા ચેરમેનની નિમણૂક કરવા અંગે નીચે મુજબ ઠરાવ કરવામાં આવે છે.

૨૪. ગુજરાત સરકારના ઉદ્યોગ અને ખાણ વિભાગના તા. ૧૨-૧૧-૨૦૧૭ ના ઠરાવ ક્રમાંક ઉઅખા/૧૦૨૦૧૭/૧૨૩૪/ક. થી ગુજરાત ઔદ્યોગિક વિકાસ નિગમ (GIDC) ના ચેરમેન તરીકે શ્રી મનોજ કુમાર પટેલ, આઈ.એ.એસ. (નિવૃત્ત) ની નિમણૂક કરવામાં આવી હતી. તેઓ તા. ૩૧-૧૨-૨૦૧૭ સુધી ફરજ બજાવી નિવૃત્ત થયા છે. તેઓ નિવૃત્ત થતા તેમની જગ્યા ખાલી પડે છે. આ જગ્યાએ નવા ચેરમેનની નિમણૂક કરવા અંગે નીચે મુજબ ઠરાવ કરવામાં આવે છે.

૨૫. ગુજરાત સરકારના ઉદ્યોગ અને ખાણ વિભાગના તા. ૧૨-૧૧-૨૦૧૭ ના ઠરાવ ક્રમાંક ઉઅખા/૧૦૨૦૧૭/૧૨૩૪/ક. થી ગુજરાત ઔદ્યોગિક વિકાસ નિગમ (GIDC) ના ચેરમેન તરીકે શ્રી મનોજ કુમાર પટેલ, આઈ.એ.એસ. (નિવૃત્ત) ની નિમણૂક કરવામાં આવી હતી. તેઓ તા. ૩૧-૧૨-૨૦૧૭ સુધી ફરજ બજાવી નિવૃત્ત થયા છે. તેઓ નિવૃત્ત થતા તેમની જગ્યા ખાલી પડે છે. આ જગ્યાએ નવા ચેરમેનની નિમણૂક કરવા અંગે નીચે મુજબ ઠરાવ કરવામાં આવે છે.

૨૬. ગુજરાત સરકારના ઉદ્યોગ અને ખાણ વિભાગના તા. ૧૨-૧૧-૨૦૧૭ ના ઠરાવ ક્રમાંક ઉઅખા/૧૦૨૦૧૭/૧૨૩૪/ક. થી ગુજરાત ઔદ્યોગિક વિકાસ નિગમ (GIDC) ના ચેરમેન તરીકે શ્રી મનોજ કુમાર પટેલ, આઈ.એ.એસ. (નિવૃત્ત) ની નિમણૂક કરવામાં આવી હતી. તેઓ તા. ૩૧-૧૨-૨૦૧૭ સુધી ફરજ બજાવી નિવૃત્ત થયા છે. તેઓ નિવૃત્ત થતા તેમની જગ્યા ખાલી પડે છે. આ જગ્યાએ નવા ચેરમેનની નિમણૂક કરવા અંગે નીચે મુજબ ઠરાવ કરવામાં આવે છે.

૨૭. ગુજરાત સરકારના ઉદ્યોગ અને ખાણ વિભાગના તા. ૧૨-૧૧-૨૦૧૭ ના ઠરાવ ક્રમાંક ઉઅખા/૧૦૨૦૧૭/૧૨૩૪/ક. થી ગુજરાત ઔદ્યોગિક વિકાસ નિગમ (GIDC) ના ચેરમેન તરીકે શ્રી મનોજ કુમાર પટેલ, આઈ.એ.એસ. (નિવૃત્ત) ની નિમણૂક કરવામાં આવી હતી. તેઓ તા. ૩૧-૧૨-૨૦૧૭ સુધી ફરજ બજાવી નિવૃત્ત થયા છે. તેઓ નિવૃત્ત થતા તેમની જગ્યા ખાલી પડે છે. આ જગ્યાએ નવા ચેરમેનની નિમણૂક કરવા અંગે નીચે મુજબ ઠરાવ કરવામાં આવે છે.

૨૮. ગુજરાત સરકારના ઉદ્યોગ અને ખાણ વિભાગના તા. ૧૨-૧૧-૨૦૧૭ ના ઠરાવ ક્રમાંક ઉઅખા/૧૦૨૦૧૭/૧૨૩૪/ક. થી ગુજરાત ઔદ્યોગિક વિકાસ નિગમ (GIDC) ના ચેરમેન તરીકે શ્રી મનોજ કુમાર પટેલ, આઈ.એ.એસ. (નિવૃત્ત) ની નિમણૂક કરવામાં આવી હતી. તેઓ તા. ૩૧-૧૨-૨૦૧૭ સુધી ફરજ બજાવી નિવૃત્ત થયા છે. તેઓ નિવૃત્ત થતા તેમની જગ્યા ખાલી પડે છે. આ જગ્યાએ નવા ચેરમેનની નિમણૂક કરવા અંગે નીચે મુજબ ઠરાવ કરવામાં આવે છે.

૨૯. ગુજરાત સરકારના ઉદ્યોગ અને ખાણ વિભાગના તા. ૧૨-૧૧-૨૦૧૭ ના ઠરાવ ક્રમાંક ઉઅખા/૧૦૨૦૧૭/૧૨૩૪/ક. થી ગુજરાત ઔદ્યોગિક વિકાસ નિગમ (GIDC) ના ચેરમેન તરીકે શ્રી મનોજ કુમાર પટેલ, આઈ.એ.એસ. (નિવૃત્ત) ની નિમણૂક કરવામાં આવી હતી. તેઓ તા. ૩૧-૧૨-૨૦૧૭ સુધી ફરજ બજાવી નિવૃત્ત થયા છે. તેઓ નિવૃત્ત થતા તેમની જગ્યા ખાલી પડે છે. આ જગ્યાએ નવા ચેરમેનની નિમણૂક કરવા અંગે નીચે મુજબ ઠરાવ કરવામાં આવે છે.

૩૦. ગુજરાત સરકારના ઉદ્યોગ અને ખાણ વિભાગના તા. ૧૨-૧૧-૨૦૧૭ ના ઠરાવ ક્રમાંક ઉઅખા/૧૦૨૦૧૭/૧૨૩૪/ક. થી ગુજરાત ઔદ્યોગિક વિકાસ નિગમ (GIDC) ના ચેરમેન તરીકે શ્રી મનોજ કુમાર પટેલ, આઈ.એ.એસ. (નિવૃત્ત) ની નિમણૂક કરવામાં આવી હતી. તેઓ તા. ૩૧-૧૨-૨૦૧૭ સુધી ફરજ બજાવી નિવૃત્ત થયા છે. તેઓ નિવૃત્ત થતા તેમની જગ્યા ખાલી પડે છે. આ જગ્યાએ નવા ચેરમેનની નિમણૂક કરવા અંગે નીચે મુજબ ઠરાવ કરવામાં આવે છે.

૩૧. ગુજરાત સરકારના ઉદ્યોગ અને ખાણ વિભાગના તા. ૧૨-૧૧-૨૦૧૭ ના ઠરાવ ક્રમાંક ઉઅખા/૧૦૨૦૧૭/૧૨૩૪/ક. થી ગુજરાત ઔદ્યોગિક વિકાસ નિગમ (GIDC) ના ચેરમેન તરીકે શ્રી મનોજ કુમાર પટેલ, આઈ.એ.એસ. (નિવૃત્ત) ની નિમણૂક કરવામાં આવી હતી. તેઓ તા. ૩૧-૧૨-૨૦૧૭ સુધી ફરજ બજાવી નિવૃત્ત થયા છે. તેઓ નિવૃત્ત થતા તેમની જગ્યા ખાલી પડે છે. આ જગ્યાએ નવા ચેરમેનની નિમણૂક કરવા અંગે નીચે મુજબ ઠરાવ કરવામાં આવે છે.

૩૨. ગુજરાત સરકારના ઉદ્યોગ અને ખાણ વિભાગના તા. ૧૨-૧૧-૨૦૧૭ ના ઠરાવ ક્રમાંક ઉઅખા/૧૦૨૦૧૭/૧૨૩૪/ક. થી ગુજરાત ઔદ્યોગિક વિકાસ નિગમ (GIDC) ના ચેરમેન તરીકે શ્રી મનોજ કુમાર પટેલ, આઈ.એ.એસ. (નિવૃત્ત) ની નિમણૂક કરવામાં આવી હતી. તેઓ તા. ૩૧-૧૨-૨૦૧૭ સુધી ફરજ બજાવી નિવૃત્ત થયા છે. તેઓ નિવૃત્ત થતા તેમની જગ્યા ખાલી પડે છે. આ જગ્યાએ નવા ચેરમેનની નિમણૂક કરવા અંગે નીચે મુજબ ઠરાવ કરવામાં આવે છે.

૩૩. ગુજરાત સરકારના ઉદ્યોગ અને ખાણ વિભાગના તા. ૧૨-૧૧-૨૦૧૭ ના ઠરાવ ક્રમાંક ઉઅખા/૧૦૨૦૧૭/૧૨૩૪/ક. થી ગુજરાત ઔદ્યોગિક વિકાસ નિગમ (GIDC) ના ચેરમેન તરીકે શ્રી મનોજ કુમાર પટેલ, આઈ.એ.એસ. (નિવૃત્ત) ની નિમણૂક કરવામાં આવી હતી. તેઓ તા. ૩૧-૧૨-૨૦૧૭ સુધી ફરજ બજાવી નિવૃત્ત થયા છે. તેઓ નિવૃત્ત થતા તેમની જગ્યા ખાલી પડે છે. આ જગ્યાએ નવા ચેરમેનની નિમણૂક કરવા અંગે નીચે મુજબ ઠરાવ કરવામાં આવે છે.

૩૪. ગુજરાત સરકારના ઉદ્યોગ અને ખાણ વિભાગના તા. ૧૨-૧૧-૨૦૧૭ ના ઠરાવ ક્રમાંક ઉઅખા/૧૦૨૦૧૭/૧૨૩૪/ક. થી ગુજરાત ઔદ્યોગિક વિકાસ નિગમ (GIDC) ના ચેરમેન તરીકે શ્રી મનોજ કુમાર પટેલ, આઈ.એ.એસ. (નિવૃત્ત) ની નિમણૂક કરવામાં આવી હતી. તેઓ તા. ૩૧-૧૨-૨૦૧૭ સુધી ફરજ બજાવી નિવૃત્ત થયા છે. તેઓ નિવૃત્ત થતા તેમની જગ્યા ખાલી પડે છે. આ જગ્યાએ નવા ચેરમેનની નિમણૂક કરવા અંગે નીચે મુજબ ઠરાવ કરવામાં આવે છે.

૩૫. ગુજરાત સરકારના ઉદ્યોગ અને ખાણ વિભાગના તા. ૧૨-૧૧-૨૦૧૭ ના ઠરાવ ક્રમાંક ઉઅખા/૧૦૨૦૧૭/૧૨૩૪/ક. થી ગુજરાત ઔદ્યોગિક વિકાસ નિગમ (GIDC) ના ચેરમેન તરીકે શ્રી મનોજ કુમાર પટેલ, આઈ.એ.એસ. (નિવૃત્ત) ની નિમણૂક કરવામાં આવી હતી. તેઓ તા. ૩૧-૧૨-૨૦૧૭ સુધી ફરજ બજાવી નિવૃત્ત થયા છે. તેઓ નિવૃત્ત થતા તેમની જગ્યા ખાલી પડે છે. આ જગ્યાએ નવા ચેરમેનની નિમણૂક કરવા અંગે નીચે મુજબ ઠરાવ કરવામાં આવે છે.

૩૬. ગુજરાત સરકારના ઉદ્યોગ અને ખાણ વિભાગના તા. ૧૨-૧૧-૨૦૧૭ ના ઠરાવ ક્રમાંક ઉઅખા/૧૦૨૦૧૭/૧૨૩૪/ક. થી ગુજરાત ઔદ્યોગિક વિકાસ નિગમ (GIDC) ના ચેરમેન તરીકે શ્રી મનોજ કુમાર પટેલ, આઈ.એ.એસ. (નિવૃત્ત) ની નિમણૂક કરવામાં આવી હતી. તેઓ તા. ૩૧-૧૨-૨૦૧૭ સુધી ફરજ બજાવી નિવૃત્ત થયા છે. તેઓ નિવૃત્ત થતા તેમની જગ્યા ખાલી પડે છે. આ જગ્યાએ નવા ચેરમેનની નિમણૂક કરવા અંગે નીચે મુજબ ઠરાવ કરવામાં આવે છે.

૩૭. ગુજરાત સરકારના ઉદ્યોગ અને ખાણ વિભાગના તા. ૧૨-૧૧-૨૦૧૭ ના ઠરાવ ક્રમાંક ઉઅખા/૧૦૨૦૧૭/૧૨૩૪/ક. થી ગુજરાત ઔદ્યોગિક વિકાસ નિગમ (GIDC) ના ચેરમેન તરીકે શ્રી મનોજ કુમાર પટેલ, આઈ.એ.એસ. (નિવૃત્ત) ની નિમણૂક કરવામાં આવી હતી. તેઓ તા. ૩૧-૧૨-૨૦૧૭ સુધી ફરજ બજાવી નિવૃત્ત થયા છે. તેઓ નિવૃત્ત થતા તેમની જગ્યા ખાલી પડે છે. આ જગ્યાએ નવા ચેરમેનની નિમણૂક કરવા અંગે નીચે મુજબ ઠરાવ કરવામાં આવે છે.

૩૮. ગુજરાત સરકારના ઉદ્યોગ અને ખાણ વિભાગના તા. ૧૨-૧૧-૨૦૧૭ ના ઠરાવ ક્રમાંક ઉઅખા/૧૦૨૦૧૭/૧૨૩૪/ક. થી ગુજરાત ઔદ્યોગિક વિકાસ નિગમ (GIDC) ના ચેરમેન તરીકે શ્રી મનોજ કુમાર પટેલ, આઈ.એ.એસ. (નિવૃત્ત) ની નિમણૂક કરવામાં આવી હતી. તેઓ તા. ૩૧-૧૨-૨૦૧૭ સુધી ફરજ બજાવી નિવૃત્ત થયા છે. તેઓ નિવૃત્ત થતા તેમની જગ્યા ખાલી પડે છે. આ જગ્યાએ નવા ચેરમેનની નિમણૂક કરવા અંગે નીચે મુજબ ઠરાવ કરવામાં આવે છે.

૩૯. ગુજરાત સરકારના ઉદ્યોગ અને ખાણ વિભાગના તા. ૧૨-૧૧-૨૦૧૭ ના ઠરાવ ક્રમાંક ઉઅખા/૧૦૨૦૧૭/૧૨૩૪/ક. થી ગુજરાત ઔદ્યોગિક વિકાસ નિગમ (GIDC) ના ચેરમેન તરીકે શ્રી મનોજ કુમાર પટેલ, આઈ.એ.એસ. (નિવૃત્ત) ની નિમણૂક કરવામાં આવી હતી. તેઓ તા. ૩૧-૧૨-૨૦૧૭ સુધી ફરજ બજાવી નિવૃત્ત થયા છે. તેઓ નિવૃત્ત થતા તેમની જગ્યા ખાલી પડે છે. આ જગ્યાએ નવા ચેરમેનની નિમણૂક કરવા અંગે નીચે મુજબ ઠરાવ કરવામાં આવે છે.

૪૦. ગુજરાત સરકારના ઉદ્યોગ અને ખાણ વિભાગના તા. ૧૨-૧૧-૨૦૧૭ ના ઠરાવ ક્રમાંક ઉઅખા/૧૦૨૦૧૭/૧૨૩૪/ક. થી ગુજરાત ઔદ્યોગિક વિકાસ નિગમ (GIDC) ના ચેરમેન તરીકે શ્રી મનોજ કુમાર પટેલ, આઈ.એ.એસ. (નિવૃત્ત) ની નિમણૂક કરવામાં આવી હતી. તેઓ તા. ૩૧-૧૨-૨૦૧૭ સુધી ફરજ બજાવી નિવૃત્ત થયા છે. ત

התורה וכילד יאמר הקב"ה ליחזקאל בשאר הימים פארך חבוש עליך מכלל דשאר העם אסורין [והרי] זה היו דהקב"ה לא אסר בתורה שאר הימים א"כ ודאי דהיו אלא יום א'.

שמא תאמר א"כ בשאר דיני אבל נמי נימא הכי דלא יהא אסור כי אם ביום א' שהרי כתב הרמב"ם ז"ל פ"ה מהל' אבל וז"ל ומנין שהאבל אסור בתספורת שהרי הזהיר בני אהרן ראשיכם אל תפרעו מכלל שכל המתאבל אסור לספר שערו אלא מגדל פרע עכ"ל והוא מדברי הגמ', הרי שהקב"ה הזהיר בתורה ראשיכם אל תפרעו לבני אהרן ומשם ראיה אנו לאבל א"כ נימא שכיון שמדברי תורה אנו למדין הרי היו אסור מן התורה אלא יום א', הא לאו קושיא היא משום דבשאר דיני אבילות אנו למדין ממה שאסרה תורה ביום ראשון כך גזרו חכמים בשאר הימים דכל דתקון רבנן כעין דאורייתא תקון אבל בתפילין שהיא מצות עשה מן התורה להניח תפילין לא אתי אבילות דרבנן ודאי עשה דתפילין דאורייתא.

אבל קשה בחלוקה אחרת שכתב הרב שאסור לאכול משל עצמו אמאי היו אסור בכל שבעה ימי אבילות שהרי כיון שנאמר ליחזקאל ולחם אנשים לא תאכל מכלל דשאר העם אוכלין משל אחרים נימא דאע"ג דמן התורה אין אסור אלא יום אחד לפי שאין אבילות אלא יום אחד אבל מדרבנן אסור כל שבעה שהרי אין כאן איסור תורה כמו תפילין.

ותו קשה אמאי אבל אסור בדברי תורה כל שבעה בשלמא יום א' ניחא דאתי אבילות דאורייתא ודאי למצות תלמוד תורה דאורייתא אבל אבילות דרבנן היכי דאי ת"ת דאורייתא,

ותו קשה דברים דבלגעה הנוהגים בשבת אמאי אתי אבילות שאר הימים שהוא מדרבנן ומבטל שונג שבת * ומה גם השמים המטה שהיא מצות עונה מן התורה [ועי' לק' בד"ה ועוד מה שהקשינו].

ושמא יש לומר בדוחק על מה שהקשינו לשאול אמאי באיסור לאכול משלו לא אסר אלא יום ראשון בלבד דכיון שאני דבריס הללו נאמרו ליחזקאל הנחת תפילין ואכילה משלו אנו למדין דדיניהן שוה דאפי' כשנאסר לא נאסר אלא ביום ראשון, וכל זה איננו שוה דא"כ הרי דברי [תורה] מיחזקאל אנו למדין שאמר לו האנק דוש מתים ואסור כל שבעה מדרבנן אע"ג שהוא ביטול תורה שהיא מצות עשה מן התורה.

אמנם יש לתרץ בדוחק שאכילה משל אחרים אינה מכסיסי אבילות ולא הייו לומדין אותה אלא ממה שאמר הקב"ה ליחזקאל לחם אנשים תאכל מכלל דשאר העם אסורין לאכול משל עצמם וזה דוקא ביום ראשון שהדעת נוטה שכיון שהיה עסוק על מתו לסעדו ולכבדו לא יכין ללחמו ואולי לא ירצה לאכול ממרירות נפשו לכך מצוה על אחרים להאכילו כדי שיאכל ולכך אסור לאכול משלו כדי שיבואו אחרים ויברו אותו אמנם בשאר הימים אין אסור לאכול משלו כי אינו מכסיסי אבילות כמו שאר דברי אבילות שכולן הן מכסיסי אבילות ולכך אסרוה כל שבעה מדרבנן וכל זה דוחק.

ותו קשה במה שכתב פ"ד שהאבל חייב ביום ראשון ליבש על מטה כפויה וזה לא מצאנו לו סמך וגם הרב זצ"ל לא מביא ראיה לזה.

ותו קשה דאדרבא הראיה שמביא הרב פרק חמישי למה שכתב וז"ל ומנין שאין האבל יושב על המטה שנאמר ויקם המלך ויקרע את בגדיו וישכב ארצה עכ"ל, הרי מכאן ראיה דישב בקרקע ולמה אסר הרב ליבש בקרקע ביום ראשון אלא על גבי מטה כפויה הרי בדוד שהוא ביום ראשון כשמת הילד קרע בגדיו ויבש לארץ והרי שבשעת מיתת הילד ביום ראשון יבש לארץ ובאמת הדברים הם תמוהים ונריכין עיון לע"ד.

אמנם נקטינן דאיסור הנחת תפילין לא נאמר אלא דוקא ביום ראשון מפני שהוא אסור מן התורה, והשתא ניחזי אנן יום א' שהוא אסור מן התורה כילד הוא, כתב הרב זצ"ל פרק ראשון מהלכות אבל וז"ל מצות עשה להתאבל על הקרובים שנאמר ואכלתי חטאת היום הייטב בעיני ה' ואין אבילות מן התורה אלא ביום א' בלבד שהוא יום המיתה ויום הקבורה אבל שאר השבעה ימים אינו אסור דין תורה עכ"ל, וביאור דבריו שכתב יום המיתה ויום הקבורה פירש הרשב"א ז"ל יום המיתה והוא עצמו יום קבורה עכ"ל, משמע מדבריו שאינו מן התורה אלא כשמת ונקבר ביום אחד אבל אם מת ביום א' ונקבר ביום שני שני הימים אין בהם אבילות מן התורה יום א' לפי שאינו יום קבורה ויום שני לפי שאינו יום המיתה דתרתי בעינן יום המיתה והוא עצמו יום קבורה.

ובאמת הדבר תמוה שיתבטל אבילות מן התורה כשאין נקבר ביום מיתה וצריך לחתור ולבקש טעם ומנין להם הדבר הזה, וכבר כתבתי שאין בידי מסכת מועד קטן והרי"ף והטור שהייתי מחפש ומפשפש בהמלת ה' עלי בטחתי בחסד אלהים בעלותי ההרה העירה בס"ד אחפש את הדבר הזה בגרות המאורות הגדולים ז"ל לתת טעם לשבח לדבר הזה למה היו אסור אלא ביום מיתה והוא עצמו יום קבורה.

אמנם נקטינן כפי זה שאני הייתי חייב בתפילין יום שני לפי שלא היה יום מיתה וכן בכל שאר הדברים שכתב ביום הראשון כמו אכילה משל אחרים ויושב על מטה כפויה ג"כ אינו אסור אלא ביום מיתה והוא עצמו יום קבורה ואפשר דדוקא במצות תפילין מפני שהיא מצות עשה מן התורה אין לבטלה אלא בדבר ברור כשהוא יום מיתה והוא עצמו יום קבורה אבל בשאר שני דבריס הללו לאכול משל אחרים ויושב על מטה כפויה יהיה אסור גם ביום שהוא יום מיתה בלבד וכבר כתבתי צריך להרחיב בזה הביאור בס"ד.

ועוד מה שהקשינו כילד יבא אבילות דרבנן ודוחה מצות תלמוד תורה דאורייתא יש לתרץ בדוחק דכיון שקורא קריאת שמע ומתפלל ושאר פסוקי דזמרה הרי עולין לו לדברי תורה שהרי מקיים והגית בו יומם ולילה, וכן על מצות עונה בשבת אינה מצוה שאין יכול לבטלה כלל דמשום תענוג לותה תורה וכיון שהוא אבל מצטער בצערו אין כאן עונג וגם מלד חיוב אשתו שחייב בשותתה אפשר בנטילת רשות ממנה.

עוד נסתפקתי בהאי דנקטי' יום השביעי מקצתו ככולו ורחיתי מוהגים אבילות עד אור הבקר של יום שביעי ויש מוסיפין עד הנץ

מסורת השרס

רב בר אחוה ובר אחתיה דר' חייא הוה. מייתו מחיו של רב מחיו של ר' מאיר היה מן המת כלומרינן בפ"ק דסנהדרין (דף ה.) מייתו ומגת שילא ומרמא ור' מאיר כולהו *בני דר' אמת מכפרי הוו ומימת שהיתה אמו של רב אמותו של רבי מאיר היתה מן המת: כי סליק. רב מעיולו מבבל לארץ ישראל שהיה תורה אור

ר' מאיר שם: אמר. ר' מאיר לרב מאיר מאיר הוא קיים: א"ל. רב: אימא קיימת. בלשון שאילה. כלומר עד שאתה משאיל על מתי שאל על מתי שאף היא אמתך: אמר לו. עוד ר' מאיר לרב ואמרת אמותי קיימת: אמר ליה. רב: אייבו קיים. ומתי כלום קיים הוא עדיין לא הסיבומיך עליו ומתליו הכון. וי"ל בגימומת היה מסיבו רב על מי שאינו שואל כדי שיבין מן הכלל וקשה בעיני לומר שיוליא רב דבר שקר מפיו: חלוץ לי מגעלי. להתאבל על אמי ואמותי: והולך כלי אחרי לבית המרחץ. ללמד הלכה לתלמידים מתוון שאין שמועה כמוקה שלאמר שלשים יום עוהגת אלא יום אחד ומקלתו כולו ואינו צריך ליסד כל היום כולו מדאמר ליה והולך לי כלי אחרי לבית המרחץ ולא המתין עד למחר אלמא שעה אחת דו: ההוא דהוה קאמר יג דוגו דיגי. בכל דבר משא ומתן שהיה לו עם אדם היה אומר תמיד בא לדין ואינו נשמע לדבר אדם אלא על פי דין: אכיף ימא אסיסני ביראתא. אתקן בירוגות אם היו לי פלגתן לגנות לא הייתי קונעם אלא על שפת הים ותמיד היה משתמש בשפת הים. ובתשובות הגאונים מלאתי אכיף ימא אחבא. כרחתא ופירוש כך היה משתמש בשפת הים ואומר תמיד סנאים שעל שפת הים נרוסים הם במקומות אחרים אלשון זה הגון. שנה בלשון אחרי אמה שנה נרוסה: בין לר' מאיר בין לרבי יהודה. דאיפליגו בתמיתין* בהרחקה דעבוד רבנן לגוריתא ממך אינו אסור מן המורה בכל ירלה ובאמילה אלא משם שעות משעברו שם שעות כדליף לקמן* מן אך* מלק ומן לא משמט על ממך*: נבדוק. ממך בתחלה שם וקודם איסורו יבערנו אמה לי לאקדומי כולי האי דבשלמא לי אור יומא הוא איכא לאוקמי דתמיתין אמי בשם קאמר אבל השתא מקשה: נבדוק מצפרא. דאיכא הקדמה לזריזים כלשכמן גבי מילה וכזריזומיה דאברהם שנאמר וישכם אברהם ובבקר שלא הממין עד הבן הממה ומכל מקום בלילה לא הקדים: ואור הנר יפה לבדיקה. בלילה אבל ביום מחשיך. ואם תאמר יבדוק לאור היום הא ילפינן לקמן* מהיפוס שמלותו בגר: לא יפחת בעידנא. לא יתחיל בגירסא אם קבע עת לתורה בלילות לא יתחיל להתעסק בשמעתתא: באורתא דתליסר בגהי ארבסר. ליל יליאת שלשה עשר שהוא סיום ארבעה עשר והוא ליל בדיקת חמץ: דחמירא דידיה הוא. הממץ שבבית שלו הוא: בשעת אור הנר. לפי שהיא משמרתו וכתיב ביתך [דברים ז] ביאתך ובכם ויולא בה אבל הכא בדיקה חמץ דרבנן דאי משום כל ילתה ובל יתלא הא אמר לקמן [בפ"ב] דלבי ליה בבטול אלמא אי בעפרא ואמר כל חמירא דבביתא הדין כו' ורבנן הוא דאלבוך בדיקה והשתא כי הא גוונא מיבעיא לן עוהה זה על מי מוטל: מסירת מפתח הוא קנין הסכירות ואם עד שלא מסר המפתח

בתיכה חכם מפטירין גלה כבוד מישראל[95]. באבל תניא[96]: יוצאין לבית הקברות ופוקדין על המתים • שלשה ימים ואין חוששין משום דרכי האמורי, מעשה שפקדו אחד וחיה כ' שנה[97] ואחר כך מת, אחד[98] והוליד ה' בנים ואחר כך מת •.

בפרק שואל אדם[99]: אמר רב יהודה מה שאין לו מנחמין • באין עשרה בני אדם ויושבין במקומו •. ההוא דכביב בסבבותיה דרב יהודה ולא הוו ליה מנחמין, כל יומא • הוה מכניף רב יהודה בי עכרה ואזיל ויתיב בדוכתיה, לבתר יומי[1] איתחזי ליה בחלמיה אמר ליה תנוח דעתך שהנחת את דעתי.

אל תבכו למת ואל תנודו לו[2], אל תבכו יותר מדאי ואל תנידו לו יותר מכשיעור, הא כיצד שלשה לבכי, שבעה להספד, שלשים לגיהוץ ולתספורת. בכאן ואילך אבר הכב"ה אין אתם מרחמין[3] יותר מבוני. אבר רבי לוי כל שלשה ימים[4] יראה אבל עצמו כאלו חרב מונחת לו בין שתי כתפיו[5] משלשה ועד שבעה כאלו זקופה[6] כנגדו בקרן זוית. משבעה ועד שלשים[7] כאלו עוברת[8] בסיף. ירושלמי[9]: כל אותה הכנה הדין מתות כנגד איתה משפחה. אמר רבי יוחנן כל שבעה החרב שלופה, עד שלשים היא רופפת •, לאחר י"ב חדש היא חוזרת לתערה, למה הדבר דומה לכיפה של אבנים נתרועעה[10] אחת מהן נתרועעו כולן, אמר רבי אלעזר נולד בן זכר • באותה משפחה נתרפאת כל אותה משפחה.

ענין שמועה וליקוט עצמות

תנו רבנן[1] שמועה קרובה נוהגת שבעה ושלשים, שמועה רחוקה אינה נוהגת אלא יום אחד, אי זו היא רחוקה[2] ואיזו היא קרובה, רחוקה לאחר ל' קרובה בתוך ל' דברי רבי עקיבא[3], וחכ"א אחת שמועה רחוקה ואחת שמועה קרובה נוהגת שבעה ושלשים. אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן כל מקום שאתה מוצא יחיד מיקל ורבים מחמירין הלכה כדברי המחמירין[4] חוץ מזו שאף על פי שרבי עקיבא מיקל והכמים מחמירין הלכה כר"ע דאמר שמואל הלכה כדברי היקל באבל. ר' חנינא חוזאה[5] אתיא ליה שמועתא דאבוה מבי חוזאי אתא לקמיה דרב חסדא אמר ליה הרי אמרו שמועה רחוקה אינה נוהגת אלא יום אחד. אלמא אפילו על אביו ועל אבי אבי אינה נוהגת אלא יום אחד, ומסתברא הני מילי לענין גזרת שבעה, אבל לענין גזרת שלשים • נוהג הוא על אביו ועל אמו עד

95 שמואל"א ד, כא. 96 אבל רבתי ריש פ"ד. 97 כ' שנה, שם: ב"ד שנים. 98 אחד, שם: אח"ר. — ובסוד שצד: ומעשה שפקדו אחד. 99 שבת יגם, א—ב. 1 לבתר יומי, שם: לאחר שבעה ימים. 2 ריש"י כב, ו. — מו"ק כי, ב. 3 אי אתם רחמנים, שם: אי אתם רחמנים כב, ברי"ף: אי אתם מרחמין עליו. 4 כל שלשה ימים, בנפרא: אבל שלשה ימים הראשונים. 5 בתפיו, גם ברי"ף כי. ובנפרא: יריכותיו. 6 זקופה כנגדו, בנפרא: מונחת לו כנגדו. 7 משבעה עד שלשים, בנפרא ובריי"ף: מבאן ואילך. 8 עוברת, שם: עוברת כנגדו. 9 ירושלמי פי"ד ה, ז. 10 נתרועעה שם: בתון שנתרעעה ושנתרעעו אחת מהן נתרעעו. 1 מו"ק ב, א. 2 הנוקה... קרובה, גם בריי"ף כז, ובנפרא: קרובה... הרחוקה, ובן ריה"ר. 3 דברי רבי עקיבא, כן ע"פ כ"ו, וכן בנפרא וברי"ף. ובכ"ם ליתא. 4 הלכה כדברי המחמירין, כי לא בכ"ו ובכ"ו וברי"ף, ובנפרא: דברי המרבים. 5 הוזאה.

הני אמרי אין אבילות בשבת. ופוקדין על הכתים, זה היה דוקא בימיהם שהיו מנידין הכת בכרכין והיה אפשר לגלות את הכת ולראות איזו (פריסה שצד, ג). ואחר כך מת, להכי אבר "אחר כך מת" דלא תימא דילמא לזה נעשה גם הו לעולם משא"כ אחרינא דמתים לבסיף דאין צריכין לפוקדן משום דילבא היא הי (שם). כאן לו מנחמין, אין לי אבלים שהי צריכין לנחמן (רש"י שבת קנב, א). במקומו, במקום שמת שם (שם). כל יומא, ז' ימי אבלות (שם ב). רופפת, עולה ויורדת (קרבן העדה ירושלמי מ"ק ג, ז). נולד בן זכר, הוא משלים ההסרון (שם).

ענין שמועה וליקוט עצמות

לענין גזירת שלשים, ר"ל לענין תספורת

שיגער בי הבריו, ובגיהוץ עד שיגיע הרגל ויגערו בו, וליכנס לבית השמחה עד שנים עשר הדש, יכן בשאלת שלום, ומונה מיום מיתה ולא מיום שמועה, לפיכך • אם באת לו שמועה של אביו לאחר י"ב חדש אינו נוהג אלא יום אחד בין בגזרת שבעה ובין בגזרת שלשים. רב בר אחוה דר' חייא דהוא בר אתתיה דר' חייא בי סליק להתב • אמר ליה • אבא קיים א"ל אימא קיימת •. אמר ליה אימא קיימת אמר ליה אבא קיים •. אמר ליה לשמעיה הליק לי מנעלי • והולך כלי אחרי לבית המרחץ, שמע מינה הלה: שמע מינה אבל אסיר בנעילת הסנדל, ושמע מינה שמיעה רחוקה אינה נוהגת אלא יום אחד, ושמע מינה מקצת היום ככולו. קשיא לי מאי האי דקאמרין אבל אסור בנעילת הסנדל כלומר בשמיעה רחוקה, פשיטא, אלא במאי נוהגת יום אחד, ונראה לי דאינה נוהגת אלא יום אחד לאבר לימר שדיו מכל גזרת אבלות בחליצת מנעלו וסנדלו, ואינו צריך שילך לביתו ויכפה מטתו ויתעטף בראשו, שהרי רבי חייא לא עשה אלא חליצת מנעלין, ומיד הלך לבית המרחץ לא כפה ולא עטף. וכן במלאכה ורחיצה וסיכה והשמיט קריאת תורה, בכולן לא נהג כלום, לפי שאין שעה אחת מתפרסמת עליו באיסור, וכן משום הכי דייק דשכיבה רחוקה כיון שקבל עליו אבילות בחליצת הסנדל דיו, וכן הדין בני במי שאין לו מנעלים ברגליו שמתעטף כאבל או כופה מטתו שעה אחת ויוצא יד חובתו, ובודאי אם היה עוסק במלאכה או שהיה רוחץ וסך או קורא בתורה ובאת לו שמועה רחוקה הרי זה מפסיק שעה אחת משום אבילות וחוזר למה שבידה, אבל מכל מקום אין יוצא ידי חובת שמיעה בהפסק זה עד שיעשה מעשה הניכר באבילות שיהא אבילות מתפרסמת עליו בכך כגון חליצת מנעל וסנדל או עטיפת הראש שהן מצות עשה שבאבילות, אי נמי כפיית מטתו שאף הן יש בהן צד מעשה, כך נראה לי[6]. וכן נראה שהיה רבי חייא לובש תפילין בשעת שמועה זו שלא היה דרכו של אותו צדיק לילך בלא תפילין •, ואף על פי כן לא חלץ תפילין כלל. והטעם לזה לפי שאמר[7] בשני של אבילות ומניח תפילין ואינו חולץ אלא ביום ראשון בלבד, ולא תהא שמועה רחוקה הבורה מיום שני של אבילות קרובה, הילכך אם היה לובש תפילין בשעת שמועה של אבילות רחוקה אינו חולץ, אלא מעטף ראשו וחולץ מנעל או סנדל ודיו.

ואיבעיא לן קורע בשמועה רחוקה[8] או אינו קורע. רבי מני אמר אינו קורע, רבי חנינא אמר קורע. ואקשי ליה רבי מני לר' חנינא בשלמא לדידי דאמינא אינו קורע היינו דליכא אבילות שבעה •, אלא לדידך דאמרת קורע קריעה בלא שבעה מי איכא. ואהדר ליה רבי חנינא: אין, מצינו קריעה בלא שבעה, בשלא קיים מצות קריעה, דתני[9]

כן נ"ב בכ"י וד"מ, ובנפרא ליתא. 6 וכן נפסק להלכה ביו"ד הב, ב. זכי בפרי שכתב לקמן לענין תפילין. 7 מו"ק כא, א. 8 שם כ, ב. 9 דתני, שם: דתני איבי.

וגיהוץ ופריסה תב, ג). לפיכך, הואיל שמונין ביום הביתה (שם ה). כי סליק להתם, רב בעירו דבבל לא"י שהיה רבי חייא שם (רש"י מו"ק כ, א). אמר ליה, רבי חייא לרב. אבא קיים. איבי אביך קיים הוא. אימא קיימת. בלשון שאילה הוא, כלומר עד שאתה שואל על אבי שאל על אמך שאף היא אחותך (רש"י). ויש פירוש אחר ששאל על אביו ואמו, והיא שיטת הראב"ד בוואת לקמן, ומלשון רבינו לקמן (ואיכא דמייתי לה כדרבי חייא דלא אמרינן בנברא דקרע על אחיו ואחותו) מבואר שהרמב"ן מפרש כפירוש רש"י שאל על אביו של רב שהיה אחיו, ועל אבי שהיתה אחותו. אבא קיים. א"ל רב אבא קיים עדיין לא השבתיך עליו, וממילא הבין רבי חייא (שם). חלוץ לי מנעלי. להתאבל על אחי ואחותי (שם). לילך בלא תפילין. נ"ל הכיר לדברי רבינו, שהרמב"ם בה' תפילין ד, כה כתב מדה זו על רב, ודב שהיה תלמידו של רבי חייא בודאי למדו ממנו (ובמגילה כח, א, נמצאת מדה זו על רבי זירא). היינו דליכא אבלות שבעה, כלומר משום דליכא שבעה אינו קורע (רש"י שם).